

รายงานฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย

การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง
(กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

Logistics Connectivity towards Sustainable Tourism of Historic Town
Sukhothai and Associated Historic Towns (Kamphaeng Phet,
Phitsanulok and Phetchabun) Route

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลภา โสรัตน์ และคณะ

พฤษภาคม 2563

สัญญาเลขที่ RDG62T0133

รายงานฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย

การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง
(กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

Logistics Connectivity towards Sustainable Tourism of Historic Town Sukhothai and
Associated Historic Towns (Kamphaeng Phet, Phitsanulok and Phetchabun) Route

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตา โสรรัตน์
2. นายสุรฉัตร จันระวังยศ
3. นายกษปณธ์ ถิ่นถาน

คณะโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนเรศวร
คณะโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนเรศวร
คณะโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนเรศวร

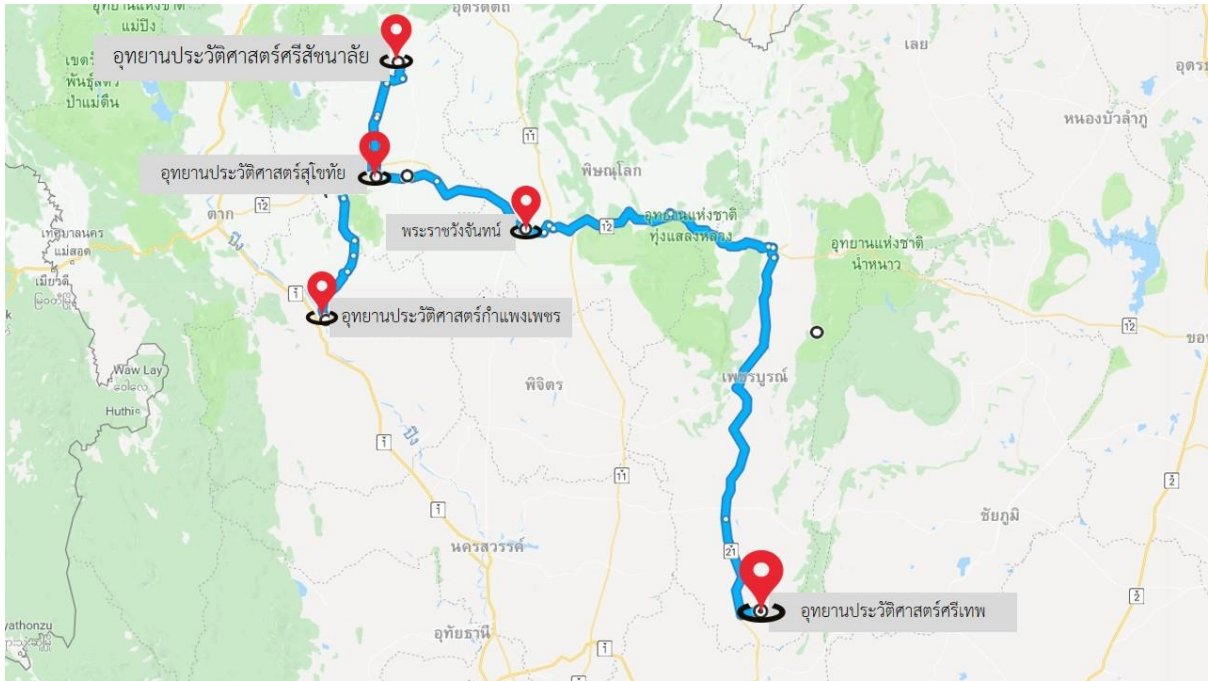
สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

1. บทนำ

โครงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ปี พ.ศ. 2561-2564 เสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี สัญจร จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ 25-26 ธันวาคม พ.ศ. 2561 (MGR Online, 2560) ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจมรดกโลก และยกระดับเมืองสุโขทัยให้เป็น “First Destination Sukhothai: The Heritage Economic Corridor” ด้านการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มภาคเหนือ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีนโยบายการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลก โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ภาคเหนือตอนล่างยังมีแหล่งท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรมอีกหลายแห่ง นอกเหนือจากเมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร อาทิ พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนกลาง ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปี พ.ศ. 2537 โดยกรมศิลปากร และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แหล่งอารยธรรมที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของยุคทวารวดี ช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ก่อนสมัยสุโขทัย และอยุธยา ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเบื้องต้น (Tentative list) เพื่อเสนอเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nation of Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) จึงเป็นส่วนหนึ่งของที่มาของงานวิจัย (แผนงานโครงการ) การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) นี้

การดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลก ตามแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนาโครงข่ายการขนส่ง คมนาคม และระบบโลจิสติกส์ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน จัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยว และให้บริการที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น และ (2) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการทั้งสองด้านเพื่อการท่องเที่ยวบนเส้นทางเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง ควรมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ที่คำนึงถึงความสมดุลของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบริหารจัดการตามหลักความยั่งยืน ที่สอดคล้องกับบริบทด้านการเป็นมรดกโลกและมรดกทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ทั้ง 5 แห่ง ดังภาพ 1 เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งของที่มาของงานวิจัยนี้

ภาพ 1 เส้นทางเชื่อมโยงเมืองมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร สุโขทัย พิชณุโลก และเพชรบูรณ์
ที่มา : คณะวิจัย, 2562

การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยงด้วยโลจิสติกส์ เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พิจารณาการบริหารจัดการองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างพื้นฐานบนเส้นทาง (2) ระบบสาธารณูปโภค (3) การเดินทาง (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว ตามกรอบความยั่งยืน เพื่อให้เกิดการไหลของนักท่องเที่ยวและสิ่งของเพื่อการท่องเที่ยว การเงิน และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ภายในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวบนเส้นทางที่เลือกศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการกระจายรายได้ เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องตามเป้าหมายของงานวิจัยนี้ คือ เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิชณุโลก และเพชรบูรณ์) ให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการบริหารจัดการองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีดำเนินงานวิจัย เป็นการอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิชณุโลก และเพชรบูรณ์) ร่วมกับการสังเคราะห์ผลงานวิจัยของโครงการย่อยที่ 1 และ 2 เพื่อจัดทำ

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ) มีรายละเอียด ดังนี้

2.1. วิธีการดำเนินงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการแผนงานวิจัย ทำการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และพระราชวังจันทน์ โดยดำเนินการศึกษาการไหลทางกายภาพ การเงิน และข้อมูลข่าวสาร ที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนโซ่อุปทานท่องเที่ยวบนเส้นทางศึกษาดังกล่าว โดยการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12.b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลตามองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

การรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองประวัติศาสตร์ ที่สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ทั้งในส่วนของสถานที่ท่องเที่ยวเมืองมรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคเพื่อการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น สภาพเส้นทาง ระบบขนส่งสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง เป็นต้น แผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง รวมถึงข้อมูลในระดับนโยบายขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทความรับผิดชอบตามหน้าที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ และส่วนที่ 2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าหรือตัวแทนองค์กรและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเดินทาง 4. แหล่งท่องเที่ยว 5. กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6. ข้อมูลสารสนเทศ ตัวอย่างของข้อมูลที่รวบรวม เช่น สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนผู้ให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะแต่ละรูปแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง กิจกรรมการท่องเที่ยว และนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง เป็นต้น โดยเฉพาะข้อมูลตามองค์ประกอบที่ 1-3 ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก และการเดินทาง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่ทำการวิเคราะห์และประเมินโดยโครงการแผนงานวิจัย และข้อมูลตามองค์ประกอบที่ 4-6 ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการ

ท่องเที่ยว และ ข้อมูลสารสนเทศ ตามลำดับ) ที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโครงการย่อยที่ 1 และ 2 นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสำรวจพื้นที่จริง ตามเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงประเด็นที่วิเคราะห์ตามองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางเชื่อมโยง เป็นการวิเคราะห์โดยประเมินจากศักยภาพของสภาพเส้นทาง รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง 2) ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา ระบบโทรคมนาคม ระบบสาธารณสุข สถาบันการเงินและระบบจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง เช่น สถานีเชื้อเพลิง ร้านกาแฟ ร้านค้า และร้านอาหาร 3) การเดินทาง หมายถึง การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยมีรูปแบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถโดยสารสาธารณะ รถไฟ และเครื่องบิน และจุดเชื่อมต่อระบบขนส่ง (Terminal hub) ได้แก่ สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน รวมถึงความสามารถในการรองรับจำนวนผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะทั้ง 3 รูปแบบ เป็นต้น 4) แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากสถานที่ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ที่พัก ร้านค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ร้านอาหาร และการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว เทศกาล ประเพณี กิจกรรมการผลิตและจำหน่ายสินค้าภูมิปัญญาของชาวบ้าน หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 6) ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง แหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว ข้อมูลการตรวจสอบและการประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1-3 (ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก และการเดินทาง โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่โครงการแผนงานวิจัยรวบรวมได้ ใช้แบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 4 และ 6 จากผลการวิเคราะห์ของโครงการย่อยที่ 1 และองค์ประกอบที่ 5 จากผลการวิเคราะห์ของโครงการย่อยที่ 2 จากนั้นทำการประเมินภาพรวมของทุกองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง โดยร่วมกับเกณฑ์การประเมินที่ประยุกต์จากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักเกณฑ์คุณภาพ 4S ของกรมททท และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะของกรมการขนส่งทางบก

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา

สังเคราะห์ประเมินข้อมูลองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวแต่ละด้าน เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้ตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การประเมินจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักเกณฑ์คุณภาพ 4S ของกรมทางหลวง และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะของกรมการขนส่งทางบก เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ และสอดคล้องกับการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ) ที่สอดคล้องยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564 และแผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้านการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว

2.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษานี้ ได้แก่ หน่วยงานและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้ง 4 จังหวัด (สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ และพิษณุโลก) โดยเลือกหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 12 หน่วยงาน และภาคประชาชน 30 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 20 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างของภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถอธิบายได้ถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แนวทางการพัฒนาและโครงการส่งเสริมการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งด้านรูปแบบการนำเสนอสู่นักท่องเที่ยวและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาของแต่ละจังหวัด กรมศิลปากรผู้ดูแลอุทยานประวัติศาสตร์ สถาบันการศึกษา สำนักงานการท่องเที่ยว (ททท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการที่พัก/ร้านอาหาร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมถึงนักท่องเที่ยวและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น ดังแสดงในภาคผนวก

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย มี 3 เครื่องมือหลัก ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเดินทาง 4. แหล่งท่องเที่ยว 5. กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6. ข้อมูลสารสนเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก พัฒนามาจากเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักคุณภาพ 4S ของกรมทางหลวงชนบท และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมการขนส่งทางบก ตามตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยง องค์ประกอบที่ 2 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค และองค์ประกอบที่ 3 การเดินทาง ระบบขนส่งสาธารณะ และในส่วนที่ 2 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 ด้านแหล่งท่องเที่ยว องค์ประกอบที่ 5 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และองค์ประกอบที่ 6 ด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลสภาพปัจจุบันและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

แบบประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยง องค์ประกอบที่ 2 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค และองค์ประกอบที่ 3 การเดินทาง ระบบขนส่งสาธารณะ และในส่วนที่ 2 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 ด้านแหล่งท่องเที่ยว องค์ประกอบที่ 5 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และองค์ประกอบที่ 6 ด้านข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาขึ้นโดยคณะนักวิจัย จากแนวคิดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการประยุกต์ใช้และบูรณาการตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักคุณภาพ 4S ของกรมทางหลวงชนบท และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมการขนส่งทางบก เพื่อใช้ในการประเมิน มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

3. ข้อมูลองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ตามองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเดินทาง 4. แหล่งท่องเที่ยว 5. กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6. ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพการรองรับของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวและการไหลขององค์ประกอบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ดังนี้

	โครงสร้างพื้นฐานเส้นทาง เชื่อมโยง	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง อำนวยความสะดวก	การเดินทาง	แหล่งท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยว
อุทยาน ประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร- อุทยาน ประวัติศาสตร์ สุโขทัย	- ตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก สามารถเข้าถึงได้สะดวก - สภาพผิวดินอยู่ในระดับดี เรียบ ไม่เป็นหลุมบ่อ มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวากันข้างทาง และไฟส่องสว่างตามจุดที่เหมาะสม - มีการตัดกิ่งไม้และหญ้าตามไหล่ถนนตลอดเส้นทาง	- สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และระบบการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งพื้นที่ - มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็น เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น - มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และห้องน้ำ เป็นต้น ในระยะทางที่เหมาะสม - ขาดการจัดหาแหล่งน้ำ และพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- มีรถโดยสารเชื่อมต่อระหว่างแหล่งสะดวกเข้าถึงง่าย มีเที่ยวรถสม่ำเสมอ - รถโดยสารบางคันมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด - ไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน - อ.เมืองกำแพงเพชร ไม่มีรถโดยสารสาธารณะขนาดเล็กบริการตามเส้นทางภายในตัวเมือง และเชื่อมต่อจากสถานีไปยังแหล่งท่องเที่ยว - สถานีเชื่อมต่อมีขนาดเล็ก ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ภายในสถานี	- ภายในอุทยานมีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับด้านการเดินทาง มีบริการลานจอดรถ จุดจอดรถสำหรับผู้พิการ รถเข็น และอารยสถาปัตย์ - ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดจุดทิ้งขยะ มีระบบการคัดแยกขยะเปียกแห้ง (นำกลับมาใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ แต่ไม่มีระบบกำจัดขยะ - มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลัก ที่มีใบอนุญาต และสื่อสารไดอย่างน้อย 2 ภาษา - มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลักที่มีใบอนุญาต สามารถสื่อสารไดอย่างน้อย 2 ภาษาและมีการ	- จัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมาศึกษาเรียนรู้การทำเครื่องสังคโลก การทำพระเครื่อง ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น - การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในอุทยาน พิพิธภัณฑสถาน เชื่อมโยงกับกิจกรรมที่ส่งเสริมธุรกิจของคนท้องถิ่น เช่น การทำเครื่องสังคโลก การทอผ้าหมักโคลน การทำเครื่องเงิน จังหวัดสุโขทัย การทำพระเครื่อง จังหวัดกำแพงเพชร การหล่อพระของจังหวัดพิษณุโลก	- การให้ข้อมูล มีป้ายแสดงแหล่งท่องเที่ยวข้อห้าม ปฏิบัติในการเที่ยวชม โบราณสถาน ป้ายแสดงข้อมูลในรูปแบบ QR Code เพื่อให้ข้อมูลโบราณสถานในแต่ละจุด มีทั้งหมด 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส

	โครงสร้างพื้นฐานเส้นทาง เชื่อมโยง	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง อำนวยความสะดวก	การเดินทาง	แหล่งท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยว
				จัดอบรมวิทยากรหรือ มีคณาจารย์ท้องถิ่น		
อุทยาน ประวัติศาสตร์ สุโขทัย-อุทยาน ประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย	- มีระยะทางใกล้ - ตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก - สามารถเข้าถึงได้สะดวก - สภาพผิวถนนอยู่ในระดับดี เรียบ ไม่เป็นหลุมบ่อ - มีการติดตั้งหลักนำโค้ง - มีทางกันข้างทาง และไฟส่องสว่างตามจุดที่เหมาะสม - มีการตัดกิ่งไม้และหญ้าตามไหล่ถนนตลอดเส้นทาง	- สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และระบบการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งพื้นที่ - มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็น เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น - มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และห้องน้ำ เป็นต้น ในระยะทางที่เหมาะสม	- มีเส้นทางสายการบิน กรุงเทพฯ - สุโขทัย - มีรถโดยสารระหว่างจังหวัดและรถโดยสารขนาดเล็กเชื่อมต่อระหว่างอุทยานฯ สุโขทัยไปยังอุทยานฯ ศรีสัชนาลัย - ไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือธนาคารทดแทน สำหรับรถโดยสารสาธารณะ - สภาพรถโดยสารที่ให้บริการระยะสั้น (รถคอกหมู) มีขนาดใหญ่ โดยมีผู้โดยสารใช้บริการน้อยกว่าร้อยละ 50 ของความสามารถในการรองรับ - สถานีเชื่อมต่อมีสภาพสะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวก	- ไม่อนุญาตให้นารถยนต์และรถจักรยานยนต์ (ที่ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง) เข้ามาในเขตรั้วอุทยานฯ อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Low carbon) - จัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสภาพแวดล้อมของพื้นที่เพื่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - โครงการจัดแบ่งพื้นที่ (Zoning) แหล่งท่องเที่ยว - โครงการส่งเสริมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (โครงการคนเมืองเก๋ารักษ์เมืองเก่า)	- ปัญหาขยะในช่วงเทศกาล มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่อุทยานฯ เป็นจำนวนมากและไม่มีการบริหารจัดการพื้นที่หลังจากการจัดกิจกรรม - ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อคุณภาพสินค้า มีการต่อยอดและสร้างความหลากหลายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์	- มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบและเข้าถึงง่าย - ไม่มีการให้ข้อมูลการเดินทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางได้อย่างสะดวก ตรงเวลา - การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตัวให้ถูกต้อง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - การให้ข้อมูล มีป้ายแสดงแหล่งท่องเที่ยวห้ามปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถาน ป้ายแสดงข้อมูลในรูปแบบ QR

	โครงสร้างพื้นฐานเส้นทาง เชื่อมโยง	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง อำนวยความสะดวก	การเดินทาง	แหล่งท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยว
		- ขาดการจัดหาแหล่งน้ำ และพลังงานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	สะดวก เช่น แก้อี โททัศน์ ตู้กดเงินสด ร้านค้า และ ห้องน้ำ ให้บริการเพียงพอ ต่อผู้ใช้บริการ	และโครงการปรับภูมิทัศน์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยชุมชน - ภายในแหล่งท่องเที่ยวมี การกำหนดจุดทิ้งขยะ มี การจัดเก็บอย่างเป็น ระบบ แต่ไม่มีระบบกำจัด ขยะ - ภายในแหล่งท่องเที่ยวมี การกำหนดจุดทิ้งขยะ มี ระบบการคัดแยกขยะ เปียก แห้ง (นำกลับมาใช้ ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) มี การจัดเก็บอย่างเป็น ระบบ แต่ไม่มีระบบกำจัด ขยะ - มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติ สำหรับนักท่องเที่ยว ภายในสถานที่ท่องเที่ยว และชุมชน		Code เพื่อให้ข้อมูล โบราณสถานในแต่ละจุด มีทั้งหมด 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส - มีการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน
อุทยาน ประวัติศาสตร์	- มีระยะทางใกล้	- สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้า ได้เพียงพอต่อความ	- มีเส้นทางสายการบิน กรุงเทพฯ – พิษณุโลก	- ภายในอุทยานมีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับด้าน	- จัดกิจกรรมให้ นักท่องเที่ยวมาศึกษา	- มีการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวผ่านทาง

	โครงสร้างพื้นฐานเส้นทาง เชื่อมโยง	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง อำนวยความสะดวก	การเดินทาง	แหล่งท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยว
ศรีสัชนาลัย- พระราชวัง จันทร์	- ตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก สามารถเข้าถึงได้สะดวก - สภาพผิวถนนอยู่ในระดับดี เรียบ ไม่เป็นหลุมบ่อ - มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวากันข้างทาง และไฟส่องสว่างตามจุดที่เหมาะสม - มีการตัดกิ่งไม้และหญ้าตามไหล่ถนนตลอดเส้นทาง	- ต้องการใช้งาน และระบบการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งพื้นที่ - มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็น เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น - มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และห้องน้ำ เป็นต้น ในระยะทางที่เหมาะสม - ขาดการจัดหาแหล่งน้ำ และพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- และเส้นทางรถไฟ กรุงเทพฯ-พิษณุโลก-เชียงใหม่ - มีรถโดยสารระหว่างจังหวัดและรถโดยสารขนาดเล็กเชื่อมต่อระหว่างอุทยานฯ ศรีสัชนาลัย ไปยังพระราชวังจันทร์ - ไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน สำหรับรถโดยสารสาธารณะ - มีการใช้พลังงานทางสำหรับรถโดยสารขนาดเล็กระยะสั้น ได้แก่ แท็กซี่ และรถกระบะสองแถว - สถานีเชื่อมต่อมีสภาพสะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แก้วน้ำ โททิศน์ ตู้กดเงินสด ร้านค้า และห้องน้ำ ให้บริการเพียงพอต่อผู้ใช้บริการ	การเดินทาง มีบริการลานจอดรถ จุดจอดรถสำหรับผู้พิการ รถเข็น และอารยสถาปัตย์	เรียนรู้การทำผ้าทอ ผ้าหมักโคลน เครื่องเงิน เครื่องทองสุโขทัย ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	สื่อออนไลน์ หนังสือ และแผ่นพับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (พระราชวังจันทร์)

	โครงสร้างพื้นฐานเส้นทาง เชื่อมโยง	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่ง อำนวยความสะดวก	การเดินทาง	แหล่งท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยว
พระราชวัง จันทน์-อุทยาน ประวัติศาสตร์ ศรีเทพ	- มีระยะทางไกล ประมาณ 294 กิโลเมตร - มีเส้นทางบางช่วงผ่าน ภูเขา ช่วง อ.วังทอง อ. นครไทย จ.พิษณุโลก และ อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ - จากเส้นทางหลักเข้าสู่ อุทยานฯ ศรีเทพ เป็นทาง หลวงชนบพระยะทาง 9 กม. มีโรงงานน้ำตาล ตั้งอยู่ ทำให้มีรถบรรทุก อ้อยจำนวนมาก - ถนนบางช่วงเป็นหลุมบ่อ และรอยปะซ่อม มีต้นไม้ และหญ้าสูงบริเวณนอก ชุมชนตลอดเส้นทาง	- สิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่างเส้นทาง มีเฉพาะ บางช่วงที่ผ่านในเขตเมือง และชุมชนใหญ่ โดยมี ระยะทางที่ห่างกัน - มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่เฉพาะภายใน สถานที่ท่องเที่ยวหลัก - ขาดการจัดหาแหล่งน้ำ และพลังงานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม - ขาดการจัดการขยะที่เป็น ระบบ โดยการเผาเองตาม บ้านเรือน หรือนำไปทิ้งไว้ ในที่สาธารณะที่ไม่ถูก กำหนดไว้	- ไม่มีรถโดยสารสาธารณะ เชื่อมต่อจากพระราชวัง จันทน์ถึงอุทยานฯ ศรีเทพ โดยตรง - ไม่มีรถโดยสารประจำทาง วิ่งเข้าถึงอุทยานฯ ศรีเทพ จากสถานีเชื่อมต่อศรีเทพ	- ด้านการจัดการของเสียใน พื้นที่อำเภอศรีเทพยังไม่มี การจัดการระบบการ บำบัดน้ำทิ้งและน้ำ เสียก่อนการระบายและ การใช้สารเคมีทาง การเกษตร เมื่อเกิดน้ำท่วมจึงส่งผลกระทบ	- กิจกรรมเรียนรู้ ประวัติศาสตร์จากการ บรรยายภายในศูนย์ ประวัติศาสตร์พระราชวัง จันทน์ - มีนโยบายการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม แต่มีการ ปฏิบัติเฉพาะหน่วยงานที่ ได้รับมอบหมาย	- การให้ข้อมูล มีป้ายแสดง ข้อมูลในรูปแบบ QR Code เพื่อให้ข้อมูล โบราณสถานในแต่ละจุด มีทั้งหมด 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ (อุทยาน ประวัติศาสตร์ศรีเทพ) - มีการติดป้าย ประชาสัมพันธ์เพื่อ รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมี ส่วนร่วมในการประหยัด ทรัพยากร

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความอ่อนไหวสูง เนื่องจากมีองค์ประกอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลาย ซึ่งหากไม่มีแนวทางการบริหารจัดการที่ดีและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ก็จะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน อีกทั้ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างมากในช่วงเวลาอันสั้น ทำให้รายได้ของชุมชนลดลง ขาดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว โดยผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เหล่านั้นควรต้องได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคหรือระบบคมนาคมที่ดีขึ้นจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงที่คนในพื้นที่ยอมรับได้และมีกรอบที่วางไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีระบบการจัดการของเสียก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และทบทวนและวิเคราะห์นโยบายที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564 แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัยปี พ.ศ.2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชรปี พ.ศ.2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกปี พ.ศ.2561-2565 และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2561-2565 เพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามหลักความยั่งยืน และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 ภาคส่วน ดังนี้

ภาครัฐ

ภาครัฐ ถือเป็นหน่วยงานสำคัญในการสนับสนุนการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ในด้านนโยบายและการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ สนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก พัฒนาระบบสาธารณูปโภค มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการด้วยการสร้างมาตรฐานและความเชื่อถือได้ในด้านราคา สุขอนามัย ความปลอดภัย ความโปร่งใส และคุณภาพ โดยคำนึงถึงการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ออกกฎหมายเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ ให้เกิดการแบ่งปันต่อชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น เช่น การจดทะเบียนผู้ประกอบการ การจ้างงานคนในพื้นที่และสวัสดิการแรงงาน การควบคุมมลพิษ

ทางอากาศหรือเสียงจากกิจกรรมท่องเที่ยว การกำกับดูแลมาตรฐานธุรกิจ การคุ้มครองผู้บริโภค (นักท่องเที่ยว) การออกแบบควบคุมสิ่งปลูกสร้าง การจัดการของเสีย เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ ซึ่งแม้ว่าจะมีนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการดำเนินการหรือให้ความสำคัญน้อยกว่าการเพิ่มจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยว การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้บริการ รวมทั้งเครื่องมือในการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่เหมาะสมและหลอกลวงของการให้บริการที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้น การทำงานขององค์กรภาครัฐจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวในภาพรวมครอบคลุมทั้งพื้นที่ ให้มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียอย่างทั่วถึง

ภาคเอกชน

ภาคเอกชน ถือเป็นตัวแปรหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความหลากหลายและอยู่ภายใต้การดูแลของหลายหน่วยงาน เช่น กรมศิลปากร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือคนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กลไกที่มีอยู่ในรูปแบบของชมรม วิสาหกิจชุมชน หรือสมาคมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ทั้ง 4 จังหวัด (สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) ให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลดการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน

การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยการจัดรูปแบบเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกกระดับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐาน นำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ที่มีความน่าสนใจ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น รวมถึงการเชื่อมโยงงานประเพณีท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ในรูปแบบเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หรือลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น งานเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย งานนบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร ประเพณีสงกรานต์พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก และงานบวงสรวงเจ้าพ่อศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ ควรผลักดันรูปแบบการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีนวัตกรรมผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่วางแผนการท่องเที่ยวหรือรับสื่อการท่องเที่ยวต่าง ๆ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยว การจองตั๋วเครื่องบิน การจองที่พัก หรือหาข้อมูลร้านอาหาร/ร้านค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดึงดูดการวางแผนเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ผ่านทาง Social media เช่น Facebook Twitter Youtube หรือ Pinterest โดยมีการนำเสนอลักษณะรูปภาพหรือภาพเคลื่อนไหวที่สวยงาม สามารถแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันประสบการณ์การเดินทาง ซึ่งเป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดของ

การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงสื่อสารกับนักท่องเที่ยวผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และช่องทางอื่น ๆ ที่กำลังได้รับความนิยม เป็นต้น

ภาคประชาชน

ภาคประชาชน ถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เนื่องจากต้องดำเนินวิถีชีวิตอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ผู้นำชุมชนควรสร้างความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวชุมชนให้กับผู้ที่อาศัยในพื้นที่ได้รับทราบ มีเวทีแลกเปลี่ยนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้าใจถึงการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวชุมชน และแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ที่มีอำนาจและบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การกำหนดทิศทางและรูปแบบการท่องเที่ยวร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน กำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ทรัพยากรในชุมชนเกินความพอดี โดยอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในชุมชน เน้นรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่นำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นและสินค้าที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ นำเสนอกิจกรรมที่มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความประทับใจของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแบบเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กระจายธุรกิจท่องเที่ยวแต่ละประเภทในชุมชนให้มีความสมดุลกับอุปสงค์และอุปทาน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำให้เกิดการเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ เช่น การตลาด และรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการท่องเที่ยวชุมชนจะสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบครัวเรือนหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แต่การเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจะต้องมีการจองล่วงหน้า เนื่องจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริมหรือทำในช่วงฤดูที่ว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาแบบไม่ได้นัดหมาย อาจไม่สามารถทำกิจกรรมได้ ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างชุมชน ผู้ประกอบการองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นศูนย์ข้อมูลให้บริการแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ประชาชนที่ไม่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่ดีที่เกิดจากการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว อาจจะมีการตั้งกองทุนชุมชนจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อใช้สนับสนุนกิจกรรมส่วนกลางหรือเป็นทุนการศึกษาให้กับเยาวชนในท้องถิ่น เป็นต้น โดยผู้ที่อาศัยในพื้นที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตนเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน

ภาควิชาการ

ภาควิชาการ เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสนับสนุนการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงในด้านองค์ความรู้และนวัตกรรม เนื่องจากกระบวนการความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางของประชาชนในชุมชน ดังนั้น การส่งเสริมให้ชุมชนได้รับองค์ความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีหน่วยงานที่สำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย และศูนย์ฝึกอาชีพ ทำการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ชุมชน ในด้านของทักษะฝีมือแรงงาน การคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์

การเงิน การจัดการชุมชน และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภายในชุมชน การสนับสนุนและส่งเสริมแนวทางการสร้างความรู้แบบประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ จากการจัดฝึกอบรมและการปฏิบัติจริงให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ หรือจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีลักษณะสอดคล้อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างมีระบบและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการต่อไป

- 1) ควรนำข้อมูลจากการศึกษานี้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกประเด็นปัญหาในด้านที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างเหมาะสมตามลำดับ เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมนำไปสู่ระดับการปฏิบัติมากขึ้น
- 2) ควรมีการบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งหน้าที่ตามลักษณะความชำนาญการ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ถูกต้องและสอดคล้องกัน
- 3) ควรดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบท่องเที่ยว
- 4) ควรจัดทำแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ภายหลังการ
- 5) ข้อเสนอแนะแนวทางการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

บทคัดย่อ

โครงการการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัย และพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบรับโครงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ปี พ.ศ. 2561-2564 ที่เสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ 25-26 ธันวาคม พ.ศ. 2561 โครงการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ที่มีนโยบายการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองประวัติศาสตร์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาคู่มือสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยพิจารณาการบริหารจัดการตามองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยง (2) ระบบสาธารณูปโภค/สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง (3) การเดินทาง (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยวิเคราะห์และประเมินผ่านตัวบ่งชี้ที่ได้จากการประยุกต์เกณฑ์ประเมินของหลักเกณฑ์คุณภาพ 4S ของกรมทางหลวง การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมขนส่ง และเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) จากนั้นจึงนำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์เชิงนโยบายที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกปี และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ปี เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับแต่ละองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ตามหลักความยั่งยืน ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงจัดทำขึ้นสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ

จากการประเมินองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยง ระบบสาธารณูปโภค/สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง และการเดินทาง ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และพระราชวังจันทน์ มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน เท่ากับ 2.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและชุมชนขนาดใหญ่ มีระยะทางเชื่อมต่อแต่ละจุดไม่ไกลกันมาก ในขณะที่เส้นทางเชื่อมโยงระหว่างพระราชวังจันทน์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีระยะทางไกลและมีเส้นทางบางช่วงตัดผ่านภูเขา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และ

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมาก เท่ากับ 2.45 คะแนน เนื่องจากมีความพร้อมในการรองรับด้านโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก การใช้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และการเดินทางภายในแหล่ง ซึ่งอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพยังขาดปัจจัยดังกล่าวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัย และพื้นที่เชื่อมโยงจากการประเมินองค์ประกอบ

โลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนด้านนโยบายและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการและควบคุมมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ภาคเอกชน ควรเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อน ให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลดการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน ผลักดันรูปแบบการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีนวัตกรรมผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ภาคประชาชน ควรสร้างเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้าใจถึงการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงกำหนดทิศทางและรูปแบบการท่องเที่ยวร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน และภาควิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ชุมชน ในด้านทักษะฝีมือแรงงาน การคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ การเงิน การจัดการชุมชน และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภายในชุมชน ให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

The study on logistics connectivity towards sustainable tourism of historic town Sukhothai and associated historic towns (Kamphaeng Phet, Phitsanulok and Phetchabun) route was developed in response to the project on the development of a historic tourist town in the area of the world heritage city of Sukhothai and associated town in 2018-2021, proposed by the Ministry of Culture. The project was approved during the Cabinet's meeting in Phitsanulok and Sukhothai provinces during 25-26 December, 2018. The project is consistent with the strategic plan of the lower northern provinces policy which aims to develop tourism connectivity between world heritage and historical cities in the lower northern region of Thailand. The world heritage and historical towns consist of Sukhothai Historical Park, Sri Satchanalai Historical Park, Kamphaeng Phet Historical Park, Chan Royal Palace Historical Center and Si Thep Historical Park. The objectives of this study are to build tourism connectivity by developing the logistics infrastructure and supporting the participation of all stakeholders, leading to sustainable development. Six tourism industry logistics components were examined, which were (1) infrastructure for route connectivity, (2) public utilities and facilities along the route, (3) transportation, (4) tourist destinations, (5) tourist activities and (6) information for tourism. Each component was analyzed and evaluated by using the 4S route quality assessment of Department of Highways and sustainable tourism management criteria of Designated Area for Sustainable Tourism (DASTA). Then policy analysis was conducted based on the evaluation results and in accordance with the Tourism Development Strategic Plan 2018-2019, the Tourism Development Strategic Plan of the lower northern region cluster 1 of Thailand, Provincial development plans of all the four provinces. Recommendations on all the 6 tourism industry logistics components were provided following the sustainability concept. Recommendations on the development of logistics connectivity towards sustainable tourism of historic town Sukhothai and associated historic towns were provided for each relevant sectors, which were government, private, public and academic sectors.

Based on the analysis of the tourism industry logistics components, it was found that route connectivity infrastructure, public utilities/ facility system along the route and transportation between Kamphaeng Phet Historical Park, Sukhothai Historical Park, Sri

Satchanalai Historical Park and Chan Royal Palace received similar score, equals to 2.31 out of 3. This is due to the fact that all of them are located in the city area and in a large community area and the distance from the origin to the next destination is not far. Unlike the route connectivity between the Chan Palace and Si Thep Historical Park. The route distance is far and some sections of the route pass through mountainous areas. For the attraction management, tourism activities and information, it was found that Sukhothai Historical Park, Sri Satchanalai Historical Park and Kamphaeng Phet Historical Park received similar score, which is 2.45. This is due to the fact that the three historical parks are ready in terms of accommodation, restaurants, souvenir shops, information and transportation, unlike Sri Thep Historical Park. Recommendation on the development of logistics connectivity towards sustainable tourism of historic town Sukhothai and associated historic towns are provided for each relevant sectors. For government sector, the government should launch policies to support the tourism on the route, allocate budget to develop infrastructure and public utility systems and enhance competitiveness of local enterprises, while controlling quality of their services. For private sector, they should act as a middleman to collaboratively work among the government, private sector and other stakeholders. The work should aim to plan and design a cohesive tourism connectivity pattern, reduce repetitive work among the stakeholders and drive tourism industry by using innovative digital technology system. For public sector, the community should set a platform for exchanging ideas. Local people should be involved to identify problems and root cause of community-based tourism. In addition, local people should be informed on the direct and indirect advantages from having community-based tourism and design direction and pattern of the tourism together with the government and the private sector. For the academic sector, people in academic area should support the community in term of knowledge providing, labor skill improvement, product innovation, financial support, community management and linking local wisdom to the sustainable tourism management.

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทคัดย่อ	ด
Abstract	ธ
สารบัญ	บ
สารบัญภาพ	ผ
สารบัญตาราง	ฟ
บทที่ 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการแผน	2
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2	4
2.1 ยุคสมัยเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง	4
2.2 คุณค่าอันโดดเด่นเป็นสากลของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (Outstanding Universal Values)	6
2.3 เกณฑ์การประเมินการท่องเที่ยว ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (UNWTO)	6
2.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.b	7
2.5 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	8
2.6 โซ่อุปทานและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและอุทยานประวัติศาสตร์	9
2.7 องค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	9
2.8 การประเมินคุณภาพทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S โดยใช้สายตา (Visual Inspection Rating)	10
2.9 องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง	12
2.10 นโยบายที่เกี่ยวข้อง	14
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.12 กรอบแนวคิดในการวิจัย	23

บทที่ 3	25
3.1. วิธีการดำเนินงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	27
3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย	30
บทที่ 4	42
4.1 ข้อมูลองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก สุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง	42
4.2 ข้อมูลองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก สาธารณรัฐอาหรับ อียิปต์ 117	
4.3 ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ตาม เกณฑ์การประเมินโลจิสติกส์ที่ขับเคลื่อนการท่องเที่ยว.....	121
4.3.1 วิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง.	122
4.3.2 การวิเคราะห์ระดับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงตาม หลักความยั่งยืน.....	125
4.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง	129
บทที่ 5	141
5.1 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	141
5.2 สรุปผลงานวิจัย	144
5.3 ข้อเสนอแนะ	150
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก	154
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	154
แบบประเมิน	157
จัดประชุมหารือเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	179
ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เข้าพบ.....	181
คุณกัญญาวิรี์ เดชรักษา	186

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 เส้นทางเชื่อมโยงเมืองมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง	
ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์	2
ภาพ 2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	7
ภาพ 3 ปัจจัยการขับเคลื่อนโซ่อุปทาน	9
ภาพ 4 องค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	10
ภาพ 5 เกณฑ์การคุณภาพทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S	12
ภาพ 6 แผนผังการเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	13
ภาพ 7 กรอบแนวคิดของงานวิจัย	24
ภาพ 8 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร – อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	
จังหวัดสุโขทัย	43
ภาพ 9 สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง.....	44
ภาพ 10 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย - อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	45
ภาพ 11 ลักษณะเส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย	46
ภาพ 12 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย – พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก.....	47
ภาพ 13 พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์.....	48
ภาพ 14 สถานีเชื้อเพลิงบนเส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย.....	52
ภาพ 15 ถนนคนเดินเมืองสุโขทัย.....	53
ภาพ 16 สถานีเชื้อเพลิงและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีเชื้อเพลิง	54
ภาพ 17 ห้างสรรพสินค้าโมเดิร์นเทรด.....	55
ภาพ 18 ร้านไถย่างวิเชียรบุรี.....	55
ภาพ 19 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารผู้โดยสาร	57
ภาพ 20 ร้านกาแฟและร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกภายในอาคารผู้โดยสาร	58
ภาพ 21 ป้ายแสดงข้อความ	58
ภาพ 22 จุดให้บริการรถโดยสารสาธารณะ รถแท็กซี่ และรถเช่า.....	59
ภาพ 23 ช่องขนขาลาและที่นั่งสำหรับผู้มาใช้บริการ	66
ภาพ 24 สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย.....	67
ภาพ 25 ขนขาลาบริเวณด้านข้างสถานีและม้านั่งสำหรับผู้ใช้บริการ	67
ภาพ 26 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย.....	68
ภาพ 27 จอมอนิเตอร์แสดงข้อมูลเที่ยวรถและจุดวางแผนพบข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย	68
ภาพ 28 จุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร	69

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพ 29 จุดวางถังขยะภายในอาคารและลานจอดรถผู้มาใช้บริการ.....	69
ภาพ 30 จุดจอดรถโดยสารคอกหมู สายเมืองเก่า-สุโขทัย.....	70
ภาพ 31 ลักษณะรถโดยสารคอกหมูและเจ้าของรถ.....	70
ภาพ 32 รถสองแถวขนาดเล็กและอัตราค่าบริการ	71
ภาพ 33 สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 1	71
ภาพ 34 จุดจำหน่ายตั๋วและที่นั่งสำหรับผู้มาใช้บริการ	72
ภาพ 35 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีขนส่งผู้โดยสาร.....	72
ภาพ 36 สิ่งอำนวยความสะดวกโดยรอบสถานีขนส่งผู้โดยสาร	73
ภาพ 37 จุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร	73
ภาพ 38 ขานขาลาจอดรถโดยสารและจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร.....	74
ภาพ 39 ที่นั่งผู้โดยสารและตู้ ATM.....	74
ภาพ 40 ป้ายบอกจุดขึ้น-ลงรถ และ ป้ายอธิบายเส้นทางเดินรถ.....	75
ภาพ 41 รถสองแถวปรับอากาศ.....	75
ภาพ 42 จุดจอดรถสองแถวรอบเมือง บริเวณด้านหน้าทางเข้าอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 275	
ภาพ 43 จุดจอดรถแท็กซี่ สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2	76
ภาพ 44 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศูนย์ข้อมูล อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	78
ภาพ 45 ลักษณะที่พักบริเวณใกล้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย.....	78
ภาพ 46 กว๊านเตี้ยตมยาสุโขทัยและปลาเนื้ออ่อนทอดกระเทียม	79
ภาพ 47 ใช้ปืนโตใส่อาหารแทนบรรจุภัณฑ์พลาสติกเพื่อลดขยะ	79
ภาพ 48 นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการจักรยานหรือรถสามล้อไฟฟ้าภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย.....	80
ภาพ 49 ให้ความสำคัญในด้านความสะอาดภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	80
ภาพ 50 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย	81
ภาพ 51 ปรับปรุงทัศนียภาพและทางเดินให้มีความสะอาดและร่มรื่น	81
ภาพ 52 รถจักรยานและรถรางสำหรับบริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย.....	82
ภาพ 53 แผ่นพับข้อมูลและ QR Code	82
ภาพ 54 ของที่ระลึก ได้แก่ ของสะสมโบราณและเครื่องสังคโลก	83
ภาพ 55 โบราณสถานวัดช้างรอบ	84
ภาพ 56 โบราณสถานวัดพระแก้ว.....	84
ภาพ 57 โบราณสถานวัดพระนอน	84
ภาพ 58 จุดบริการจักรยานและรถรางสำหรับนักท่องเที่ยว.....	85

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพ 59 ถนนภายในและทางเดินเท้าในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	85
ภาพ 60 ป้ายแผนผังอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและ QR Code ข้อมูลโบราณสถาน	86
ภาพ 61 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร จัดแสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่ได้จากการสำรวจขุดค้น ..	87
ภาพ 62 เทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์และท่อนองค์เทวสตรี	87
ภาพ 63 ที่พักประเภทโรงแรม ริมน้ำปิง เมืองกำแพงเพชร	87
ภาพ 64 ที่พักประเภทโฮมสเตย์ริมน้ำปิง เมืองกำแพงเพชร	88
ภาพ 65 ร้านอาหารย่านนครชุม	88
ภาพ 66 ของฝากเมืองกำแพงเพชร	89
ภาพ 67 ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก เมืองกำแพงเพชร	89
ภาพ 68 ศาลสมเด็จพระนเรศวร	90
ภาพ 69 ศูนย์ประวัติศาสตร์พระราชวังจันทน์	90
ภาพ 70 ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก บริเวณลานจอดรถ พระราชวังจันทน์	91
ภาพ 71 ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากของที่ระลึก วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร	91
ภาพ 72 ถนนและเส้นทางจักรยานภายในพระราชวังจันทน์	91
ภาพ 73 จุดทิ้งขยะบริเวณต่าง ๆ ภายในพระราชวังจันทน์	92
ภาพ 74 กว๊านห้วยขาและขนมจีนบ้านปู	93
ภาพ 75 ส่วนอาคารจัดแสดง	94
ภาพ 76 โบราณสถานเขาค้างในและโบราณสถานปราสาทศรีเทพ	94
ภาพ 77 โบราณสถานปราสาทสองพี่น้อง และโบราณสถานเขาค้างนอก	94
ภาพ 78 ป้ายทางเข้าและลานจอดรถอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	95
ภาพ 79 ร่องรอยไฟฟ้าและเส้นทางภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	95
ภาพ 80 ร้านไถย่างวิเชียรบุรี	96
ภาพ 81 ตัวอย่างเพจประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย	115
ภาพ 82 ตัวอย่างเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดกำแพงเพชร	116
ภาพ 83 ตัวอย่างแผ่นพับและวารสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดพิษณุโลก	116
ภาพ 84 ตัวอย่างเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบูรณ์	117

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1	เกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว.....	32
ตาราง 2	เที่ยวบินไปและกลับ กรุงเทพมหานคร – พิษณุโลก	60
ตาราง 3	เที่ยวบินไปและกลับ กรุงเทพมหานคร - สุโขทัย	62
ตาราง 4	กำหนดการเดินทางและประเภทตัวรถไฟ จากสถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร) ไปยังสถานีรถไฟพิษณุโลก.....	62
ตาราง 5	กำหนดการเดินทางและประเภทตัวรถไฟ จากสถานีรถไฟพิษณุโลก ไปยังสถานีหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร)	63
ตาราง 6	ตัวชี้วัดการประเมินการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน	96
ตาราง 7	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่ เชื่อมโยง	129
ตาราง 8	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัย และพื้นที่เชื่อมโยงตามหลักความยั่งยืน	134

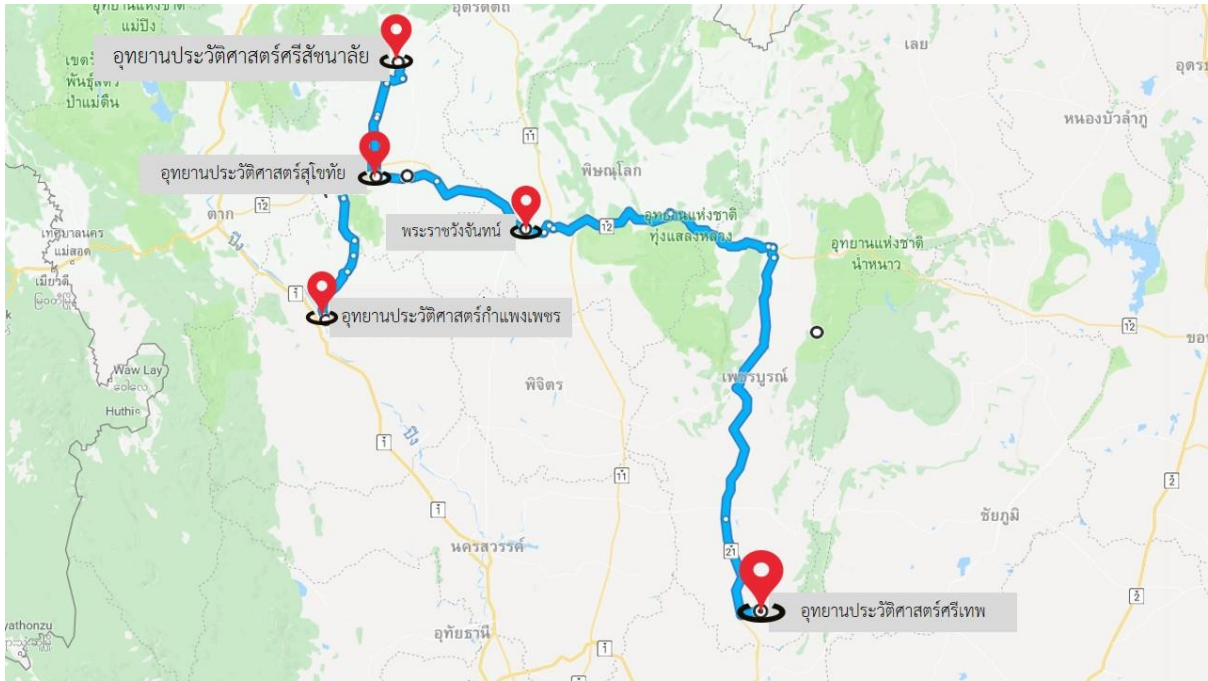
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ปี พ.ศ. 2561-2564 เสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี สัญจร จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ 25-26 ธันวาคม พ.ศ. 2561 (MGR Online, 2560) ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจมรดกโลก และยกระดับเมืองสุโขทัยให้เป็น “First Destination Sukhothai: The Heritage Economic Corridor” ด้านการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มภาคเหนือ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีนโยบายการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลก โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ภาคเหนือตอนล่างยังมีแหล่งท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรมอีกหลายแห่ง นอกเหนือจากเมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร อาทิ พระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก ที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนกลาง ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปี พ.ศ. 2537 โดยกรมศิลปากร และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แหล่งอารยธรรมที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของยุคทวารวดี ช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ก่อนสมัยสุโขทัย และอยุธยา ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเบื้องต้น (Tentative list) เพื่อเสนอเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nation of Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) จึงเป็นส่วนหนึ่งของที่มาของงานวิจัย (แผนงานโครงการ) การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) นี้

การดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลก ตามแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนาโครงข่ายการขนส่ง คมนาคม และระบบโลจิสติกส์ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน จัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยว และให้บริการที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น และ (2) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการทั้งสองด้านเพื่อการท่องเที่ยวบนเส้นทางเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง ควรมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ที่คำนึงถึงความสมดุลของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบริหารจัดการตามหลักความยั่งยืน ที่สอดคล้องกับบริบทด้านการเป็นมรดกโลกและมรดกทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ทั้ง 5 แห่ง ดังภาพ 1 เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งของที่มาของงานวิจัยนี้

ภาพ 1 เส้นทางเชื่อมโยงเมืองมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์

ที่มา : คณะวิจัย, 2562

การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยงด้วยโลจิสติกส์ เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พิจารณาการบริหารจัดการองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างพื้นฐานบนเส้นทาง (2) ระบบสาธารณูปโภค (3) การเดินทาง (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว ตามกรอบความยั่งยืน เพื่อให้เกิดการไหลของนักท่องเที่ยวและสิ่งของเพื่อการท่องเที่ยว การเงิน และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ภายในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวบนเส้นทางที่เลือกศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการกระจายรายได้ เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องตามเป้าหมายของงานวิจัยนี้ คือ เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) ให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการบริหารจัดการองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการแผน

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

1.2.2 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทาง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

ทราบถึงสภาพปัจจุบันขององค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง และแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทาง

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยนี้ ทำการศึกษาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และพระราชวังจันทน์ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย บนพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ และพิษณุโลก

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบที่สนับสนุนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างพื้นฐานบนเส้นทาง (2) ระบบสาธารณูปโภค (3) การเดินทาง (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

การเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การจัดการประสานงานระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยง สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภค และการเดินทาง เพื่อให้การไหลของนักท่องเที่ยวจากต้นทางไปสู่ปลายทาง เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อผิดพลาด และทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุด

แหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ยุคสมัยเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

เมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย บนพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร และเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนที่มีความเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ถึง สมัยทวารวดี สมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา โดยในแต่ละยุคสมัยมีพื้นที่ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองในช่วงเวลานั้น ๆ สะท้อนให้คนยุคหลังเห็นถึงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัยที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบัน ได้กลายมาเป็นอุทยานประวัติศาสตร์และสถานที่ท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร และพระราชวังจันทน์ จังหวัดพิจิตร

สุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงเมืองโบราณศรีเทพ (สมัยทวารวดีและเขมรตามลำดับ พุทธศตวรรษที่ 11-19)

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ในอดีตเคยเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยมีความเจริญรุ่งเรืองมายาวนานกว่า 800 ปี ในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่วัฒนธรรมสุโขทัยและอยุธยาจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา เป็นต้นกำเนิดของประวัติศาสตร์ชาติไทย ปัจจุบันตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงร่องรอยความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมทวารวดีและเขมร ตามลำดับ และยังคงสภาพที่สมบูรณ์ตามเดิม อีกทั้งยังปรากฏร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่อาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์อีกด้วย (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร, 2562)

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารศรีสัชนาลัย (สมัยสุโขทัย พุทธศตวรรษที่ 17-19)

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย แสดงให้เห็นถึงศิลปะแบบขอมจากละโว้หรือลพบุรีในสมัยก่อนเป็นราชธานี และในสมัยต่อมาได้ตั้งเป็นราชธานีโดยพ่อขุนบางกลางหาวหรือพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นจุดเริ่มต้นอาณาจักรสุโขทัยในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 17 จนต่อมาถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา เนื่องจากในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ประสบปัญหาทั้งจากภายนอกและภายใน รวมระยะเวลาที่มีความเจริญรุ่งเรืองกว่า 129 ปี มีวัดสำคัญ ๆ หลายแห่ง สืบให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางศาสนาตั้งแต่ยุคสมัยกรุงสุโขทัยที่ยังคงสมบูรณ์มาถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ถูกขึ้นทะเบียนจากองค์การยูเนสโก ให้เป็นมรดกโลก ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยและกำแพงเพชร ภายใต้ชื่อว่า "เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร" (Historic Town of Sukhothai and Associated Historic Towns) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยเป็นแนวเขตกำแพงเมืองของกรุงสุโขทัยในอดีต อีกทั้งยังเป็นเมืองที่เติบโตขึ้นมาพร้อมกับเมืองสุโขทัย โดยมีวัดโบราณและโบราณสถานราว 278 แห่ง ทั้งภายในกำแพงและภายนอก

กำแพงแสดงร่องรอยทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยพุทธศตวรรษที่ 21 หรืออยุธยาตอนต้น มีความสำคัญในฐานะแหล่งผลิตเครื่องสังคโลกในสมัยสุโขทัยต่อเนื่องถึงสมัยอยุธยาและกรุงศรีอยุธยาเรียกเมืองนี้ว่า “สวรรคโลก” จนกระทั่งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ใน พ.ศ.2310 เมืองศรีสัชนาลัยจึงถูกทิ้งร้างไปโดยสิ้นเชิง ผู้คนได้อพยพไปตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณบ้านวังไม้ขอน อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัยในปัจจุบัน ปัจจุบันกรมศิลปากรมีการกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ประมาณ 28,217 ไร่ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร, 2562)

เมืองบริวารกำแพงเพชร (สมัยอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ 19)

เมืองบริวารกำแพงเพชร ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดกำแพงเพชร ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง แบ่งออกเป็น 2 โชน ใหญ่ ๆ คือโชนเมืองชั้นในและโชนนอกกำแพง พื้นที่รวม 2,114 ไร่ มีสถาปัตยกรรมของโบราณสถานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของกรุงสุโขทัยเนื่องจากลักษณะของศิลปะและสถาปัตยกรรมในอุทยานแห่งนี้เป็นศิลปะแบบเดียวกับที่ปรากฏในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 19 และยังแสดงให้เห็นถึงศิลปะที่ร่วมสมัยระหว่างสุโขทัยและอยุธยาในพุทธศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังเป็นเมืองหน้าด่านที่มีความสำคัญของสุโขทัย และมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง โดยในปัจจุบันจังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของประเทศไทย (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร, 2562)

พระราชวังจันทน์ (สมัยอยุธยาตอนกลาง พุทธศตวรรษที่ 22-23)

พระราชวังจันทน์ เป็นพระราชวังโบราณ ตั้งอยู่อยู่ริมแม่น้ำน่านฝั่งตะวันตกของเมืองพิษณุโลก ในสมัยสุโขทัยเป็นที่ประทับของพระมหาธรรมราชาที่ 1 จวบจนสมัยอยุธยาตอนกลางเป็นที่ประทับของสมเด็จพระมหาธรรมราชาผู้ปกครองเมืองพิษณุโลกซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในสมัยนั้น เป็นสถานที่เสด็จพระราชสมภพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและเป็นที่ประทับของพระองค์เมื่อทรงดำรงตำแหน่งอุปราช ต่อมาหลังพระราชวังจันทน์ถูกลดบทบาทเป็นเพียงวังที่ประทับเท่านั้น ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ช่วงระหว่างพุทธศตวรรษที่ 22-23 ได้สถาปนาเมืองพิษณุโลกเป็นหัวเมืองสำคัญฝ่ายเหนือ จึงมีการสันนิษฐานว่าน่าจะมีการบูรณะพระราชวังจันทน์ขึ้นใหม่อีกครั้ง และสมัยธนบุรี ในปี พ.ศ. 2318 ท้าวพม่ายกทัพเข้ามาตีเมืองพิษณุโลก ได้เผาทำลายบ้านเมืองและวัดวาอารามเสียหาย เมืองพิษณุโลกและพระราชวังจันทน์จึงถูกทิ้งร้างไปอีกครั้ง กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนพระราชวังจันทน์เป็นโบราณสถาน เมื่อปี พ.ศ.2537 มีการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์ และพัฒนาพระราชวังจันทน์ ในปี พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระราชวังโบราณที่มีคุณค่าทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของเมืองพิษณุโลก (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร, 2562)

2.2 คุณค่าอันโดดเด่นเป็นสากลของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (Outstanding Universal Values)

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ปรากฏหลักฐานร่องรอยของอารยธรรมอันรุ่งเรืองในอดีต สะท้อนให้เห็นภาพของอาณาจักรสุโขทัยเมื่อครั้งเริ่มก่อตั้ง จนกลายเป็นรัฐสำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โบราณวัตถุและโบราณสถานที่ปรากฏอยู่ในเมืองประวัติศาสตร์นี้ แสดงให้เห็นถึงผลงานสร้างสรรค์อันล้ำเลิศของมนุษย์ ความยิ่งใหญ่และงดงามของสถาปัตยกรรมและศิลปะสุโขทัย โดยเฉพาะเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ และพระพุทธรูปปางลีลา เป็นสิ่งยืนยันถึงความสำเร็จของศิลปกรรมในยุคแรกนี้ได้เป็นอย่างดี และแสดงถึงจุดเริ่มต้นของสถาปัตยกรรมไทยจนถึงปัจจุบัน ด้วยความโดดเด่นนี้ ส่งผลให้เมืองประวัติศาสตร์ สุโขทัยและเมืองบริวาร ได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ และได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลก จากการประชุม คณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 15 เมื่อปีพุทธศักราช 2534 ที่เมืองคาร์เทจ สาธารณรัฐตูนิเซีย (Carthage, Tunisian Republic) ตามเกณฑ์มาตรฐาน (UNESCO World heritage centre, 2020) ดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรมที่มีความงดงาม และเป็นผลงานชิ้นเอกที่ได้รับการสร้างสรรค์จากอัจฉริยภาพด้านศิลปะอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ที่หาได้ยากยิ่ง หรือหลักฐานที่แสดงขนบธรรมเนียม ประเพณีหรืออารยธรรมซึ่งยังหลงเหลืออยู่ หรืออาจสูญหายไปแล้ว

2.3 เกณฑ์การประเมินการท่องเที่ยว ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (UNWTO)

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือ อพท. เป็นหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบ ‘องค์การมหาชน’ มีภารกิจหลักในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักบนพื้นฐานความยั่งยืนใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมวิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ (Co-Creation) เพื่อให้ชุมชนเป็นผู้รับประโยชน์สูงสุดที่เกิดจากการท่องเที่ยว จึงได้จัดตั้งสำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน (สทช.) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนและเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง และใช้คู่มือเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดจากการพัฒนาตามหลักเกณฑ์ Global Sustainable Tourism Criteria (GSTC) ภายใต้โครงการ CSR-MAP ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBTi) สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (TEATA) มูลนิธิใบไม้เขียว และ European Center for Eco and Agro Tourism (ECEAT) พื้นที่พิเศษที่เป็นพื้นที่ทำงานของ อพท. ในปัจจุบัน มี 6 พื้นที่ ได้แก่ หมู่เกาะช้างและพื้นที่

เชื่อมโยง เมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร เลย เมืองแก่นน่าน และเมืองโบราณอุททอง

เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน อพท. โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนมีการจัดการอย่างยั่งยืน
- 2) การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น สังคมและคุณภาพชีวิต
- 3) การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม
- 4) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
- 5) ด้านบริการและความปลอดภัย

ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน จะเป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยประเมินว่าชุมชนมีจุดแข็ง จุดอ่อนในประเด็นใด เพื่อให้ อพท. สามารถเติมเต็มและเสริมสร้างศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2557)

2.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.b

เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals –SDGs) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย ซึ่งเป็นต้นแบบที่ต้องทำให้บรรลุผล เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของมนุษยชาติ การบรรลุเป้าหมายเหล่านี้จะแก้ไขปัญหาและความท้าทายที่โลกกำลังเผชิญอยู่ โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญเชื่อมโยงกัน และเพื่อเสริมแนวคิด “ไม่เป็นการทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดย UN ตั้งใจที่จะทำ SDGs ให้สำเร็จภายในปี ค.ศ.2030 ดังภาพ 2

ภาพ 2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

ที่มา : เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย, 2558

จากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 คือ การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Responsible Consumption and Production) คือ การบรรลุเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการบริโภคและผลิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ การลดปริมาณขยะและการกำจัดขยะที่เป็นระบบ มาปรับประยุกต์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการไหลของโซ่อุปทานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ 12 b (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2555) คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2558)

2.5 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน

แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) เกิดขึ้นจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (The UN Conference on Environment and Development) ที่เมืองริโอ เดอ จาเนโร (Rio de Janeiro) ประเทศบราซิล (Brazil) ปี ค.ศ. 1987 จาก Agenda 21 ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการหรือแผนแม่บทของโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและแผนการดำเนินงานโจฮันเนสเบิร์ก จากการประชุมว่าด้วยเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (The World Summit on Sustainable Development) ที่นครโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (South Africa) แนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยสรุป ประกอบด้วย 3 หลัก ได้แก่ หลักเศรษฐกิจ หลักสังคม และหลักสิ่งแวดล้อม และต่อมาในปี พ.ศ. 2526 สมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) ได้ให้คำจำกัดความของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ว่าหมายถึง รูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในยุคปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการเข้าถึงหรือใช้ทรัพยากรของคนรุ่นหลัง (นาตยา, 2557)

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Management) เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน 3 มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ประกอบด้วยรูปแบบการจัดการ 10 ประการ (Eber, 1993) ดังนี้

- 1) การอนุรักษ์และเลือกใช้ทรัพยากรอย่างพอดี
- 2) การลดการบริโภคและการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น
- 3) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม
- 4) การร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5) การใช้การท่องเที่ยวขยายเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น
- 6) การสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น

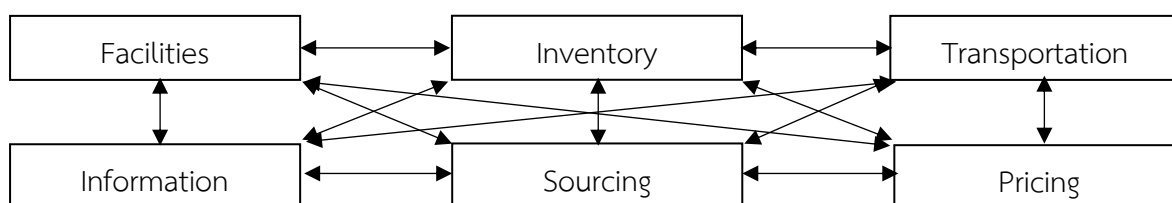
- 7) การจัดการประชุม หรือปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- 8) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้
- 9) การจัดเตรียมการบริการข้อมูลข่าวสาร หรือคู่มือการท่องเที่ยวให้พร้อม
- 10) การตรวจสอบ ประเมินผล และการวิจัย การจัดการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

2.6 โซ่อุปทานและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและอุทยานประวัติศาสตร์

หลักการด้านโลจิสติกส์ในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว เป็นการบูรณาการแนวคิดด้านการจัดการโลจิสติกส์กับแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ซึ่งในการพิจารณารูปแบบการจัดการโลจิสติกส์ทางด้านการท่องเที่ยว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจถึงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว เนื่องจากแนวคิดและรูปแบบการจัดการ โลจิสติกส์ท่องเที่ยว ประกอบด้วย การไหลของโซ่อุปทาน 3 ส่วน ได้แก่ 1 การไหลทางกายภาพ (Physical Flow) คือ การเดินทางของนักท่องเที่ยว การขนส่งนักท่องเที่ยว และการลำเลียงวัตถุดิบของ 2 การไหลของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) คือ การให้และรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำสถานที่ คำเตือนข้อควรปฏิบัติ เป็นต้น และการไหลทางการเงิน (Financial Flow) คือ การอำนวยความสะดวกในเรื่องการรับจ่ายเงินและการแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด (โกศล, 2548)

2.7 องค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากแนวคิดด้านการขับเคลื่อนโซ่อุปทาน หรือ Supply Chain Drivers ได้เสนอปัจจัยสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการโซ่อุปทานไว้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) 2) สินค้าคงคลัง (Inventory) 3) การขนส่ง (Transportation) 4) ระบบสารสนเทศ (Information) 5) การจัดซื้อจัดหา (Sourcing) และ 6) ราคา (Pricing) ดังภาพ 3 (Chopra & Meindl, 2013)

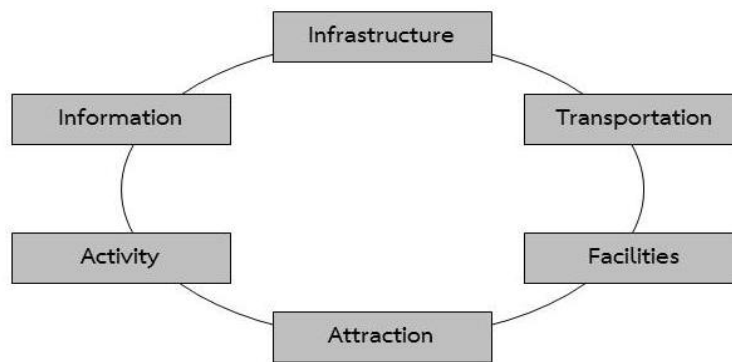

ภาพ 3 ปัจจัยการขับเคลื่อนโซ่อุปทาน

ที่มา : Supply Chain Drivers (2013)

จากการประยุกต์ Supply Chain Drivers เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) หมายถึง สภาพเส้นทางการเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยว ถนนที่เชื่อมระหว่างแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง

ๆ บนท้องถนน เป็นต้น 2) ระบบสาธารณูปโภค (Facilities) หมายถึง ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา ระบบโทรคมนาคม และสาธารณสุข เป็นต้น 3) การเดินทาง (Transportations) หมายถึง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือรูปแบบการเดินทางส่วนบุคคล และรูปแบบการขนส่งสาธารณะ รวมถึงการเชื่อมต่อรูปแบบการขนส่ง ทั้งทางรถโดยสาร รถไฟ และเครื่องบิน 4) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง องค์ประกอบสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ จุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงร้านค้า ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก และที่พักภายในแหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) หมายถึง กิจกรรมที่เตรียมไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงงานเทศกาลและประเพณีต่าง ๆ ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว 6) ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ (Information) หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อมูลประวัติของแหล่งท่องเที่ยว กฎระเบียบการเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ปฏิทินงานประเพณีเทศกาล หรือการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบลักษณะเป็นโครงสร้างสามารถมองเห็นและสัมผัสได้ (Hardware) เช่น ป้ายบอกเส้นทาง ป้ายเตือนจราจร ตารางเวลาเดินรถ ตารางเที่ยวบิน ตารางเวลารถไฟ แผ่นพับ และคู่มือ หรืออยู่ในรูปแบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น ดังภาพ 4

ภาพ 4 องค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ที่มา : ดัดแปลงมาจากปัจจัยการขับเคลื่อนโซ่อุปทาน (Supply Chain Drivers) (Sunil Chopra, 2013)

2.8 การประเมินคุณภาพทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S โดยใช้สายตา (Visual Inspection Rating)

การประเมินคุณภาพของทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S เป็นแนวคิดในการประเมินคุณภาพเส้นทางด้วยตัวบุคคล โดยอาศัยสายตาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ สามารถประเมินได้สะดวกและรวดเร็ว โดยหลักเกณฑ์คุณภาพ 4S ของกรมทางหลวง ประกอบด้วย 1 ทางสบายไร้หลุมบ่อ (Service) หมายถึง การมองเห็นเส้นทางถนนราบเรียบ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อและการปะชอมผิวทางที่ชำรุดเสียหาย ไม่มีการยุบตัวบริเวณหลังท่อลอดหรือเชิงสะพาน เป็นต้น 2 ทางสวยงาม (Scenic) เป็นลักษณะทางที่มีความสะอาด สวยงาม มีการตัดหญ้าหรือตัดไม้ที่บดบังทัศนวิสัยในการขับขี่ เพิ่มคุณค่าของการเดินทาง 3 ทางไม่หลง (Sure) เป็นการใช้เส้นทางอย่างมั่นใจและปลอดภัย มีป้ายบอกสถานที่และระยะทางตามจุดที่เหมาะสม และ 4 ทางปลอดภัย

(Safe) การปรับปรุงดูแลถนนเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุให้น้อยที่สุด ดังภาพ 5 (สำนักงานส่งเสริมการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่น, 2546)

ภาพ 5 เกณฑ์การคุณภาพทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S

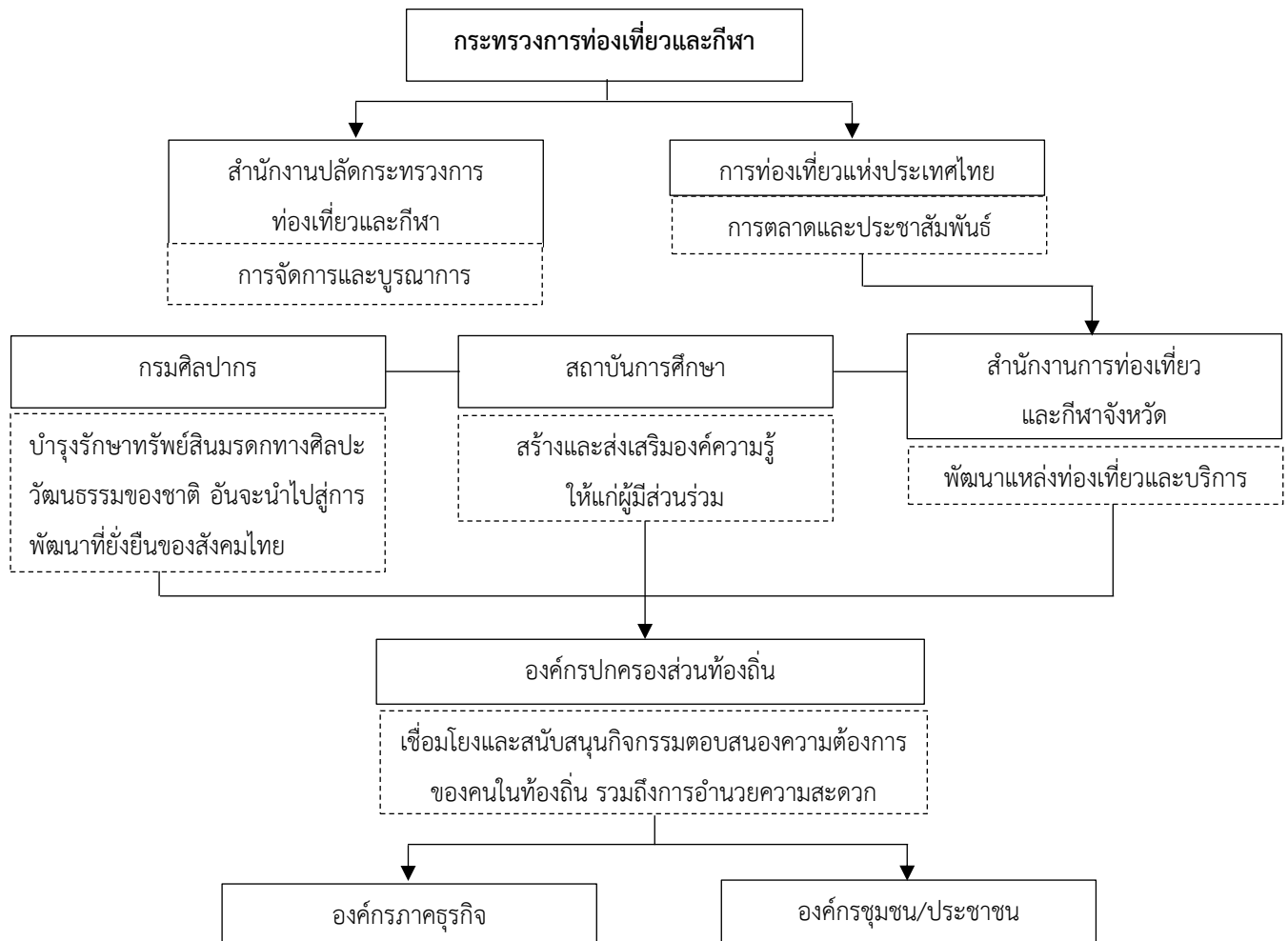
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่น (2546)

2.9 องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง

การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง จำเป็นต้องมีการพัฒนาและบูรณาการระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการทรัพยากร ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐในการวางแผนงานพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมองค์ความรู้ ตลอดจนสนับสนุนการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ผู้ประกอบการโรงแรม ผู้ประกอบการขนส่ง วิสาหกิจชุมชน และชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งล้วนเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญและมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักที่พัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา สร้างเสริมความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคม สร้างให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬาในแบบบูรณาการร่วมกัน กับทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อบริหารจัดการ ขับเคลื่อนนโยบายด้านการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อเน้นคุณค่าการท่องเที่ยว ขับเคลื่อนห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจ แก่นักท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่ม กระจายรายได้อย่างยั่งยืน และพัฒนาข้อมูลเชิงลึกด้านความต้องการของตลาดท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ส่งเสริมและประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัด อำเภอ และองค์กรเครือข่ายแบบบูรณาการ สถาบันการศึกษา สร้างและส่งเสริมองค์ความรู้ ยกระดับศักยภาพการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กรมศิลปากร คุ้มครองและอนุรักษ์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ศึกษา ส่งเสริม พัฒนาสร้างสรรค์บนหลักความถูกต้อง สืบทอดศิลปะและทรัพย์สินมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อธำรงคุณค่าและเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความมั่นคงของสังคมไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและให้คำปรึกษา จัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่น เชื่อมโยงและสนับสนุนกิจกรรมตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่ องค์กรภาคธุรกิจ และประชาชน โดยมีความเชื่อมโยงกัน รายละเอียดดังภาพ 6

ภาพ 6 แผนผังการเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: ประยุกต์จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและกรมศิลปากร (2562)

2.9.1 บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ มีรายละเอียดแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 บทบาทและหน้าที่ขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง

องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน้าที่
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	บริหารจัดการ บูรณาการยุทธศาสตร์ เชื่อมโยงนโยบายและแผนด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ส่งเสริมความเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยว สนับสนุนระบบสารสนเทศและนวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่เป็นเลิศ
สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในภูมิภาค ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแนะนำ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด
สถาบันการศึกษา	สร้างและส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ให้แก่ผู้มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ประชนชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการด้านการท่องเที่ยว
กรมศิลปากร	ปกป้อง ค้ำครอง อนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติเพื่อเป็นรากฐานอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทย และบริหารจัดการองค์ความรู้และพัฒนามรดกศิลปวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เชื่อมโยงและสนับสนุนกิจกรรมตอบสนองความต้องการและการอำนวยความสะดวกขององค์กรภาครัฐกิจ องค์กรชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น

2.10 นโยบายที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจุบันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย และเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและความยั่งยืนของโลจิสติกส์และการท่องเที่ยว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เสริมสร้างและยกระดับฐานรากการท่องเที่ยวให้เข้มแข็ง และก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลก ดังนี้

2.10.1 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564 ได้ให้ความสำคัญกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทย การวางรากฐานและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งด้านคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างภาครัฐ

ภาคเอกชน ประชาชน และระหว่างประเทศ ซึ่งมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวประเทศไทย (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ , 2559) ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ เสริมสร้าง พัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงป้ายบอกทางและป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพิ่มจุดบริการ Free-wifi ในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ได้แก่ ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด ราวจับ เป็นต้น จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีในแหล่งท่องเที่ยว

3) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น

4) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่มีคุณภาพสูงต่อนักท่องเที่ยว การสร้างการรับรู้สินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล อาทิ การจัดกิจกรรม/เทศกาล/งานประเพณีเฉพาะถิ่น

5) การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย การขับเคลื่อนแผนและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ

2.10.2 แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พ.ศ.2560-2579 โดยกลุ่มภาคเหนือตอนล่างมีลักษณะสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ที่มีการฟื้นฟู สืบสาน และสร้างสรรค์พัฒนาสู่การผลิตสินค้าและบริการ โดยเฉพาะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการสุขภาพ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม และประวัติศาสตร์ จากวิสัยทัศน์แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เพื่อเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยง เศรษฐกิจ สังคม และบริการของภูมิภาคสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค, 2561) ดังนี้

1) การพัฒนาการท่องเที่ยว สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและการบริการที่มีมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์และประวัติศาสตร์ การจัดการท่องเที่ยวด้านศิลปะ และวัฒนธรรมโดยชุมชน พัฒนาองค์ความรู้การท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเมืองประวัติศาสตร์ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและแหล่งมรดกโลก สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาโครงข่ายการขนส่งคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับปัจจัยการผลิต และขยายช่องทางและโอกาสกระจายสินค้า บริการ อาชีพ ปรับปรุงโครงข่ายเส้นทาง ขยายเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางคมนาคมและจุดเชื่อมต่อสู่แหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน จัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวให้บริการที่ได้มาตรฐาน พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งภายในแหล่งท่องเที่ยว และระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

2.10.3 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 การพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ โดยเชื่อมโยงเพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคม และโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่รองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกและง่ายที่สุดในการเชื่อมโยง

2.10.4 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 การพัฒนาท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เพื่อขยายการท่องเที่ยวผ่านการเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง เช่น เส้นทางทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกันในภูมิภาค และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทาง การท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทแต่ละพื้นที่ รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

2.10.5 แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ.2561-2564

สุโขทัย ถือเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากมีโบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญ คือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นสถานที่ได้รับขึ้นทะเบียนมรดกโลก จังหวัดสุโขทัยมีเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเน้นการส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวและนำเสนอกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของพื้นที่ภายใต้แนวคิดสุโขทัย 4 เมือง คือ 1) เมือง 2 มรดกโลก (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย) 2) เมืองมรดกวัฒนธรรม ได้แก่ งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ 3) เมืองแห่งประวัติศาสตร์และอารยธรรม เป็นการนำเสนอ

เรื่องราวประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย ได้แก่ มหาราชนักปราชญ์ นักรบ หลักศิลาจารึก ลายสือไทย ภูมิปัญญา และจุดกำเนิดของอารยธรรม และ 4) เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระดับการท่องเที่ยวมรดกโลกและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน การค้าการลงทุนภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม สินค้าและบริการ และพัฒนาการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจของจังหวัดให้มีความสมดุลและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โครงสร้างคมนาคม และโลจิสติกส์เพื่อรองรับการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมการผลิต และบริการ 3) พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ประกอบการ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยกระดับ เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว การเกษตร การอุตสาหกรรม การผลิต และการบริการ

2) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคมนภาพชีวิต และสังคม สู่มืองอารยธรรมและความสุขอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสุขุขทัยเป็นเมืองสังคมน่าอยู่และมีความสุขอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาการศึกษาระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในด้านคุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ และประชาธิปไตย และคุณภาพคน 4) เตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ และผู้พิการ และ 5) พัฒนาระบบสาธารณสุขให้ได้มาตรฐาน

3) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาการบริหารจัดการน้ำและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบที่ยั่งยืน ภายใต้การพัฒนาจังหวัดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาระบบจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน 2) ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน

2.10.6 แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะมีโบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญ คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งเป็นสถานที่ได้รับขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จากสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยรวมของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาเป็นนักท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวพักค้าง เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมมีความสะดวกมากขึ้น อีกทั้ง ยังมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดหลัก เช่น พิษณุโลกและสุโขทัย ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปค้างที่จังหวัดหลักแทน นอกจากนี้ จังหวัดยังขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีคุณภาพ ขาดการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์การท่องเที่ยว ขาดการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ และขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง จังหวัดจึงจำเป็นต้องสร้างมูลค่าเพิ่ม

สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การตลาดโดยส่งเสริมการใช้ระบบ e-Commerce โดยจัดทำและเชื่อมโยงระบบข้อมูลการบริการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีแผนยุทธศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ : บริหารจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ : พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ ได้แก่ 1) โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต 2) โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี และพัฒนาหมู่บ้าน OTOP/CPOT (ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม) และ 3) โครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา/สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และส่งเสริมศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่าจังหวัดกำแพงเพชร

กลยุทธ์ : พัฒนาปัจจัยพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยว โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ คือ โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมสถานประกอบการด้านอาหารและสั้วสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวให้พัฒนาถูกสุขลักษณะ

กลยุทธ์ : บริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ คือ โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากรผู้ประกอบการ และเครือข่ายทางการท่องเที่ยว ให้เกิดการยกระดับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ : พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ คือ โครงการพัฒนาช่องทางการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวมรดกโลกภายในจังหวัดกับจังหวัดใกล้เคียง และประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชรให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย

2) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ : พัฒนาศักยภาพโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาทางหลวงให้ได้มาตรฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่ใช้เส้นทางและอาศัยอยู่ในบริเวณสองข้างทางได้รับความสะดวกในการใช้เส้นทาง และส่งเสริมการคมนาคมในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2) โครงการพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านเพื่อการอุปโภคบริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง และสามารถบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ ได้แก่ 1) โครงการสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย และ 2) โครงการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการขยะชุมชนและน้ำเสีย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดการขยะมูลฝอย และส่งเสริมการให้ความรู้การบำบัดน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม

2.10.7 แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

โดยให้ความสำคัญและมีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเนื่องจากจังหวัดพิษณุโลกเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ การจ้างงาน แก่ประชาชนในท้องถิ่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก โครงข่ายเส้นทางคมนาคม รวมถึงพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อการรองรับและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) สามารถแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และบริการ ให้มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และส่งเสริมความสาารถในการแข่งขัน พัฒนาศักยภาพ และมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดพิษณุโลกได้สะดวกและมีจำนวนมากขึ้น ชุมชนและพื้นที่รอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการน้ำ ขยะมูลฝอย/น้ำเสีย และพลังงานอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนา

บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างจิตสำนึก ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถด้านการลงทุน อุตสาหกรรมภาคการผลิตสินค้าและบริการ ส่งเสริมให้เป็นเมืองแห่งการประชุมและการจัดนิทรรศการ (MICE CITY) ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) บนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการรายใหม่แบบ Startup สนับสนุนและพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์เส้นทาง MICE เพื่อสนับสนุนการจัดประชุมและการจัดนิทรรศการ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) SMEs และเครือข่ายธุรกิจที่ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและตอบสนองความต้องการของตลาด

4) ยุทธศาสตร์ : พัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาค ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูล รวมทั้งการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ โดยพัฒนาระบบเชื่อมโยงการขนส่งอย่างเป็นระบบและยั่งยืน มุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต

2.10.8 แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์

โดยให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พร้อมกับยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงของสังคม เพื่อให้ไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุขของคนที่อยู่และผู้ที่มาเยือน โดยประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) สามารถแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ : การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บนพื้นฐานอัตลักษณ์พื้นที่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การเชื่อมโยงกิจกรรมและประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝาก/ของที่ระลึก การตลาดและประชาสัมพันธ์ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจและเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

2) ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงของคนและชุมชนอาชีพและรายได้ โดยการให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณะสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นธรรม สร้างโอกาสทางการศึกษาและความมั่นคงในอาชีพ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้

3) ยุทธศาสตร์ : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน การควบคุม กำกับ ดูแล คุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

4) ยุทธศาสตร์ : การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยการเชื่อมโยงการค้าและบริการภายในจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนตามแนวทาง North-South Economic Corridor และ East-West Economic Corridor เนื่องจากมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการค้าและบริการ

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและกำหนดนโยบายจากภาครัฐ ทั้งนี้การสนับสนุนและนโยบาย จะต้องให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อให้การท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ มีความเข้มแข็งและยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจ เพื่อชื่นชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และโบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยว (ญาณธร, 2559) องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรมรดกวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ควรมีรูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยว
2. การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อจัดบริการเส้นทางท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ การให้ความร่วมมือกับรัฐบาลแก้ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค
3. การส่งเสริมการตลาด ควรมีการส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยต้องอาศัยการจดจำของนักท่องเที่ยวผ่านสื่อที่มีเอกลักษณ์
4. การยกระดับการมีส่วนร่วมทางสังคมในแหล่งมรดกวัฒนธรรม ควรมีการส่งเสริมศักยภาพชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว การยกระดับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
5. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อม พัฒนาภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม รวมถึงการจัดการระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว (ธนรัตน์, 2559)

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อองค์ประกอบหลักของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน คือ ศักยภาพการบริหารจัดการใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ศักยภาพทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ จุดท่องเที่ยวภายในแหล่ง และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. ศักยภาพทางการบริการและการให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว
3. ศักยภาพทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
4. ศักยภาพทางการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ จะต้องมีการสร้างกระบวนการคิดแบบยั่งยืนในด้านการมีจิตสำนึกดีกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากกว่าการมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ด้านรายได้ และการรักษาต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน (พิมพ์ลภัส, 2557)

นโยบายส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมหรือขีดความสามารถในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่บริเวณใกล้เคียง เพราะแม้ว่าการท่องเที่ยวจะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนาการท่องเที่ยวอาจจะนำมาซึ่งปัญหาหรือผลกระทบที่ตามมาด้วย ดังนั้น การจัดทำนโยบายจะต้องให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่รวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องทำไปพร้อมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยต้องลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ส่วนการเปลี่ยนแปลงจากสังคมอาชีพ เช่น เกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมบริการให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นจะต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและวิถีท้องถิ่นด้วย (กมลสร, 2556) มีการศึกษา การพัฒนาความสามารถ การป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบของการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน และการจัดการการท่องเที่ยว (ภัทรา, 2558)

โลจิสติกส์ท่องเที่ยว เป็นการนำศาสตร์ของโลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวในปัจจุบันไม่ได้จำกัดเพียงแต่เฉพาะการพักผ่อน และการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการขั้นตอนต่าง ๆ ในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยโลจิสติกส์การท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนศักยภาพด้านการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพื่อบริหารจัดการในการเคลื่อนย้าย ไหลเวียน และเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ข้อมูล สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และสินค้าต่าง ๆ พร้อมทั้งตอบสนองตรงต่อความต้องการของแต่ละตลาดที่มีประสิทธิภาพลดความสูญเสีย ตรงต่อเวลา สะดวก และปลอดภัย ซึ่งจะก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภค (คนพศ, 2554)

การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นการส่งเสริมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่มีชื่อเสียงและ/หรือไม่มีชื่อเสียง เข้าไว้ด้วยกันซึ่งจะสร้างความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งภายในแหล่งท่องเที่ยวและระหว่างแหล่งท่องเที่ยว เป็นการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว (นนทิภัก, 2558) มีการจัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยว

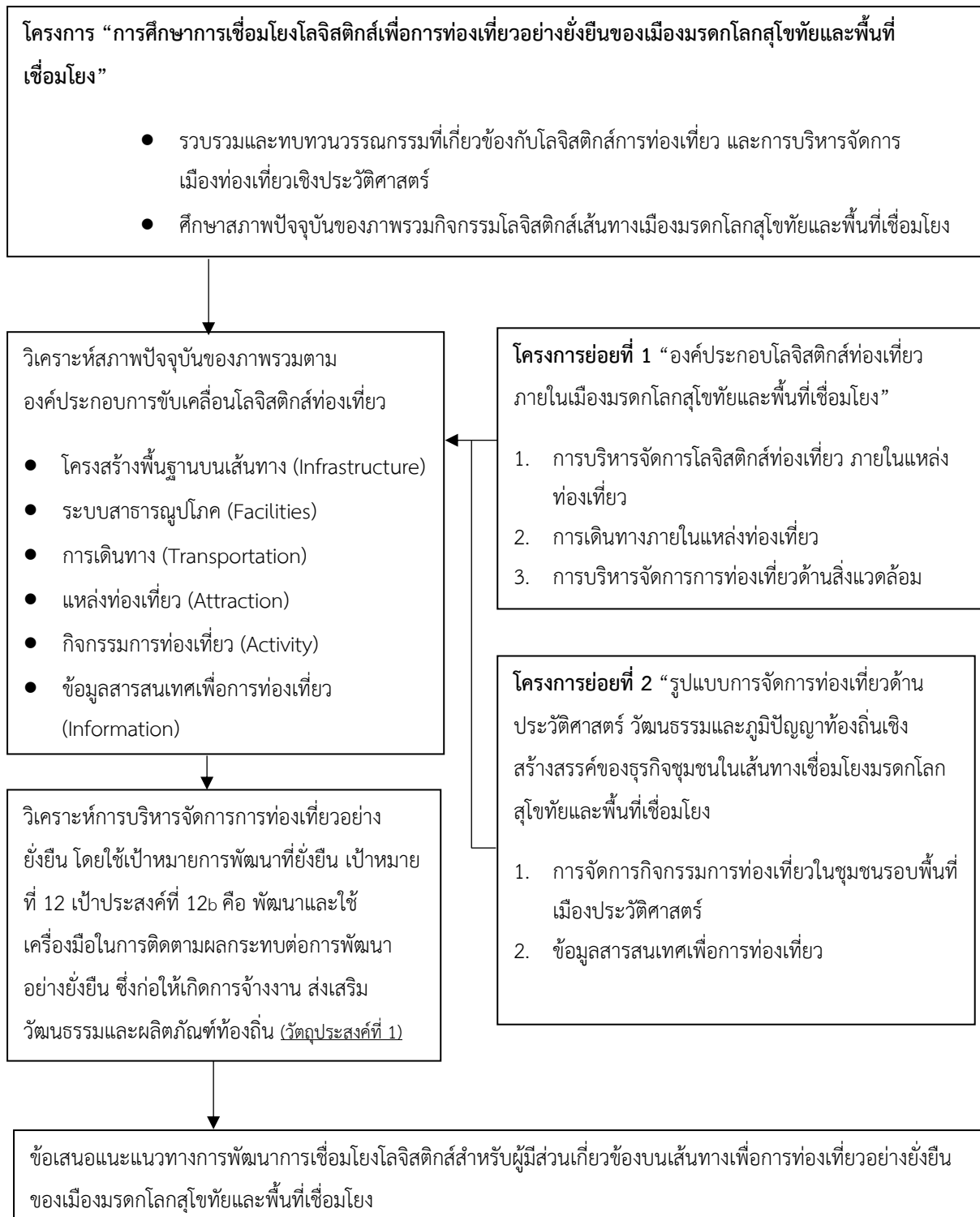
มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อมต่อการสนับสนุนการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะก่อให้เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Mani, 2017)

การเชื่อมโยงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับนักท่องเที่ยว มีความหลากหลายเน้นไปที่การค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งการเชื่อมโยงของกิจกรรมจะต้องมีความชัดเจน เป็นกิจกรรมที่มีการผสมผสานกันทั้งในเชิงพื้นที่ สภาพแวดล้อม ลักษณะทางพฤติกรรม ซึ่งเป็นมิติที่มีความซับซ้อน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สมดุลหรืออย่างยั่งยืนจึงจะต้องมีการศึกษาที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย หรือแนวทางในการวางแผนและจัดการพื้นที่ที่ติดรอบกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้ความเชื่อมโยงของกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์หลัก ได้แก่

1. เส้นทางเชื่อมโยงแหล่งกิจกรรม โดยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหลัก เส้นทางสนับสนุนการท่องเที่ยว พัฒนาลักษณะเฉพาะขององค์ประกอบเส้นทาง จัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว และจัดหายานพาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแหล่งกิจกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. กำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะพิเศษให้ชัดเจน สร้างอัตลักษณ์ของแหล่งกิจกรรม โดยบูรณาการกับแหล่งกิจกรรมที่เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวให้เกิดความเชื่อมโยงกัน

2.12 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ และพระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การศึกษาโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง เพื่อให้เกิดข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง โดยมีกรอบแนวคิดของงานวิจัย ดังแสดงในภาพ 7

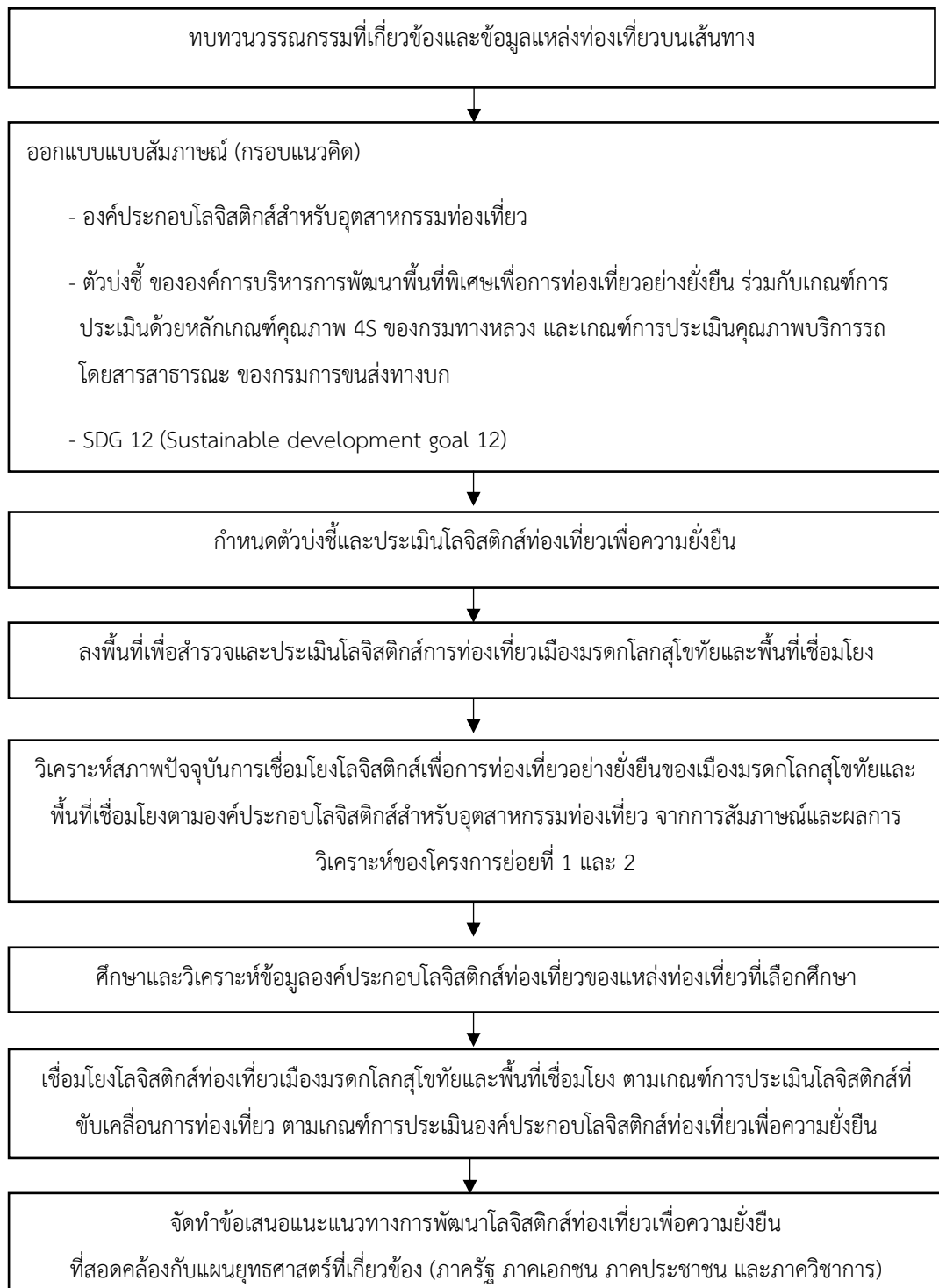

ภาพ 7 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย เป็นการอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) ร่วมกับการสังเคราะห์ผลงานวิจัยของโครงการย่อยที่ 1 และ 2 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ) ดังภาพ 8 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพ 8 ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย

3.1. วิธีการดำเนินงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการแผนงานวิจัย ทำการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และพระราชวังจันทร์ โดยดำเนินการศึกษาการไหลทางกายภาพ การเงิน และข้อมูลข่าวสาร ที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนโซ่อุปทานท่องเที่ยวบนเส้นทางศึกษาดังกล่าว โดยการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12.b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลตามองค์ประกอบ การขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

การรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองประวัติศาสตร์ ที่สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ทั้งในส่วนของสถานที่ท่องเที่ยว เมืองมรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคเพื่อการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น สภาพเส้นทาง ระบบขนส่งสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง เป็นต้น แผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง รวมถึงข้อมูลในระดับนโยบายขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทความรับผิดชอบตามหน้าที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ และส่วนที่ 2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าหรือตัวแทนองค์กรและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2) ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเดินทาง 4) แหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6) ข้อมูลสารสนเทศ ตัวอย่างของข้อมูลที่รวบรวม เช่น สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนผู้ให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะแต่ละรูปแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง กิจกรรมการท่องเที่ยว และนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง เป็นต้น โดยเฉพาะข้อมูลตามองค์ประกอบที่ 1-3 ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก และการเดินทาง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่ทำการวิเคราะห์และประเมินโดยโครงการแผนงานวิจัย และข้อมูลตามองค์ประกอบที่ 4-6 (ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และ ข้อมูลสารสนเทศ ตามลำดับ) ที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโครงการย่อยที่ 1 และ 2 นอกจากนี้

ยังรวมไปถึงการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสำรวจพื้นที่จริง ตามเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง โดยวิเคราะห์ตามองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางเชื่อมโยง เป็นการวิเคราะห์โดยประเมินจากศักยภาพของสภาพเส้นทาง รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง 2) ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา ระบบโทรคมนาคม ระบบสาธารณสุข สถาบันการเงินและระบบจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง เช่น สถานีเชื้อเพลิง ร้านกาแฟ ร้านค้า และร้านอาหาร 3) การเดินทาง หมายถึง การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยมีรูปแบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถโดยสารสาธารณะ รถไฟ และเครื่องบิน และจุดเชื่อมต่อระบบขนส่ง (Terminal hub) ได้แก่ สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน รวมถึงความสามารถในการรองรับจำนวนผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะทั้ง 3 รูปแบบ เป็นต้น 4) แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากสถานที่ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่ ที่พัก ร้านค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ร้านอาหาร และการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว เทศกาล ประเพณี กิจกรรมการผลิตและจำหน่ายสินค้าภูมิปัญญาของชาวบ้าน หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กระจายตัวอยู่ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง และ 6) ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง แหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว ข้อมูลการตรวจสอบและการประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1-3 (ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง และการเดินทาง ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยโครงการแผนงานวิจัย จากข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยแบบสอบถามและการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ และส่วนที่ 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 4 และ 6 จากผลการวิเคราะห์ของโครงการย่อยที่ 1 และองค์ประกอบที่ 5 จากผลการวิเคราะห์ของโครงการย่อยที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางเชื่อมโยง 2) ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเดินทาง 4) แหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6) ข้อมูลสารสนเทศ

โดยเกณฑ์การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการตามหลักความยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ประยุกต์จาก องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักเกณฑ์ คุณภาพ 4S ของกรมทางหลวง และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมการขนส่ง ทางบก ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b คือ พัฒนาและใช้ เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและ ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การประเมินตามแต่ละตัวบ่งชี้ มีคะแนนการประเมินเต็ม 3 คะแนน โดยแต่ละคะแนนการ ประเมิน ตั้งแต่ 0 คะแนน ถึง 3 คะแนน มีรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกัน จากนั้นจึงนำ คะแนนรวมของแต่ละองค์ประกอบหารด้วยจำนวนตัวบ่งชี้ เพื่อหาคะแนนค่าเฉลี่ยรวมของการประเมินแต่ละ องค์ประกอบ ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ เส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แบ่งตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์สำหรับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางเชื่อมโยง 2) ด้านสาธารณูปโภคและ สิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเดินทาง 4) แหล่งท่องเที่ยว 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6) ข้อมูลสารสนเทศ โดยทำการศึกษาทบทวนและวิเคราะห์นโยบายที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยว ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560-2564 แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนา จังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ. 2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร ปี พ.ศ. 2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัด พิษณุโลก ปี พ.ศ. 2561-2565 และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี พ.ศ. 2561-2565 เพื่อจัดทำแนวทางการ พัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงให้สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริบทของพื้นที่

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเส้นทางเมือง มรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงที่ได้ ถูกนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละภาค ส่วน ตามบทบาทและหน้าที่ ได้แก่ ภาครัฐ เป็นหน่วยงานที่มีส่วนในการสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณ การพัฒนาพื้นที่และโครงการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน เป็นหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนกิจกรรมและธุรกิจการ ท่องเที่ยว ภาคประชาชน เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ และภาควิชาการ เป็น หน่วยงานสนับสนุนด้านองค์ความรู้ ทักษะ และสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน ด้านต่าง ๆ เป็นต้น

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษานี้ ได้แก่ หน่วยงานและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้ง 4 จังหวัด (สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ และพิษณุโลก) โดยเลือกหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 12 หน่วยงาน และภาคประชาชน 30 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 20 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างของภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถอธิบายได้ถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แนวทางการพัฒนาและโครงการส่งเสริมการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งด้านรูปแบบการนำเสนอสู่นักท่องเที่ยวและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาของแต่ละจังหวัด กรมศิลปากรผู้ดูแลอุทยานประวัติศาสตร์ สถาบันการศึกษา สำนักงานการท่องเที่ยว (ททท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการที่พัก/ร้านอาหาร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมถึงนักท่องเที่ยวและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น ดังแสดงในภาคผนวก

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย มี 3 เครื่องมือหลัก ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเดินทาง 4. แหล่งท่องเที่ยว 5. กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6. ข้อมูลสารสนเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก พัฒนามาจากเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักคุณภาพ 4S ของกรมทางหลวงชนบท และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมการขนส่งทางบก ตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยง องค์ประกอบที่ 2 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค และองค์ประกอบที่ 3 การเดินทาง องค์ประกอบที่ 4 ด้านแหล่งท่องเที่ยว องค์ประกอบที่ 5 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และองค์ประกอบที่ 6 ด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลสภาพปัจจุบันและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

แบบประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยง องค์ประกอบที่ 2 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค และองค์ประกอบที่ 3 การเดินทาง องค์ประกอบที่ 4 ด้านแหล่งท่องเที่ยว องค์ประกอบที่ 5 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และองค์ประกอบที่ 6 ด้านข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาขึ้นโดยคณะนักวิจัย จากแนวคิดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 เป้าประสงค์ที่ 12 b

คือ พัฒนาและใช้เครื่องมือในการติดตามผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการประยุกต์ใช้และบูรณาการตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ร่วมกับเกณฑ์การประเมินด้วยหลักคุณภาพ 4S ของกรมทางหลวงชนบท และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบริการรถโดยสารสาธารณะ ของกรมการขนส่งทางบก โดยในแต่ละตัวบ่งชี้จะมีรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ 0 คะแนน ถึงคะแนนเต็ม 3 คะแนน เพื่อใช้ในการประเมินมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว		
ลักษณะ/ประเภทเส้นทางเชื่อม ต่อไปยังแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	0	ไม่มีเส้นทางหลักที่พาหนะสามารถเข้าถึงได้
	1	ตั้งอยู่บนเส้นทางการเกษตร รองรับได้เฉพาะรถใช้งานเกษตร รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ส่วนบุคคล เท่านั้น
	2	ตั้งอยู่บนทางหลวง รองรับยานพาหนะได้ทั้ง จักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารขนาดเล็ก ได้
	3	ตั้งอยู่บนเส้นทางหลวง สามารถรองรับยานพาหนะได้ทุกประเภท
สภาพผิวทางจราจรเรียบ ไม่มีหลุมบ่อ การปะซ่อมผิวทางที่เสียหาย และการยุบตัวบริเวณหลังท่อลอดหรือลาดเชิงสะพาน	0	สภาพผิวทางจราจรเป็นหลุมบ่อ เกิดการทรุดตัวเป็นแอ่ง ผิวทางหลุดร่อน ตลอดเส้นทาง
	1	สภาพผิวทางจราจรมีรอยแตกแบบหนังจระเข้ และเป็นร่องล้อ
	2	สภาพผิวทางจราจรค่อนข้างดี มีการปะซ่อมแซมบางแห่ง
	3	สภาพผิวทางจราจรเรียบตลอดเส้นทาง
มีการตัดหญ้าหรือต้นไม้ ที่ไม่ได้ปลูกไว้เพื่อความสวยงามบริเวณไหล่ทาง	0	มีหญ้า/กิ่งไม้สูงรกกล้าเข้ามาในเขตถนนตลอดเส้นทาง
	1	มีหญ้า/กิ่งไม้สูงรกกล้าเข้ามาในเขตทาง บริเวณนอกเขตชุมชน
	2	มีการตัดหญ้าและตัดแต่งกิ่งไม้ แต่ขาดความต่อเนื่อง
	3	มีการตัดหญ้าและตัดแต่งกิ่งไม้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม และมีการปลูกต้นไม้/ดอกไม้ปรับปรุงทัศนียภาพสวยงาม
มีการติดตั้งและซ่อมบำรุงป้ายบอกทาง ป้ายสนับสนุนด้านการเดินทาง และหลักกิโลเมตร	0	ไม่มีป้ายบอกทางและหลักกิโลเมตรตลอดเส้นทาง
	1	มีป้ายบอกทางและหลักกิโลเมตรบางจุด ตรงตำแหน่งสังเกตเห็นได้ยาก และอยู่ในสภาพชำรุดมาก
	2	มีป้ายทางและหลักกิโลเมตรตามจุดที่เหมาะสม แต่ขาดการปรับปรุงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในบางจุด
	3	มีป้ายทางและหลักกิโลเมตรตามจุดที่เหมาะสม รวมถึงป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง
มีการติดตั้งและซ่อมบำรุงหลักนำโค้ง รวกันข้างทาง (Guard rail) และไฟส่องสว่าง	0	ไม่มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง บริเวณจุดเสี่ยงอันตรายตลอดเส้นทาง
	1	มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่างไม่ครบทุกจุดอันตราย
	2	มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง บริเวณจุดอันตรายตลอดเส้นทาง แต่มีบางจุดเกิดความชำรุด สภาพไม่พร้อมใช้งาน
	3	มีหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง ตามจุดที่เหมาะสมครบถ้วนและอยู่ในสภาพดี
ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก		
ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้ทั่วถึง	0	ไม่สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้
	1	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้เฉพาะบางพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่
	2	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งานครอบคลุมทั้งพื้นที่ มีระบบประปาชุมชนหรือประปาภูเขาที่ยังไม่ได้มาตรฐาน
	3	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และระบบการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งพื้นที่
มีหน่วยงานบริการด้านการท่องเที่ยว ที่มีขนาดเหมาะสมกับ	0	ไม่มีหน่วยงานรองรับด้านการท่องเที่ยว
	1	มีหน่วยงานที่สามารถรองรับได้เฉพาะคนในพื้นที่

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง และ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น	2	มีหน่วยงานที่รองรับงานบริการด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
	3	มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวครบถ้วน ที่มีขนาดเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว
มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่าง เส้นทาง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านอาหาร ร้าน กาแฟ และห้องน้ำ เป็นต้น	0	ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดเส้นทาง
	1	มีเฉพาะสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็ก/กลาง โดยมีระยะทางห่างกันมากในแต่ละจุด (ระยะห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร)
	2	มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ภายในสถานีฯ โดยมีระยะทางห่างกันมากในแต่ละจุด (ระยะห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร)
	3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางครบถ้วน ตลอดเส้นทาง
รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment)	0	ไม่รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment)
	1	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) บางประเภทในบางแหล่งท่องเที่ยว
	2	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) บางประเภท ภายในแหล่งท่องเที่ยวและ บางร้านค้า ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
	3	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) ทุกประเภท ภายในแหล่งท่องเที่ยวและ ร้านค้าระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	1	มีนโยบายการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่ดำเนินการ
	2	มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว
	3	มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
ระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำ เสียก่อนการระบาย	0	มีการปล่อยน้ำทิ้ง/น้ำเสียลงสู่สิ่งแวดล้อมโดยไม่ผ่านการบำบัด
	1	มีนโยบายและการรณรงค์บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม
	2	มีการบำบัดน้ำทิ้ง/น้ำเสียเฉพาะหน่วยงานรัฐและสถานประกอบการขนาดใหญ่
	3	มีการบำบัดน้ำทิ้ง/น้ำเสียและมีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในการเผื่อระวังคุณภาพน้ำใน แหล่งน้ำ
นโยบายหรือแนวทางการลดการใช้ น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ	0	ไม่มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ
	1	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ แต่ไม่ปฏิบัติเป็นรูปธรรม
	2	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยส่วนน้อย
	3	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรม อย่างเคร่งครัด
ระบบการจัดการขยะ	0	ไม่มีระบบการจัดการขยะ
	1	มีหลุมฝังกลบ แต่ไม่ถูกต้องตามสุขอนามัย
	2	มีหลุมฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
	3	มีหลุมฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โรงแยกขยะ และโรงเผาขยะที่ถูกหลัก
การเดินทาง		
ระบบการคัดเลือกประเภทและ ขนาดรถโดยสารสาธารณะที่ เหมาะสม	0	ขนาดของรถโดยสารสาธารณะไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้ให้บริการ
	1	รถโดยสารสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้บริการ และรับผู้โดยสารเกินจำนวนที่ กฎหมายกำหนด
	2	รถโดยสารสาธารณะขนาดใหญ่ มีผู้ให้บริการเฉลี่ย น้อยกว่าร้อยละ 50 ของความสามารถใน การรองรับ

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	ระบบการคัดเลือกประเภทและขนาดรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้โดยสารในแต่ละเส้นทางให้บริการ
การจัดเส้นทางเดินทางที่เหมาะสม คำนึงถึงการลดการใช้พลังงาน เวลา และความปลอดภัย	0	ไม่มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการ
	1	ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเชื่อมต่อกับเส้นทางหลัก
	2	เส้นทางเดินรถอ้อม ใช้ระยะเวลานาน
	3	มีการแบ่งเส้นทางเดินรถตามสายทางที่เหมาะสม และเข้าถึงการเชื่อมต่อรถโดยสารจากเส้นทางหลักได้สะดวก
การให้ข้อมูลการเดินทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางได้อย่างสะดวก ตรงเวลา	0	ไม่มีการให้ข้อมูลการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ
	1	มีข้อมูลเส้นทางเดินรถเฉพาะจุดให้บริการหรือสถานีขนส่งเท่านั้น
	2	สามารถเข้าถึงข้อมูลเส้นทางเดินรถในระบบสารสนเทศ
	3	สามารถเข้าถึงข้อมูลเส้นทางเดินรถในระบบสารสนเทศครบถ้วน และมีระบบการจองตั๋วหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้สะดวก
ความเหมาะสมของค่าโดยสาร	0	รถโดยสารสาธารณะบางสายทางเก็บค่าโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
	1	รถโดยสารสาธารณะระยะสั้นเก็บค่าโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เช่น แท็กซี่ สามล้อ หรือรถสองแถว เป็นต้น
	2	รถโดยสารสาธารณะเก็บค่าโดยสารตามที่กฎหมายกำหนด
	3	รถโดยสารสาธารณะเก็บค่าโดยสารตามที่กฎหมายกำหนด และรถโดยสารไม่ประจำทาง (รถเช่า) มีราคามาตรฐาน
สภาพภายนอกของรถโดยสาร	0	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารมีสภาพเสื่อมโทรม
	1	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารบางเส้นทางมีสภาพเสื่อมโทรม
	2	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารอยู่ในสภาพดี
	3	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารอยู่ในสภาพดี มีการล้าง อุปกรณ์อะไหล่ครบ และตรวจเช็คสภาพสม่ำเสมอ
สภาพความสะอาดภายในของรถโดยสาร	0	สภาพภายในรถโดยสารมีความสกปรก และไม่มีการทำความสะอาดหลังให้บริการในแต่ละวัน
	1	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดเพียงวันละ 1 ครั้ง โดยไม่มีการทำความสะอาดในระหว่างวัน ไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัย หรืออุปกรณ์ความปลอดภัยอยู่ในสภาพใช้งานไม่ได้
	2	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดเพียงวันละ 1 ครั้ง โดยไม่มีการทำความสะอาดในระหว่างวัน อุปกรณ์ความปลอดภัยอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ห้องสุขภัณฑ์ ผ้าห่ม หรือหมอน เป็นต้น
	3	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดและเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องใช้ทุกครั้ง เช่น ผ้าห่ม หมอน หรือแก้วน้ำ หลังการใช้บริการของผู้โดยสารก่อนหน้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกห้องสุขภัณฑ์ และอุปกรณ์ความปลอดภัยที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
การให้บริการและการแต่งกายของพนักงานขับรถและพนักงานต้อนรับ	0	พนักงานขับรถ ขีดรถไม่สุภาพ ไม่มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยนในระยะทางไกล และไม่มีพนักงานต้อนรับให้บริการประจำรถ
	1	พนักงานขับรถ ขีดรถไม่สุภาพ มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน 2 คน ในระยะทางไกล พนักงานต้อนรับแต่งกายไม่สุภาพและไม่ให้คำแนะนำแก่ผู้โดยสารที่ต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม
	2	พนักงานขับรถ ขีดรถสุภาพ ปลอดภัย มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน และพนักงานแต่งกายเรียบร้อย แต่มีพนักงานบางคนให้บริการที่ไม่สุภาพ

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	พนักงานขับรถขับรถสภาพ ปลอดภัย มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน และพนักงานแต่งกายเรียบร้อย มีความยินดีให้บริการและช่วยเหลือผู้โดยสารตามความต้องการที่เหมาะสม
การดูแลบำรุงรักษาสภาพเครื่องยนต์ การตรวจสอบอัตรา การสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง การใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษ	0	ไม่มีการตรวจสอบเครื่องยนต์และอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง
	1	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงแต่ไม่ได้มาตรฐาน และรถโดยสารมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด
	2	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง แต่รถโดยสารมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด
	3	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง และรถโดยสารมีอายุการใช้งานตามที่กฎหมายกำหนด
การเลือกใช้พลังงานทางเลือก และ/หรือพลังงานทดแทน	0	ไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน
	1	มีการใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนกับรถโดยสารขนาดเล็กบางส่วน ที่ให้บริการระยะใกล้
	2	มีการใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนกับรถโดยสารระหว่างจังหวัดบางส่วน
	3	มีการเลือกใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนของระบบขนส่งสาธารณะ
ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล	0	ไม่มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ
	1	มีการส่งเสริมการใช้ระบบสาธารณะ แต่ยังได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วไปในพื้นที่ไม่มาก
	2	มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และได้รับการตอบรับจากผู้ใช้งานทั่วไปในพื้นที่
	3	มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และได้รับการตอบรับจากผู้ใช้งานทั่วไปในพื้นที่ รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยว
สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารมีความ สะอาดและเป็นระเบียบ	0	ไม่มีความสะอาดและระเบียบภายในสถานี
	1	มีการทำความสะอาดสถานี เพียงวันละ 1 ครั้ง และไม่มีการจัดระเบียบพื้นที่สำหรับผู้มาใช้บริการ
	2	มีการทำความสะอาดสถานี เพียงวันละ 1 ครั้ง และมีการจัดแบ่งการใช้พื้นที่สำหรับผู้มาใช้บริการ
	3	มีการทำความสะอาดสถานี ตามความเหมาะสม และมีการจัดแบ่งโซนพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนสำหรับผู้มาใช้บริการ
สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานี เช่น เก้าอี้ ห้องน้ำ หรือ ร้านค้า	0	ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานี
	1	มีบริการห้องน้ำและเก้าอี้สำหรับรอรถโดยสารแต่ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้บริการ
	2	มีบริการห้องน้ำและเก้าอี้สำหรับรอรถโดยสารเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ
	3	มีบริการห้องน้ำ เก้าอี้สำหรับรอรถโดยสาร ร้านค้า และร้านกาแฟ รองรับผู้ให้บริการอย่างเพียงพอ
มีความปลอดภัยภายในสถานี เชื่อมต่อผู้โดยสาร เช่น ไฟส่องสว่าง และพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น	0	ไม่ระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานี
	1	มีไฟส่องสว่างทุกจุดภายในสถานี
	2	มีความปลอดภัยภายในสถานี เช่น ไฟส่องสว่าง และพนักงานรักษาความปลอดภัย
	3	มีความปลอดภัยภายในสถานี เช่น ไฟส่องสว่าง พนักงานรักษาความปลอดภัย รวมถึงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดภายในสถานี
สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารมีการให้บริการของพนักงานภายใน สถานี	0	ไม่มีพนักงานประจำสถานีให้บริการ
	1	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร
	2	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร และพนักงานทำความสะอาด

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร พนักงานงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง
แหล่งท่องเที่ยว		
ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยชุมชน	0	ไม่มีแนวทางการบริหารจัดการโดยชุมชน
	1	มีการบริหารจัดการ เฉพาะระดับผู้นำชุมชน
	2	มีการบริหารจัดการ เฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชน
	3	ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว
ประสิทธิภาพของข้อควรปฏิบัติ สำหรับนักท่องเที่ยว	0	ไม่มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว
	1	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยวหลัก
	2	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว ภายในสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน
	3	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว ภายในสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน โดยมีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างเคร่งครัด
ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของ ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ	0	ไม่มีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรในชุมชน
	1	มีการทำงานร่วมกัน เฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	2	มีการทำงานร่วมกันเฉพาะภาครัฐและหน่วยงานด้านธุรกิจท่องเที่ยวภายในชุมชน
	3	มีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ทั้งภายในชุมชนและภาคีเครือข่ายอื่น ๆ อย่างบูรณาการ
ประสิทธิภาพด้านการจัดการ การตลาดและประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน	0	ไม่มีแนวทางการจัดการการตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ
	1	มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะในชุมชน ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในระบบสารสนเทศ เข้าถึงแหล่งข้อมูลยาก
	2	มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวหลัก ขาดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน
	3	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบและเข้าถึงง่าย
การให้ความสำคัญกับสิทธิ มนุษยชนในการท่องเที่ยว	0	ไม่มีการให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนในการท่องเที่ยว
	1	ให้สิทธิพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวที่จ่ายค่าบริการสูงกว่ามาตรฐาน
	2	ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนสำหรับนักท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มที่ซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยว
	3	ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน
ประสิทธิภาพในการเผยแพร่ วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	0	ไม่มีการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
	1	มีการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เฉพาะภายในอุทยานประวัติศาสตร์
	2	มีการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน
	3	มีการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในสถานที่ท่องเที่ยว และสร้างความตระหนัก ของคนในชุมชน ให้เห็นถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมชุมชน
ประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว	0	ไม่มีแผนการจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว
	1	จัดสรรพื้นที่ตามจุดที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยว และตามที่อยู่ของธุรกิจท่องเที่ยว
	2	มีการจัดสรรพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่กิจกรรมส่วนกลาง แต่ยังไม่มีการใช้อย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	มีการจัดการพื้นที่ตามจุดท่องเที่ยว และจัดสรรพื้นที่กิจกรรมส่วนกลางเพื่อให้เกิดการใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
คุณภาพฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	1	มีฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จัดทำเฉพาะกลุ่มชุมชน
	2	มีฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จัดทำโดยกลุ่มชุมชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยไม่มีการบูรณาการข้อมูลระหว่างกัน
	3	มีฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน
ประสิทธิภาพในการสร้างความ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมผ่านการท่องเที่ยว	0	ไม่มีแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	1	มีแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีการจัดการท่องเที่ยวที่สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ
	2	มีการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยชุมชน
	3	มีการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว และได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน
ระดับความพึงพอใจในการ ให้บริการและความปลอดภัยด้าน การท่องเที่ยว	0	ไม่มีการประเมินความพึงพอใจการให้บริการและความปลอดภัย
	1	มีการประเมินความพึงพอใจการให้บริการและความปลอดภัย โดยการคาดการณ์ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ประกอบการ
	2	มีการประเมินความพึงพอใจในการให้บริการและความปลอดภัยจากนักท่องเที่ยว ยังไม่มีแนวทางพัฒนาตามข้อคิดเห็นจากการประเมิน
	3	มีการประเมินความพึงพอใจในการให้บริการและความปลอดภัยจากนักท่องเที่ยว และดำเนินการปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของวิทยากรหรือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น	0	ไม่มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์
	1	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ แต่ไม่มีใบอนุญาต และสื่อสารได้เพียงภาษาเดียว
	2	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลัก ที่มีใบอนุญาต และสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา
	3	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลักที่มีใบอนุญาต สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษาและมีการจัดอบรมวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
คุณภาพของจุดบริการท่องเที่ยว	0	ไม่มีจุดบริการท่องเที่ยว
	1	มีจุดบริการท่องเที่ยว ที่บริหารจัดการโดยชุมชน
	2	มีจุดบริการท่องเที่ยว ภายในสถานที่ท่องเที่ยว ให้บริการข้อมูลและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน
	3	มีจุดบริการท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน
ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ฉุกเฉิน	0	ไม่มีแนวทางการบริหารจัดการฉุกเฉิน
	1	มีแนวทางการบริหารจัดการฉุกเฉินเฉพาะกลุ่มผู้นำชุมชน
	2	มีแนวทางการบริหารจัดการฉุกเฉินเฉพาะภายในสถานที่ท่องเที่ยวหลัก
	3	มีแนวทางการบริหารจัดการฉุกเฉิน ภายในสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชนโดยรอบ และได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชนบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
	0	ไม่มีการนำเอาระบบการเดินทางที่ส่งเสริมการออกกำลังกายมาใช้
	1	มีเฉพาะเส้นทางเดินตามจุดท่องเที่ยว ภายในสถานที่ท่องเที่ยว

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
มีการนำเอาระบบการเดินทางที่ส่งเสริมการออกกำลังกายมาใช้ (เช่น เดิน หรือปั่นจักรยาน)	2	มีเส้นทางเดินและเส้นทางปั่นจักรยานรองรับ
	3	มีเส้นทางเดินและเส้นทางปั่นจักรยานรองรับ และมีจักรยานไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว
มีการติดตามประเมินพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว	0	ไม่มีการติดตามประเมินพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว
	1	มีการติดตามประเมินพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวในประเทศที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว
	2	มีการติดตามประเมินพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว
	3	มีการติดตามประเมินพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
กิจกรรมการท่องเที่ยว		
ประสิทธิภาพของข้อตกลงร่วมกันสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	0	ไม่มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
	1	มีข้อตกลงร่วมกัน เฉพาะในส่วนการใช้ทรัพยากรและสาธารณูปโภคท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน
	2	มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน
	3	มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
พัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ	0	ไม่มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ
	1	มีการพัฒนาบุคลากรบางกลุ่มฯ
	2	มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน
	3	มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
ประสิทธิภาพของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	0	ไม่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
	1	มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย แต่ยังไม่มีการปฏิบัติ
	2	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่าง
	3	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
ประสิทธิภาพของระบบบัญชีและการเงิน	0	ไม่มีการจัดทำระบบบัญชีและการเงิน
	1	มีการจัดทำบัญชีและการเงินของผู้ประกอบการ แต่ยังขาดการจัดทำระบบที่ถูกต้อง
	2	มีการจัดทำบัญชีและการเงินอย่างเป็นระบบ เฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางหรือใหญ่
	3	มีการจัดทำระบบบัญชีและการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการให้คำปรึกษาการจัดทำระบบบัญชีและการเงินให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
ประสิทธิภาพในการจัดสรรรายได้	0	ไม่มีการจัดสรรรายได้
	1	การจัดสรรรายได้ขาดประสิทธิภาพ ไม่ครอบคลุมรายรับ-รายจ่าย อย่างมีประสิทธิภาพ
	2	มีการจัดสรรรายได้ อย่างเป็นระบบ เฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางหรือใหญ่
	3	มีการจัดสรรรายได้ อย่างมีประสิทธิภาพอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการให้คำปรึกษาการจัดทำระบบบัญชีและการเงินให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
การให้ความสำคัญกับเยาวชน	0	ไม่ส่งเสริมการให้ความสำคัญกับเยาวชน
	1	มีนโยบายการให้ความสำคัญกับเยาวชน แต่ยังขาดแนวทางการดำเนินการ
	2	มีการจัดกิจกรรมและสร้างการมีส่วนร่วมกับเยาวชน แต่ยังขาดความต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	มีการจัดกิจกรรมและสร้างการมีส่วนร่วมกับเยาวชน และสนับสนุนให้เกิดการทำงานของคนรุ่นใหม่
ประสิทธิภาพในการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	0	ไม่มีการส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี
	1	มีนโยบายส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี แต่ขาดแนวทางที่เป็นรูปธรรม
	2	มีการสนับสนุนโครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี
	3	มีการสนับสนุนโครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี และมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรม สำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ	0	ไม่มีกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ
	1	มีนโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ แต่ไม่มีการดำเนินการและตรวจสอบ
	2	มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ
	3	มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ และจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะต่อยอดให้แก่แรงงาน
คุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	0	ไม่มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์
	1	ให้ความสำคัญต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์เฉพาะสินค้าหลัก ขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า
	2	ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อคุณภาพสินค้า มีการต่อยอดและสร้างความหลากหลายหลากหลายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์
	3	ให้ความสำคัญต่อคุณภาพสินค้า มีการต่อยอดและสร้างความหลากหลายหลากหลายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์ และมีหน่วยงานส่วนกลางรับรองมาตรฐานสินค้า
ประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น	0	ไม่มีแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น
	1	มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นเฉพาะคนรุ่นเก่า ขาดการถ่ายทอดและส่งต่อให้กับคนรุ่นหลัง
	2	มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านงานประเพณีและเทศกาลในชุมชน
	3	มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดกิจกรรมบูรณาการร่วมกัน
ประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน	0	ไม่มีนโยบายการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
	1	มีนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
	2	มีนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีการปฏิบัติเฉพาะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย
	3	มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
คุณภาพของกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	ไม่มีกิจกรรมท่องเที่ยว
	1	มีกิจกรรมท่องเที่ยว เฉพาะภายในสถานที่ท่องเที่ยว
	2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ และหน่วยงานต่าง ๆ
มียุทธศาสตร์ด้านการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวตลอดปี	0	ไม่มียุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล
	1	มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวบ้าง ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว
	2	มีแผนยุทธศาสตร์เชิงรับและเชิงรุกในการทำการตลาดท่องเที่ยวนอกฤดูกาล
	3	มียุทธศาสตร์ด้านการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาล จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
มีการติดตามประเมินผลเชิงรุก และมีรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน เผยแพร่สู่สาธารณะ	0	ไม่มีการติดตามและประเมินผล
	1	มีแผนการจัดทำแบบประเมินผลรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน แต่ยังไม่มีการดำเนินการ
	2	มีการประเมินผลรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน เฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยวหลัก
	3	มีการประเมินผลรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน ในสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน โดยมีการติดตามผล และเผยแพร่สู่สาธารณะ
ระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบาย	0	ไม่มีระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสีย
	1	มีการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำ ที่ยังไม่ประสิทธิภาพ
	2	มีระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียเฉพาะในหน่วยงานหรือสถานประกอบการขนาดกลาง และขนาดใหญ่
	3	มีการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบายอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ และมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
ระบบการจัดการขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีระบบการจัดการขยะ
	1	มีการจัดการขยะเองภายในครัวเรือน
	2	มีระบบการจัดการขยะ เฉพาะในเขตเทศบาลและหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนขนาดใหญ่
	3	มีการจัดการขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
	1	มีนโยบายการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีการดำเนินการ
	2	มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
	3	มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
ข้อมูลสารสนเทศ		
คุณภาพฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว	0	ไม่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล
	1	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
	2	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	3	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่สู่สาธารณะ
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน	0	ไม่มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
	1	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเฉพาะผู้ประกอบการท่องเที่ยวภาคเอกชน
	2	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้
	3	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ
ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว	0	ไม่มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล
	1	ไม่มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
	2	มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว
	3	มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว และสามารถเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวได้หลายหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หนังสือ สิ่งพิมพ์ จุดบริการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เป็นต้น และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ
มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	0	ไม่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูล
	1	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลเฉพาะแหล่งข้อมูลของผู้ประกอบการเอกชนหรือภาครัฐ
	2	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ขาดความต่อเนื่องและฉับไว
	3	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
มีการทบทวนและประเมินผลระบบติดตามอย่างสม่ำเสมอ	0	ไม่มีการประเมินผล
	1	มีการทบทวนและประเมินผล
	2	มีการทบทวนและประเมินผลระบบ และแนวทางการปรับปรุง
	3	มีการทบทวนและประเมินผลระบบติดตามอย่างสม่ำเสมอ และมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

การเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้จะเป็นไปภายใต้ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลและการมีอยู่ของข้อมูลในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการประเมินตามตัวบ่งชี้ จะพิจารณาตามองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ประกอบ แต่ละองค์ประกอบ มีคะแนนเต็ม 5 คะแนน และในแต่ละองค์ประกอบจะมีจำนวนข้อย่อยที่แตกต่างกัน โดยจะมีคะแนนเต็ม 3 คะแนน ตามเกณฑ์ประเมินของตัวบ่งชี้แต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยของรวมของข้อย่อยในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นตัวแทนคะแนนประเมินตามตัวบ่งชี้ ในแต่ละองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา การเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันตามองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการขับเคลื่อนและการเชื่อมโยงของแต่ละองค์ประกอบโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ที่ศึกษา ส่วนที่ 2 การประเมินระดับศักยภาพขององค์ประกอบโลจิสติกส์ฯ ภายในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางการเชื่อมโยง สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภค และการเดินทาง และ ส่วนที่ 3 จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทาง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ดังนี้

4.1 ข้อมูลองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ตามองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเดินทาง 4. แหล่งท่องเที่ยว 5. กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6. ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพการรองรับของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวและการไหลขององค์ประกอบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ดังนี้

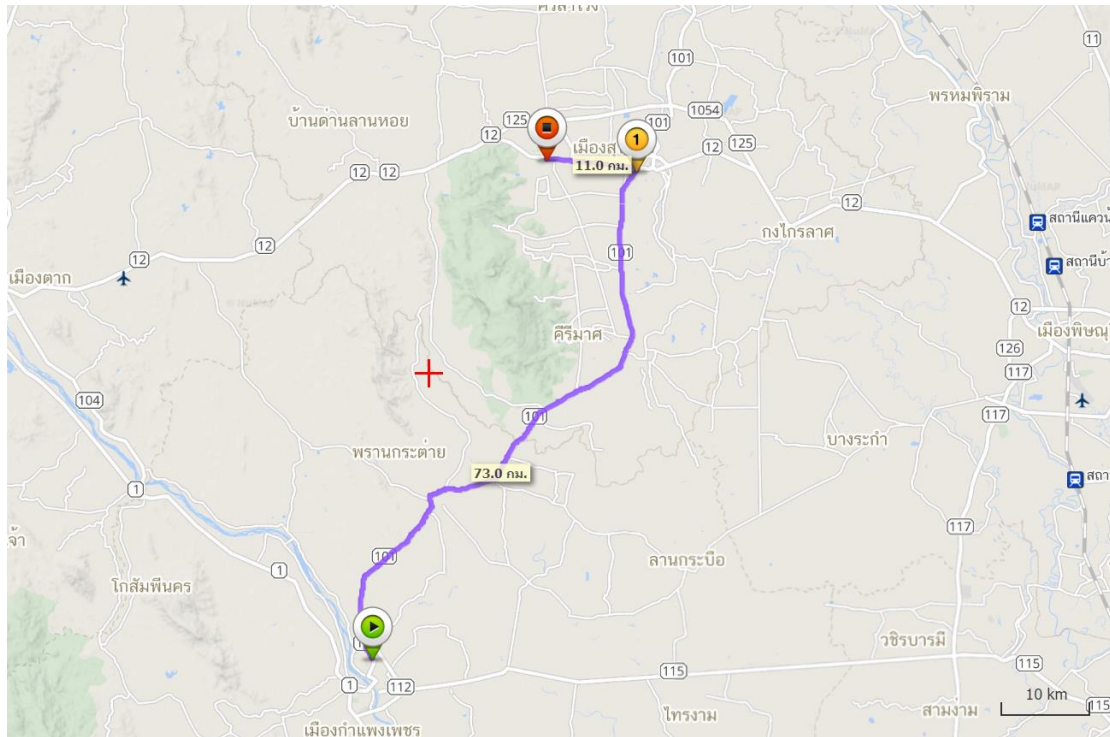
4.1.1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

จากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์เส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แห่ง ใน 4 จังหวัดที่ศึกษา เพื่อศึกษาศักยภาพการเชื่อมโยงทางถนนในปัจจุบัน โดยเริ่มตั้งแต่ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย พระราชวังจันทน์ และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ซึ่งเรียงตามลำดับทางผ่านจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกเฉียงใต้ ดังนี้

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

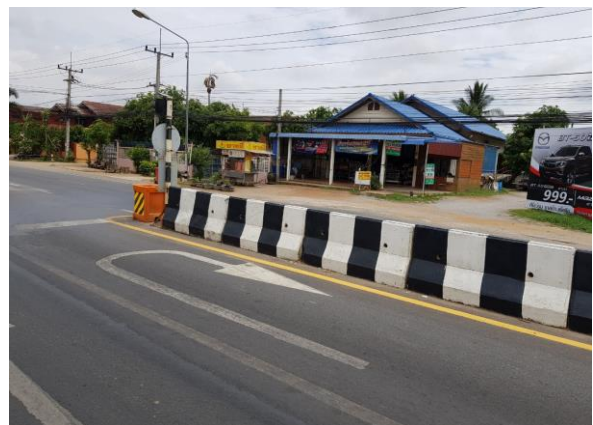
จากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ไปอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีระยะทางรวม 78 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง สามารถเดินทางได้ด้วยพาหนะส่วนบุคคล โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 มุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ ระยะทาง 67 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร และ 4 ช่องจราจรในบางช่วง โดยผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชร และ

อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอคีรีมาศ และอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย แล้วเลี้ยวซ้าย
แยกคลองโพธิ์ บริเวณ กม.ที่ 79+962 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 12 มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตก ระยะทาง 11
กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 4 ช่องจราจร เข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ดัง
ภาพ 9

ภาพ 9 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร – อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง ได้แก่ ป้ายบังคับ ป้ายเตือน และป้ายแนะนำ อุปกรณ์จราจร ได้แก่ แผงกั้นบริเวณจุดกลับรถ และหลักนำทาง เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง ลูกศร เส้นขอบทาง และเส้นชะลอความเร็วมีสภาพที่มองเห็นได้ชัดเจน อุปกรณ์ส่องสว่าง ได้แก่ ไฟฟ้าส่องสว่างในเขตเมือง ชุมชน และจุดกลับ ดังภาพ 10

ป้ายเตือนและสัญลักษณ์จราจรชัดเจนตามจุดที่เหมาะสม

ไหล่ทางมีขนาดกว้างรถยนต์สามารถจอดชิดข้างทางได้ในพื้นที่ชุมชน
และมีแผงกั้นถนนในเขตชุมชนเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ

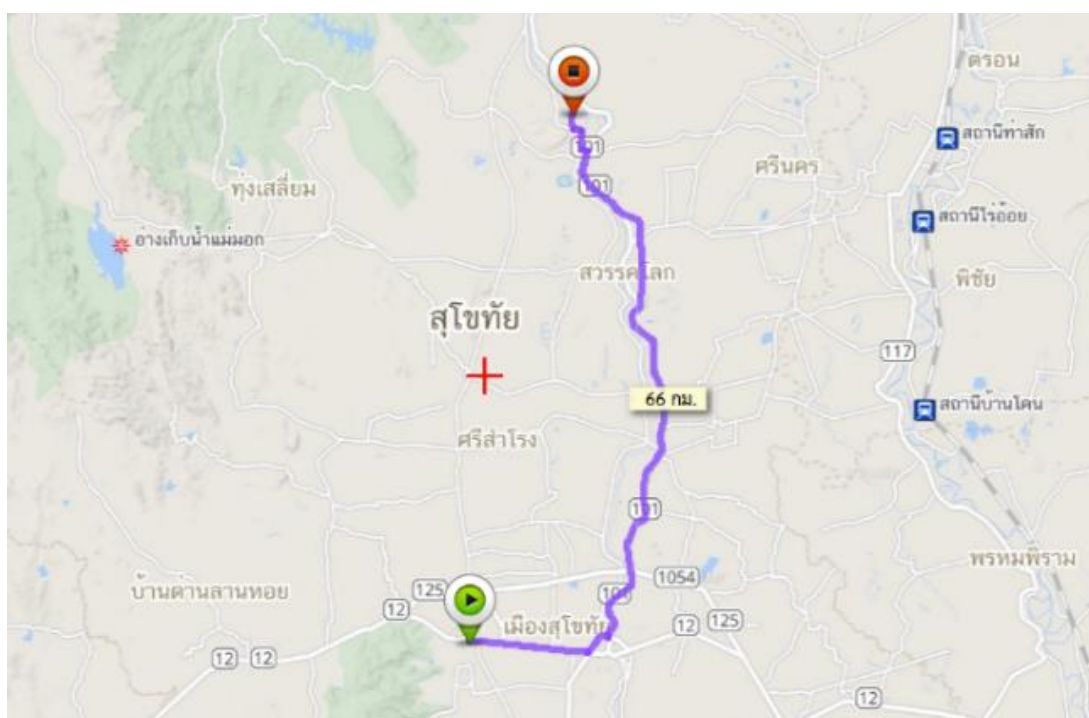
สภาพถนนเรียบตลอดเส้นทาง

ภาพ 10 สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง

ทางหลวงหมายเลข 101 ช่วงระหว่าง กำแพงเพชร-สุโขทัย บางส่วน เป็น 2 ช่องจราจร ปัจจุบันกำลังมีโครงการปรับปรุงและงานก่อสร้างขยายถนนเป็น 4 ช่องจราจร (ช่วงระหว่างกำแพงเพชร-พราณกระต่าย กม.14+450-กม.15+775) อีกทั้ง ยังมีรถบรรทุกทุกหนักใช้เป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้า ในเส้นทางที่ผ่านเขตชุมชน จะต้องชะลอความเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณเขตเมืองเก่าสุโขทัย ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและมีชุมชนตั้งอยู่เนื่องแน่นตลอดเส้นทาง นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนมีการใช้รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ในการสัญจร จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่เป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม ถนนที่มีอยู่สามารถรองรับปริมาณยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ได้ดี ไม่มีปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด ยกเว้นเฉพาะในช่วงงานประเพณีหรือเทศกาลใหญ่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีปริมาณยานพาหนะของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

จากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ไปอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ใช้ทางหลวงหมายเลข 12 จากแยกอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ระยะทาง 11 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 4 ช่องจราจร โดยผ่านอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณ กม.ที่ 171 (แยกคลองโพธิ์) เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 101 มุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ ระยะทาง 50 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร และ 4 ช่องจราจรในบางช่วง โดยผ่านอำเภอเมืองสุโขทัย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก และอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณแยกตลาดสดเทศบาลศรีสัชนาลัย มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตกข้ามสะพานศรีประเสริฐ ระยะทาง 1 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1201 ระยะทาง 4 กิโลเมตร ดังภาพ 11 ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร เข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย รวมระยะทาง 66 กิโลเมตร ดังภาพ 12

ภาพ 11 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย - อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

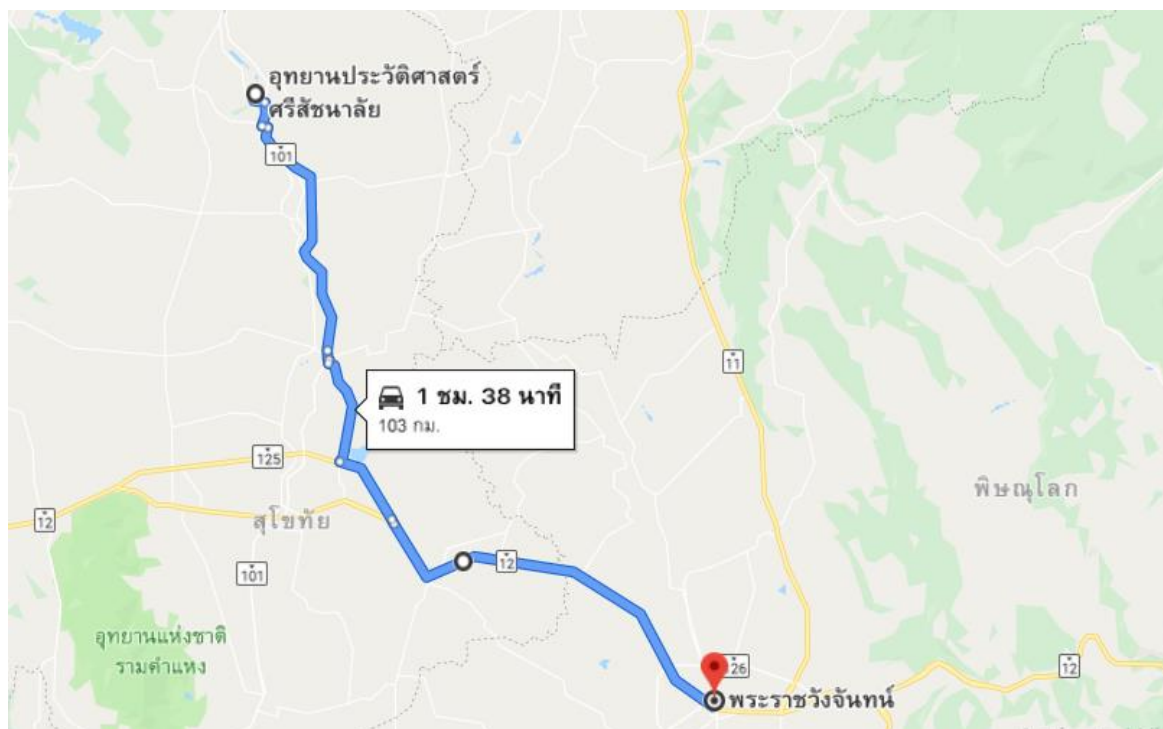
ภาพ 12 ลักษณะเส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทางมีความพร้อมในการใช้งานและติดตั้งตามจุดที่เหมาะสม ประกอบด้วย ได้แก่ ป้ายบังคับ ป้ายเตือน และป้ายแนะนำ อุปกรณ์จราจร ได้แก่ แผงกั้น กรวย ถึงกลม แผงตั้ง และหลักนำทาง เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง ลูกศร เส้นขอบทาง และเส้นชะลอความเร็ว อุปกรณ์ส่องสว่าง ได้แก่ ไฟฟ้าส่องสว่างในเขตเมือง ชุมชน และจุดกลับรถ ไฟกะพริบ ไฟส่องป้ายจราจร และไฟจราจร (กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, 2545) ด้านความสามารถการรองรับปริมาณการใช้นยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ของถนน ถือว่ายังมีความสามารถรองรับได้ดี ไม่มีปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด ยกเว้นเฉพาะในช่วงงานประเพณีหรือเทศกาลใหญ่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีปริมาณยานพาหนะของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย – พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก

จากอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ไปพระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ใช้ทางหลวงหมายเลข 1201 มุ่งหน้าไปทางทิศใต้ ระยะทาง 4 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจรตลอดเส้นทาง แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณโรงเรียนวัดดลิ่งชัน มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกข้ามสะพานศรีประเสริฐ ระยะทาง 1 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 101 มุ่งหน้าไปทางทิศใต้ ระยะทาง 50 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร ในช่วงทางหลวงหมายเลข 1201 และเป็นขนาด 4 ช่องจราจรในช่วงทางหลวงหมายเลข 101 โดยผ่านอำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีสำโรง และอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณ กม.ที่ 174 (แยกกระซังค์) เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 12 มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก ระยะทาง 57 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 4 ช่องจราจรตลอดเส้นทาง โดยผ่านอำเภอเมืองสุโขทัย และอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อำเภอพรหมพิราม และอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณ กม.ที่ 231 เข้าสู่ถนนวังจันทน์ มุ่งหน้าไปทางทิศเหนือเลียบ

แม่น้ำน่าน ระยะทาง 0.7 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร เข้าสู่พระราชวังจันทร์ รวมระยะทาง 103 กิโลเมตร ดังภาพ 13

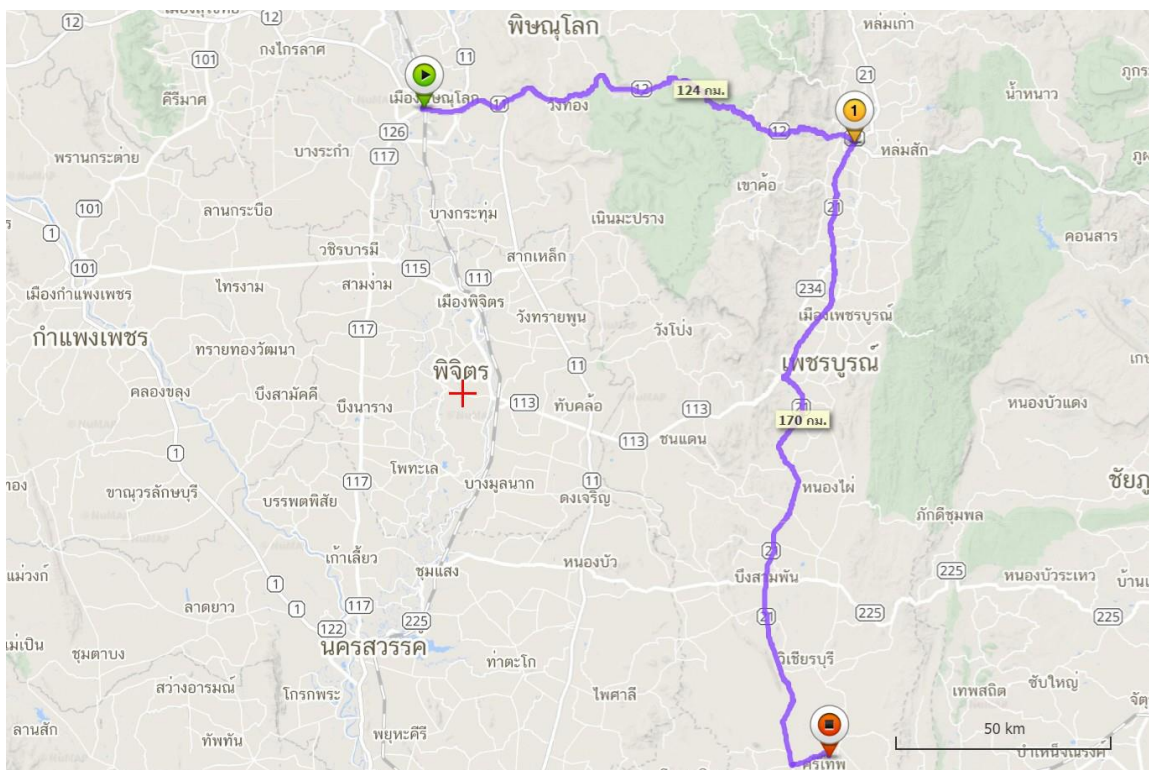
ภาพ 13 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสขุขาลัย จังหวัดสุโขทัย – พระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก

สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทางมีความพร้อมใช้งานและติดตั้งตามจุดที่เหมาะสม ประกอบด้วย ได้แก่ ป้ายบังคับ ป้ายเตือน และป้ายแนะนำ อุปกรณ์จราจร ได้แก่ แผงกั้น กรวย ถึงกลม แผงตั้ง และหลักนำทาง เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง ลูกศร เส้นขอบทาง และเส้นชะลอความเร็ว อุปกรณ์ส่องสว่าง ได้แก่ ไฟฟ้าส่องสว่างในเขตเมือง ชุมชน และจุดกลับรถ ไฟกะพริบ ไฟส่องป้ายจราจร และไฟจราจร (กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, 2545) จุดพักรถระหว่างเส้นทาง สถานีบริการน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ที่พัก ร้านอาหาร และร้านค้ากาแฟ/เครื่องดื่ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงถนนทางหลวงหมายเลข 12 ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักในการเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและเส้นทางขนส่งสินค้า จึงมีรถโดยสารประจำทางและรถบรรทุกทุกใช้งานร่วมกับรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก ยังมีความคล่องตัวต่อเนื่อง แต่มีจุดคอขวดที่มีปริมาณรถหนาแน่นช่วงบริเวณอำเภอเมืองสุโขทัย และอำเภอเมืองพิษณุโลก นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดความเร็วและจุดตรวจจับความเร็วบนเส้นทางดังกล่าวอีกด้วย

พระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากพระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก ไปอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้ทางหลวงหมายเลข 12 มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก ระยะทาง 124 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด

4 ช่องจราจรตลอดเส้นทาง โดยผ่านอำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอวังทอง และอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เข้าสู่อำเภอเขาค้อ และอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วเลี้ยวขวาบริเวณ กม.ที่ 356 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 21 มุ่งหน้าไปทางทิศใต้ ระยะทาง 161 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 4 ช่องจราจรตลอดเส้นทาง โดยผ่านอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ หนองไผ่ บึงสามพัน วิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ และเลี้ยวซ้ายบริเวณ กม.ที่ 102 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 2211 มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก ระยะทาง 9 กิโลเมตร ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจรตลอดเส้นทางเข้าสู่เขตอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ รวมระยะทาง 294 กิโลเมตร ดังภาพ 14

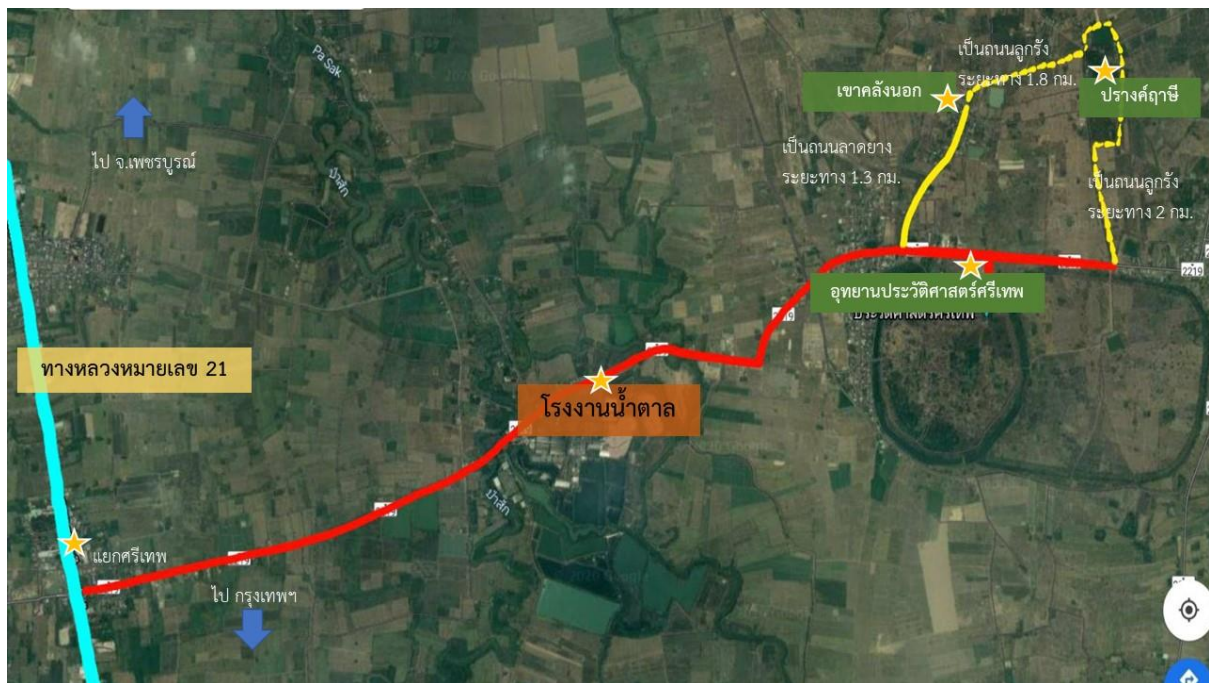

ภาพ 14 พระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทาง ประกอบด้วย ได้แก่ ป้ายบังคับ ป้ายเตือน และป้ายแนะนำ อุปกรณ์จราจร ได้แก่ แผงกั้น กรวย ถังกลม แผงตั้ง และหลักนำทาง เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง ลูกศร เส้นขอบทาง และเส้นชะลอความเร็ว อุปกรณ์ส่องสว่าง ได้แก่ ไฟฟ้าส่องสว่างในเขตเมือง ชุมชน และจุดกัลบรถ ไฟกะพริบ ไฟส่องป้ายจราจร และไฟจราจร (กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, 2545) จุดพักรถระหว่างเส้นทาง สถานีบริการน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ที่พัก ร้านอาหาร และร้านกาแฟ/เครื่องดื่ม เป็นต้น

ในช่วงเขตเมืองพิษณุโลกมีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัดโดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน (08.00-10.00 น. และ 16.00-18.00 น.) ตั้งแต่บริเวณศูนย์ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าพิษณุโลกจนถึงสี่แยกอิน

โตจีน เนื่องจากขนาดความกว้างของพื้นถนนไม่เพียงพอต่อปริมาณรถที่ใช้ในการจราจร อีกทั้งเป็นเขตชุมชนและมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น สภาพถนนเป็นทางราบจนถึงบ้านวังนกแอ่นอำเภอวังทอง จากนั้นเส้นทางมีความลาดชันและเป็นทางโค้งต่อเนื่องตามแนวภูเขาต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่ และไม่สามารถทำความเร็วได้ จนถึงบริเวณ กม.ที่ 351 บ้านน้ำก่อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ การจราจรในเขตเมืองเพชรบูรณ์มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัดโดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน และมีการจราจรคล่องตัวบริเวณเขตนอกเมือง สภาพถนนของทางหลวงหมายเลข 2211 มีหลุมบ่อเป็นบางช่วงจากการใช้งานถนนผิวดูประปราย เนื่องจากมีรถบรรทุกอ้อยใช้เส้นทางนี้ขนส่งอ้อยเข้าสู่โรงงานน้ำตาลที่ตั้งอยู่ติดกับถนนเส้นนี้ เส้นทางเชื่อมต่อไปยังเขาค้างนอก เป็นถนนลาดยาง ระยะทาง 1.3 กิโลเมตร สภาพเป็นหลุมบ่อ เนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีกิจกรรมการเกษตร และเส้นทางเชื่อมต่อไปยังปรางค์ฤๅษี ระยะทาง 1.8 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรัง มีหญ้าขึ้นสูงตลอดเส้นทาง ดังภาพ 15

ภาพ 15 เส้นทางเชื่อมต่อจากทางหลวงหมายเลข 21 ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เขาค้างนอก และปรางค์ฤๅษี

จากการสัมภาษณ์ หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ การเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ไม่มีรถสาธารณะเข้าโดยตรงจะต้องเป็นการเหมาตกลกราคากับผู้ให้บริการขนส่งรถโดยสารบริเวณตลาดบ้านกลาง อำเภอศรีเทพ หรือเดินทางด้วยรถส่วนบุคคลเท่านั้น โดยระหว่างเส้นทาง

จากการสัมภาษณ์ ดร.วิสัน โฆษิตานนท์ ในอนาคตมีโครงการปรับปรุงและขยายเส้นทางโดยเส้นทางใหม่นี้เริ่มที่ กม.ที่ 91 ของถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 21 เลี้ยวขวา (จากกรุงเทพฯ) เข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 2244 ลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจรความกว้างประมาณ 10 เมตร รวมไหล่

ทาง ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและเพิ่มจุดแวะชมหมู่บ้านประวัติศาสตร์ ระหว่างเส้นทางแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อีกทั้งยังลดอุบัติเหตุจากรถบรรทุกอ้อยในช่วงฤดูการหีบอ้อย และย่นระยะทางการเดินทางประมาณ 4 กม.

4.1.2 ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสำรวจพื้นที่ ในองค์ประกอบโลจิสติกส์ด้านระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องบนแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในพื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรคมนาคม ระบบสาธารณสุข และระบบการจัดการของเสีย เป็นต้น และ 2. สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางเชื่อมต่อของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานีเชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านกาแฟ ร้านอาหาร และห้องน้ำ รวมไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญระหว่างเส้นทาง เป็นต้น

ระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ ระบบไฟฟ้า มีการให้บริการพลังงานไฟฟ้าครอบคลุมทั้งพื้นที่ ระบบประปามีการให้บริการน้ำประปาครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองกำแพงเพชร โดยการประปาส่วนภูมิภาคเป็นผู้ดำเนินการ ระบบโทรคมนาคม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารครอบคลุมทุกเครือข่ายสัญญาณ และระบบสาธารณสุข มีโรงพยาบาลกำแพงเพชร ซึ่งเป็นโรงพยาบาลรัฐประจำจังหวัด และโรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลเอกชนเมืองกำแพงเพชร และโรงพยาบาลแพทย์บัณฑิต

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ให้บริการพลังงานไฟฟ้าครอบคลุมทั้งพื้นที่ จากสถิติการจ่ายกระแสไฟฟ้าในอำเภอเมืองสุโขทัยในปี พ.ศ.2546 เฉลี่ยสูงสุดถึง 75.84 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สุโขทัย, 2547) ระบบประปา โดยสำนักงานประปาสุโขทัย ซึ่งให้บริการครอบคลุมพื้นที่เขตอำเภอเมืองสุโขทัย อำเภอคีรีมาศ อำเภอบ้านด่านลานหอย และอำเภอกงไกรลาศ โดยในพื้นที่เมืองสุโขทัยสามารถผลิตน้ำประปาได้ 3,924,392 ลูกบาศก์เมตรต่อปี (สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค สุโขทัย, 2547) ระบบโทรคมนาคม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารครอบคลุมทุกเครือข่ายสัญญาณ และระบบสาธารณสุข มีโรงพยาบาลสุโขทัย ซึ่งเป็นโรงพยาบาลรัฐประจำจังหวัด และมีโรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลพัฒนเวชสุโขทัย และโรงพยาบาลรวมแพทย์สุโขทัย

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ในอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีความพร้อมด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ให้บริการพลังงานไฟฟ้าครอบคลุมทั้งพื้นที่ จากสถิติการจ่ายกระแสไฟฟ้าในอำเภอสรีสัชนาลัย พ.ศ.2546 เฉลี่ยสูงสุดถึง 59.87 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สุโขทัย, 2547) ระบบประปา โดยสำนักงานประปาศรีสัชนาลัย สามารถผลิตน้ำประปา ได้ 1,020,421 ลูกบาศก์เมตรต่อปี (สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค สุโขทัย, 2547) ระบบโทรคมนาคม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารครอบคลุมทุกเครือข่ายสัญญาณ และระบบสาธารณสุข มีโรงพยาบาลศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นโรงพยาบาลรัฐประจำอำเภอ รวมถึงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีสัชนาลัย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลท่าชัย

พระราชวังจันทน์

แหล่งท่องเที่ยวพระราชวังจันทน์ ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ให้บริการพลังงานไฟฟ้าครอบคลุมทั้งพื้นที่ จากสถิติการจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอเมืองพิษณุโลก ปี พ.ศ.2557 เฉลี่ยสูงสุดถึง 69.99 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2557) ระบบประปา ให้บริการน้ำประปาครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองพิษณุโลก ในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณน้ำประปาที่ผลิตได้ 22,027,035 ลูกบาศก์เมตร (กองการประปาเทศบาลนครพิษณุโลก, 2559) ระบบโทรคมนาคม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารครอบคลุมทุกเครือข่ายสัญญาณ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเขต 8 พิษณุโลก, 2559) และระบบสาธารณสุข ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีความพร้อมในการให้บริการด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก มีโรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 4 แห่ง โรงพยาบาลของเอกชน จำนวน 5 แห่ง และคลินิกเอกชน จำนวน 164 แห่ง (สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครพิษณุโลก, 2559)

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ตั้งอยู่อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลศรีเทพ อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3,683 ครัวเรือน ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกหลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 90 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ในส่วนของไฟส่องสว่างสาธารณะมีทั้งหมด 502 จุด ติดตั้งตามสถานที่สาธารณะและถนนซอยในหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด เนื่องจากมีพื้นที่ที่ต้องการติดตั้งไฟส่องสว่างจำนวนมาก ซึ่งขนาดหม้อแปลงไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ไม่สามารถรองรับการปล่อยกระแสไฟฟ้าจากการติดตั้งไฟส่องสว่างทั้งหมดในพื้นที่ได้ ด้านระบบประปา โดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีเทพ ได้มอบหมายให้แต่ละชุมชนดำเนินกิจการประปาหมู่บ้าน ทั้งหมด 9 แห่ง มีปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ย 500-600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยแหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการผลิตน้ำประปา ได้แก่ แม่น้ำป่าสักและสระน้ำ (แหล่งน้ำผิวดิน) ด้านระบบโทรคมนาคม มีโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ จำนวน 20 เลขหมาย ชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 250 เลขหมาย และสามารถรองรับ

เครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารครอบคลุมทุกเครือข่ายสัญญาณ ด้านระบบสาธารณสุข มีโรงพยาบาลศรีเทพ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอ ตั้งอยู่ห่างจากอุทยานฯ ประมาณ 14 กิโลเมตร และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีเทพ ตั้งอยู่ห่างจากอุทยานฯ ประมาณ 3.8 กิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลศรีเทพ, 2561)

สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง

เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร – อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางจากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทางรวม 78 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง ลักษณะเส้นทางเป็นถนนตัดผ่านทุ่งนาและชุมชนเป็นบางช่วง มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และมีไฟส่องสว่างบริเวณที่เป็นแหล่งชุมชน มีร้านอาหาร ร้านค้าและร้านสะดวกซื้อกระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของชุมชน ส่วนร้านค้าแพและร้านของฝากจะตั้งอยู่บริเวณชุมชนใกล้อุทยานประวัติศาสตร์ฯ โดยเฉพาะใกล้บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เช่น ร้านส้มตำยายจอรอน ร้านก๋วยเตี๋ยวป้าแอ้ว ร้านครัวถึงพริกถึงขิง ร้านอาหารขวัญสิริ ร้านวัฒนธรรมของทีระลึก และร้านของทีระลึกทรีค้อปสุโขทัย มีสถานีเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนเส้นทาง 9 แห่ง ภายในสถานีเชื้อเพลิงมีบริการห้องน้ำและร้านสะดวกซื้อ ดังภาพ 16

ภาพ 16 สถานีเชื้อเพลิงบนเส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย สามารถเลือกใช้เส้นทางได้ 2 เส้นทาง คือ 1. เส้นทางเลี่ยงเมือง ใช้ทางหลวงหมายเลข 1113 และตัดเข้าทางหลวงหมายเลข 1201 ระยะทางรวม 55 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1

ชั่วโมง ลักษณะเส้นทางเป็นตัดผ่านทุ่งนาและชุมชนเป็นบางช่วง มีไฟส่องสว่างบนถนนเป็นช่วงโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ผ่านชุมชน และมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน มีร้านอาหาร ร้านค้าและร้านสะดวกซื้อ ตั้งอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของชุมชน โดยเฉพาะบริเวณชุมชนที่อยู่ใกล้อุทยาน ไม่มีสถานีเชื้อเพลิง 1 แห่ง เนื่องจากเป็นระยะทางที่สั้นและมีรถสัญจรไป-มาไม่มากนัก และ 2. เส้นทางผ่านตัวเมืองสุโขทัย ใช้ทางหลวงหมายเลข 12 แล้วตัดเข้าทางหลวงหมายเลข 101 และเลี้ยวซ้ายที่ทางหลวงหมายเลข 1201 เข้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ระยะทางรวม 68 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที โดยจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ถึงตัวเมืองสุโขทัย มีร้านค้า ร้านของฝากของที่ระลึก ร้านกาแฟและร้านอาหารไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก มีห้างสรรพสินค้า 1 แห่ง นอกจากนี้ทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 15.00-17.00 นาฬิกา จะมีถนนคนเดินบริเวณถนนสายริมน้ำยม ภายในงานมีการออกจากร้านจำหน่ายสินค้าศิลปหัตถกรรม สินค้า OTOP และสินค้าประเภทอาหารและขนมท้องถิ่น รวมถึงการแสดงดนตรีและการฟ้อนรำที่เป็นศิลปะของสุโขทัยอีกด้วย ดังภาพ 17 จากตัวเมืองสุโขทัยมุ่งหน้าไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เป็นถนนตัดผ่านชุมชนตลอดเส้นทาง มีร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านของฝากของที่ระลึก กระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของชุมชน โดยเฉพาะบริเวณชุมชนใกล้อุทยานประวัติศาสตร์ และมีสถานีเชื้อเพลิงให้บริการ จำนวน 14 แห่ง

ภาพ 17 ถนนคนเดินเมืองสุโขทัย

เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย – พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก

สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางจากอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปยังพระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทาง 35 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 1054 ระยะทาง 12 กิโลเมตร เมื่อถึงแยกตาลเตี้ยให้เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 125 ระยะทาง 9.5 กิโลเมตร เพื่อเชื่อมต่อไปยังทางหลวงหมายเลข 12 แล้วเลี้ยวซ้าย ด้วยระยะทางอีก 46 กิโลเมตร ถึงอุทยานประวัติศาสตร์พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก โดยจากอุทยานฯ ถึงจุดตัดทางหลวงหมายเลข 12 บริเวณแยกโค้งตานก ลักษณะเส้นทางเป็นถนนตัดผ่านชุมชนตลอดเส้นทาง มีไฟส่องสว่างและ

ป้ายบอกทางชัดเจน มีร้านกาแฟ ร้านอาหาร ร้านค้าและร้านสะดวกซื้อกระจายตามจุดต่าง ๆ ตลอดเส้นทาง รวมถึงร้านของฝากขนาดใหญ่ที่เน้นจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น เช่น ร้านของฝากเก๋ขอนแก่น บ้านกง ร้านเมฆแจ้ของฝาก ร้านของฝากรุ่งทิพย์ขอนแก่น ร้านขนมแบ่งปัน ร้านขนมปังโอชิน และร้านโชคมงคล เป็นต้น มีสถานีเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ ภายในสถานีฯ มีบริการห้องน้ำ ร้านสะดวกซื้อและร้านกาแฟ ได้แก่ จำนวน 24 แห่ง

เส้นทางพระราชวังจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางจากพระราชวังจันทร์ บนทางหลวงหมายเลข 12 ผ่านตัวเมืองพิษณุโลกถึงอำเภอวังทอง ระยะทาง 26 กิโลเมตร มีสถานีเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ทั้งสองฝั่งถนน ภายในสถานีเชื้อเพลิงมีบริการห้องน้ำ ร้านสะดวกซื้อ ร้านกาแฟ และร้านอาหาร ดังภาพ 18 นอกจากนี้ มีร้านอาหาร/ร้านกาแฟ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวนมากตลอดเส้นทาง รวมถึงร้านค้าและห้างสรรพสินค้า โมเดิร์นเทรด (โลตัสและแม็คโคร) ดังภาพ 19 ตั้งอยู่บนเส้นทางบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก ถึงอำเภอวังทอง และมุ่งหน้าไปยังตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ ระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร มีสถานีเชื้อเพลิงระหว่างเส้นทางจำนวนรวม 19 แห่ง บริเวณตำบลแคมป์สนมี ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านสะดวกซื้อตั้งอยู่บริเวณสองข้างทางจำนวนมาก จากนั้นมุ่งหน้าต่อไปถึงแยกหล่มสัก แล้วเลี้ยวขวามุ่งหน้าสู่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ระยะทางประมาณ 39 กิโลเมตร เมื่อถึงบริเวณย่านตัวเมืองของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านค้า ตลาด และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น จากย่านตัวเมืองเพชรบูรณ์มุ่งหน้าสู่อำเภอศรีเทพ โดยผ่านอำเภอนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี ถึงอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ระยะทาง 131 กิโลเมตร มีสถานีเชื้อเพลิง จำนวน 37 แห่ง มีร้านกาแฟ ร้านค้า และร้านอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร้านไถ่ย่างวิเชียรบุรี ซึ่งเป็นอาหารที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ กระจายอยู่บริเวณที่มีชุมชนตลอดเส้นทาง

ภาพ 18 สถานีเชื้อเพลิงและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีเชื้อเพลิง

ภาพ 19 ห้างสรรพสินค้าโมเดิร์นเทรด

ภาพ 20 ร้านไก่ย่างวิเชียรบุรี

4.1.3 การเดินทาง

รูปแบบการเดินทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การเดินทางส่วนบุคคลด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล โดยเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครมุ่งหน้าสู่แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง และการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วย เครื่องบิน รถไฟ และรถโดยสารสาธารณะ รวมถึงจุดเชื่อมต่อและเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง ดังนี้

การเดินทางส่วนบุคคล

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล โดยจุดเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครมายังแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ทั้ง 5 แหล่ง โดยเลือกใช้เส้นทางหลักที่สะดวกและนิยมใช้ในการสัญจรระหว่างเมือง ดังนี้

กรุงเทพมหานคร-อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สามารถใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง 53 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณทางแยกต่างระดับบางปะอิน (1) เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 32 สายบางปะอิน-แยกหลวงพ้อโอ ระยะทาง 150 กิโลเมตร

และตรงเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าไปจังหวัดกำแพงเพชร ระยะทาง 151 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทาง 6.5 กิโลเมตร จะถึงบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

กรุงเทพมหานคร-อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย สามารถใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง 53 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณทางแยกต่างระดับบางปะอิน (1) เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 32 สายบางปะอิน-แยกหลวงพ้อโอ (ถนนสายเอเชีย) ระยะทาง 150 กิโลเมตร แล้วตรงเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1 อีกครั้ง มุ่งหน้าไปจังหวัดนครสวรรค์ ระยะทาง 35 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 117 นครสวรรค์-พิษณุโลก ระยะทาง 129 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 12 มุ่งหน้าไปจังหวัดสุโขทัย ระยะทาง 70 กิโลเมตร ถึงอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 1113 และตัดเข้าทางหลวงหมายเลข 1201 ระยะทางรวม 55 กิโลเมตร เพื่อไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

นอกจากนี้ สามารถใช้เส้นทางเชื่อมต่อกจากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทาง 78 กิโลเมตร

กรุงเทพมหานคร-พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก สามารถใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง 53 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณทางแยกต่างระดับบางปะอิน (1) เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 32 สายบางปะอิน-แยกหลวงพ้อโอ (ถนนสายเอเชีย) ระยะทาง 150 กิโลเมตร แล้วตรงเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1 อีกครั้ง มุ่งหน้าไปจังหวัดนครสวรรค์ ระยะทาง 35 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 117 นครสวรรค์-พิษณุโลก ระยะทาง 129 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 12 มุ่งหน้าไปอำเภอเมืองพิษณุโลก ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนวังจันทน์ ระยะทาง 0.7 กิโลเมตร จะถึงบริเวณพระราชวังจันทน์

กรุงเทพมหานคร-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าไปยังสระบุรี ระยะทาง 128 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 21 สระบุรี-หล่มสัก มุ่งหน้าไปยังอำเภอศรีเทพ แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 2219 ในระยะทาง 10 กิโลเมตร จะถึงบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ สามารถเชื่อมต่อด้วยการขนส่งหลายรูปแบบ ได้แก่ เครื่องบินโดยสาร รถไฟ และรถโดยสารสาธารณะ โดยกลุ่มจังหวัดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ที่ศึกษา มีท่าอากาศยาน 2 แห่ง ที่ใช้สำหรับการบินพาณิชย์ คือ ท่าอากาศยานพิษณุโลกและท่าอากาศยานสุโขทัย ในส่วนรถไฟ มีสถานีรถไฟที่สามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก คือ สถานีรถไฟพิษณุโลก และในส่วนของการขนส่งทางบก สถานีขนส่งผู้โดยสาร มีครอบคลุมทุกจังหวัด คือ สถานีขนส่งกำแพงเพชร สถานีขนส่ง

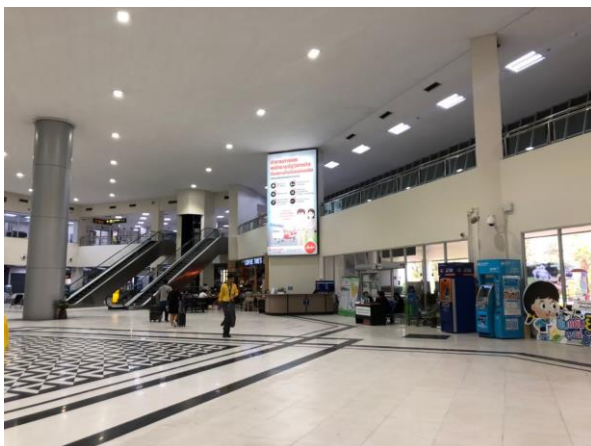
ผู้โดยสารสุโขทัย สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 1 สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 สถานีขนส่งผู้โดยสารหล่มสัก สถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ และสถานีขนส่งผู้โดยสารศรีเทพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องบิน

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยเครื่องบินโดยสารจากกรุงเทพมหานคร มายังท่าอากาศยานพิษณุโลกและท่าอากาศยานสุโขทัย

ท่าอากาศยานพิษณุโลก

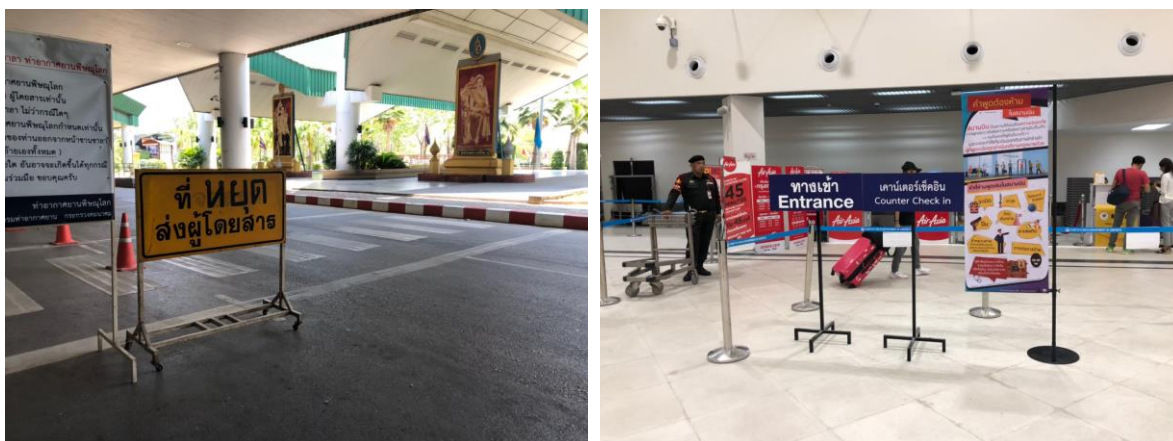
ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม มีอาคารผู้โดยสารขนาด 2 ชั้น 1 อาคาร ลักษณะตัวอาคารมีรูปทรงที่ค่อนข้างทันสมัยและสวยงาม โดยภายในถูกแบ่งเป็นโซนผู้โดยสารขาเข้าและผู้โดยสารขาออก มีเคาน์เตอร์เช็คอินและโหลดกระเป๋า บริเวณชั้น 1 มีสะพานเทียบเครื่องบิน 1 สะพานเทียบ จุดจอดเครื่องบิน 3 หลุมจอด ตัวอาคารสามารถรองรับผู้โดยสารขาเข้าและออก จำนวน 1,000 คน มีที่จอดรถของสนามบินพิษณุโลกตั้งอยู่บริเวณลานกลางแจ้งหน้าอาคารผู้โดยสารโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมการจอด ภายในอาคารมีเก้าอี้ รถเข็นกระเป๋า ไว้บริการเพียงพอกับความต้องการ ดังภาพ 21 มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านจำหน่ายของที่ระลึกขนาดเล็กไว้ให้บริการแก่ผู้โดยสารระหว่างรอขึ้นเครื่องบิน ดังภาพ 22 ภายในอาคารเปิดไฟส่องสว่าง มีป้ายและจอมอนิเตอร์ที่แสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังภาพ 23

ภาพ 21 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารผู้โดยสาร

ภาพ 22 ร้านกาแฟและร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกภายในอาคารผู้โดยสาร

ภาพ 23 ป้ายแสดงข้อความ

มีบริการรถโดยสารสาธารณะระยะสั้น (Shuttle bus) เชื่อมต่อไปยังจุดต่าง ๆ ที่สำคัญภายในตัวเมืองจังหวัดพิษณุโลก โดยปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 นอกจากนี้ ยังมีรถบริการสาธารณะเอกชนอื่น ๆ ได้แก่ แท็กซี่ ซึ่งมีจุดจอดอยู่บริเวณด้านหน้าประตูทางออกของอาคารผู้โดยสาร หรือติดต่อเบอร์ 055-222-222 หรือ 055-338-888 ค่าโดยสารจากสนามบินถึงในตัวเมือง ประมาณ 150 บาท และรถยนต์เช่าขับ จะมีจุดให้ข้อมูลตั้งอยู่บริเวณหน้าประตูทางออกของผู้โดยสารขาเข้า โดยมีบริษัทรถยนต์เช่า จำนวน 8 บริษัท ดังภาพ 24

ภาพ 24 จุดให้บริการรถโดยสารสาธารณะ รถแท็กซี่ และรถเช่า

ท่าอากาศยานพิษณุโลกเปิดให้บริการเส้นทางการบิน กรุงเทพมหานคร (ท่าอากาศยานดอนเมือง) - พิษณุโลก เที่ยวบินตรงขาไปและกลับ รวมจำนวน 16 เที่ยวบินต่อวัน ให้บริการโดยสายการบิน ไทยแอร์เอเชีย สายการบินไทยไลอ้อนแอร์ และสายการบินนกแอร์ โดยมีราคาต่อที่นั่ง ประมาณ 800-2,000 บาทต่อเที่ยว รายละเอียดแสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 เที่ยวบินไปและกลับ กรุงเทพมหานคร – พิษณุโลก

เที่ยว	ท่าอากาศยานดอนเมือง-ท่าอากาศยานพิษณุโลก	ท่าอากาศยานพิษณุโลก-ท่าอากาศยานดอนเมือง
1	เวลา 06.30 – 07.20 นาฬิกา	เวลา 08.05 – 08.55 นาฬิกา
2	เวลา 08.10 – 09.00 นาฬิกา	เวลา 09.35 – 10.25 นาฬิกา
3	เวลา 08.45 – 09.35 นาฬิกา	เวลา 10.30 – 11.20 นาฬิกา
4	เวลา 10.00 – 10.50 นาฬิกา	เวลา 11.35 – 12.25 นาฬิกา
5	เวลา 12.05 – 12.55 นาฬิกา	เวลา 14.05 – 14.55 นาฬิกา
6	เวลา 13.40 – 14.30 นาฬิกา	เวลา 15.15 – 16.05 นาฬิกา
7	เวลา 17.10 – 18.00 นาฬิกา	เวลา 18.40 – 19.30 นาฬิกา
8	เวลา 18.40 – 19.30 นาฬิกา	เวลา 20.15 – 21.05 นาฬิกา

ที่มา : (skyscanner, 2562)

จากการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์จังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ.2563 มีโครงการยกระดับท่าอากาศยานพิษณุโลกให้เป็นท่าอากาศยานนานาชาติ เพื่อรองรับนักลงทุนและนักท่องเที่ยวต่างชาติในอนาคต โดยในปี พ.ศ.2561 นางนงรุจภา หอมจันทร์ ผู้อำนวยการท่าอากาศยานพิษณุโลกเปิดเผยว่า กรมท่าอากาศยาน ได้จัดสรรงบประมาณ 434,952,500 บาท เพื่อพัฒนาท่าอากาศยานพิษณุโลกด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารที่พักผู้โดยสาร ลานจอดเครื่องบิน รั้วปิดเขตการบิน ลวดหนาม ไฟส่องสว่าง ระบบการรักษาความปลอดภัย กล้องตรวจจับความเคลื่อนไหว และเครือข่ายดาวเทียม เครื่องตรวจอาวุธและวัตถุระเบิดแบบ EDS พร้อมสายพานลำเลียง รวมทั้งการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านหน้าอาคารให้สวยงามให้มีมาตรฐานเทียบเท่าท่าอากาศยานชั้นนำต่าง ๆ ดังนั้น หากในอนาคตมีการเปิดให้บริการสายการบินระหว่างประเทศที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น จะช่วยเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงได้สะดวก ส่งผลต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ท่าอากาศยานสุโขทัย

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด มีอาคารผู้โดยสารชั้นเดียว โดยมีการออกแบบอาคารผู้โดยสารเป็นลักษณะอาคาร เป็นทรงสุโขทัยประยุกต์แบบเปิดโล่ง ออกแบบเพื่อช่วย เรื่องการประหยัดพลังงาน และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของจังหวัดสุโขทัย โดยมีพื้นที่แยกกันระหว่างผู้โดยสารขาเข้าและผู้โดยสารขาออก มีเคาน์เตอร์เช็คอินและจุดตรวจสอบความปลอดภัยภายในอาคาร มีจุดจอดเครื่องบิน 3 หลุมจอด มีรถมารับส่งผู้โดยสารจำนวน 3 คัน รองรับผู้โดยสารได้คนละ 24 คน สามารถรองรับผู้โดยสารขาเข้าและออก จำนวน 400 คน มีที่

จอดรถของสนามบินสุโขทัยตั้งอยู่บริเวณลานกลางแจ้งอาคารผู้โดยสาร สามารถจอดรถยนต์ขนาดเล็กได้จำนวน 100 คัน และโดยสารขนาดใหญ่ได้ จำนวน 10 คัน (Bangkok Airways, 2562)

ภายในอาคารรับรองผู้โดยสารมีเก้าอี้ รถเข็นกระเป๋า บริการเครื่องดื่ม อาหารว่าง และอินเทอร์เน็ต Wifi ฟรี มีห้องน้ำชาย-หญิง และคนพิการด้านในอาคารไว้บริการเพียงพอต่อความต้องการ มีจุดบริการแลกเปลี่ยนเงินตรา หอสมุดสนามบิน ห้องปฐมพยาบาล ถึงดับเพลิง มีจุดบริการรถตู้ลิμουซีน ของท่าอากาศยาน และรถขนส่งสาธารณะเพื่อเดินทางเข้าไปยังตัวเมืองสุโขทัยผ่านอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย นอกจากนี้ ท่าอากาศยานสุโขทัยได้เตรียมจุดนัดพบผู้โดยสารที่กว้างขวาง และสะดวกสบายไว้บริการผู้ที่มารอรับผู้โดยสาร ภายในอาคาร Meeting

ท่าอากาศยานสุโขทัยเปิดให้บริการเส้นทางการบิน กรุงเทพมหานคร (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ) - พิษณุโลก เที่ยวบินตรงขาไปและกลับ รวมจำนวน 4 เที่ยวบินต่อวัน ให้บริการโดยสายการบินบางกอกแอร์เวย์ โดยมีราคาต่อที่นั่ง ประมาณ 1,500-2,000 บาทต่อเที่ยว รายละเอียดแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 เทียบวินไปและกลับ กรุงเทพมหานคร - สุโขทัย

เที่ยว	ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ - ท่าอากาศยานสุโขทัย	ท่าอากาศยานสุโขทัย - ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
1	เวลา 07.00 – 08.20 นาฬิกา	เวลา 08.50 – 10.10 นาฬิกา
2	เวลา 16.00 – 17.20 นาฬิกา	เวลา 17.50 – 19.10 นาฬิกา

ในปัจจุบัน เทียบวินกรุงเทพมหานคร – สุโขทัย ของสายการบินบางกอกแอร์เวย์ ยังเพียงพอต่อความต้องการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ สายการบินสามารถเพิ่มเที่ยวบินได้หากความต้องการใช้บริการของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากท่าอากาศยานสุโขทัยบริหารจัดการโดยสายการบินบางกอกแอร์เวย์เอง และมีความพร้อมในการรองรับปริมาณเที่ยวบินที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สายการบินมีการช่วยประชาสัมพันธ์ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ วารสารบนเครื่องบิน และป้ายภายในอาคารผู้โดยสาร ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

รถไฟ

การเดินทางด้วยรถไฟ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยรถไฟจากสถานีหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร (สถานีต้นทาง) มายังสถานีรถไฟพิษณุโลก ซึ่งเป็นสถานีรถไฟแห่งเดียวบนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ที่สะดวกในการเชื่อมต่อการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่น โดยแบ่งประเภทรถไฟออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ รถเร็ว รถด่วน และรถด่วนพิเศษ ซึ่งแต่ละประเภทจะขึ้นอยู่กับรอบเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกภายในรถไฟ ได้แก่ ระบบแอร์ พัดลม เบาะนั่ง เบาะนอน เป็นต้น และราคา

สถานีรถไฟพิษณุโลก

สถานีรถไฟพิษณุโลกตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก มีบริการไปและกลับ จำนวน 20 เที่ยวต่อวัน ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมง 15 นาที ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของขบวนรถไฟที่ให้บริการ ได้แก่ รถธรรมดา รถเร็ว รถด่วน และรถด่วนพิเศษ ให้บริการโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย รายละเอียดกำหนดการเดินทางจากสถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร) – สถานีรถไฟพิษณุโลก แสดงดังตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 กำหนดการเดินทางและประเภทตัวรถไฟ จากสถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร) ไปยังสถานีรถไฟพิษณุโลก

สถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร) - สถานีรถไฟพิษณุโลก				
เลขขบวน	เวลา	ประเภทรถไฟ	ชั้นโดยสาร	ราคา
111	เวลา 07.00 - 13.43 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม	269 บาท
			รถนั่งชั้น 3 พัดลม	179 บาท

สถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร) - สถานีรถไฟพิษณุโลก				
เลขขบวน	เวลา	ประเภทรถไฟ	ชั้นโดยสาร	ราคา
7	เวลา 08.30 – 13.12 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	479 บาท
201	เวลา 09.25 – 17.55 นาฬิกา	รถธรรมดา	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม	159 บาท 69 บาท
3	เวลา 10.50 – 15.59 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	479 บาท
109	เวลา 13.45 – 20.35 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้น 2	269 บาท 179 บาท 549 บาท
9	เวลา 18.10 – 00.15 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 1 รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 2	1,154 บาท 789 บาท
13	เวลา 19.35 – 01.47 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 1 รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 2	964 บาท 629 บาท
107	เวลา 20.10 – 02.36 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้น 2	269 บาท 179 บาท 549 บาท
105	เวลา 21.00 – 03.06 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งดีเซลรางชั้นที่ 3 รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	179 บาท 339 บาท
51	เวลา 22.00 – 04.37 นาฬิกา	รถด่วน	รถนั่งชั้น 3 พัดลม รถนั่งชั้น 2 ปรับอากาศ รถนั่งและนอนชั้นที่ 2 รถนั่งและนอนปรับอากาศชั้นที่ 2	219 บาท 379 บาท 439 บาท 609 บาท

ตาราง 6 กำหนดการเดินทางและประเภทตัวรถไฟ จากสถานีรถไฟพิษณุโลก ไปยังสถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร)

สถานีรถไฟพิษณุโลก-สถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร)				
เลขขบวน	เวลา	ประเภทรถไฟ	ชั้นโดยสาร	ราคา
14	เวลา 00.01 – 06.15 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 1 รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 2	964 บาท 629 บาท
10	เวลา 00.50 – 06.50 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 1 รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้นที่ 2	1,154 บาท 789 บาท
202	เวลา 06.05 – 14.05 นาฬิกา	รถธรรมดา	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม	159 บาท 69 บาท
106	เวลา 08.55 – 14.40 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งดีเซลรางชั้นที่ 3 รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	179 บาท 339 บาท
112	เวลา 10.03 – 18.00 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม	269 บาท

สถานีรถไฟพิษณุโลก-สถานีรถไฟหัวลำโพง (กรุงเทพมหานคร)				
เลขขบวน	เวลา	ประเภทรถไฟ	ชั้นโดยสาร	ราคา
			รถนั่งชั้น 3 พัดลม	179 บาท
102	เวลา 13.18 – 21.10 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม	269 บาท 179 บาท
8	เวลา 14.44 – 19.25 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	479 บาท
4	เวลา 21.40 – 04.00 นาฬิกา	รถด่วนพิเศษ	รถดีเซลรางนั่งปรับอากาศ	479 บาท
108	เวลา 22.09 – 05.10 นาฬิกา	รถเร็ว	รถนั่งชั้น 2 พัดลม รถนั่งชั้น 3 พัดลม รถปรับอากาศนั่งและนอนชั้น 2	269 บาท 179 บาท 549 บาท
52	เวลา 23.01 – 05.25 นาฬิกา	รถด่วน	รถนั่งชั้น 3 พัดลม รถนั่งชั้น 2 ปรับอากาศ รถนั่งและนอนชั้นที่ 2 รถนั่งและนอนปรับอากาศชั้น 2	219 บาท 379 บาท 439 บาท 609 บาท

ที่มา: (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2562)

นอกจากนี้ ยังมีโครงการพัฒนารถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพมหานคร-เชียงใหม่ ระยะทางประมาณ 667 กิโลเมตร ประกอบด้วย 12 สถานี ได้แก่ บางซื่อ ดอนเมือง อยุธยา ลพบุรี นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย ศรีสะเกษ ลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ โครงการก่อสร้างระยะที่ 1 คือ เส้นทางกรุงเทพมหานคร-พิษณุโลก ระยะทาง 380 กิโลเมตร (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.), 2560) โดยคาดการณ์ว่าจะมีผู้ใช้บริการรถไฟความเร็วสูงสายกรุงเทพมหานคร-พิษณุโลก ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 24,800 เที่ยวต่อวัน และในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 26,300 เที่ยวต่อวัน (ที่ปรึกษาการคาดการณ์, 2556) จากสถานีรถไฟความเร็วสูง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ คือ สถานีพิษณุโลก สุโขทัย และศรีสะเกษ รวมถึงสถานีลพบุรี นักท่องเที่ยวจะสามารถเชื่อมต่อทางถนนมายังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ระยะทางประมาณ 119 กิโลเมตร ถือเป็นการเพิ่มศักยภาพการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

รถโดยสารสาธารณะ

การเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะ สามารถเข้าถึงและเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงได้ครอบคลุมทุกแหล่ง โดยมีสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 เป็นจุดศูนย์กลางหลักในการเชื่อมต่อรถโดยสารสาธารณะไปยังสถานีขนส่งผู้โดยสารอื่น ๆ รายละเอียดของเส้นทางเดินรถโดยสารสาธารณะจากสถานีขนส่งผู้โดยสารที่อยู่บนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ดังนี้

รถโดยสารสาธารณะสาย กำแพงเพชร-สุโขทัย-อุตรดิตถ์ มีเส้นทางเดินรถสถานีขนส่ง กำแพงเพชร ผ่านอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย และปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารอุตรดิตถ์ มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับจำนวน 14 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย กำแพงเพชร-พิษณุโลก มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่งผู้โดยสาร กำแพงเพชร ผ่านอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อำเภอลานกระบือ อำเภอบางระกำ สถานีขนส่งผู้โดยสาร พิษณุโลกแห่งที่ 1 และปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับ 18 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย พิษณุโลก-สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่ง ผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 ผ่านสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 1 พระราชวังจันทร์ สถานีขนส่ง ผู้โดยสารสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และปลายทางที่อำเภอศรีสัชนาลัย มีจำนวนรถเที่ยวไป และกลับรวม 12 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย พิษณุโลก-สุโขทัย-ตาก มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่งผู้โดยสาร พิษณุโลกแห่งที่ 2 ผ่านสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 1 สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย อุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัย และปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารตาก มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับรวม 28 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย พิษณุโลก-เพชรบูรณ์ มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่งผู้โดยสาร พิษณุโลกแห่งที่ 1 ผ่านสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 สถานีขนส่งผู้โดยสารหล่มสัก และปลายทาง สถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับรวม 18 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย หล่มสัก-เพชรบูรณ์-ลพบุรี มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่งผู้โดยสาร หล่มสัก ผ่านสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ อำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ อำเภอโคกสำโรง และปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารลพบุรี มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับรวม 8 เที่ยวต่อวัน

รถโดยสารสาธารณะสาย หล่มสัก-เพชรบูรณ์-สระบุรี มีเส้นทางเดินรถจากสถานีขนส่ง ผู้โดยสารหล่มสัก ผ่านสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ อำเภอชัยบาดาล อำเภอ เณลิมพระเกียรติ (จังหวัดสระบุรี) และปลายทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารสระบุรี มีจำนวนรถเที่ยวไปและกลับ รวม 16 เที่ยวต่อวัน

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถโดยสารประจำทางระยะไกลสายอื่น ๆ ที่ผ่าน สถานีขนส่งผู้โดยสารบนเส้นทางท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ เพื่อเดินทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

ได้แก่ สาย แม่สอด-สุโขทัย-พิษณุโลก-หล่มสัก-มุกดาหาร, สาย เชียงใหม่-พิษณุโลก-หล่มสัก-ขอนแก่น, สาย เชียงใหม่-สุโขทัย-พิษณุโลก-หล่มสัก-บึงกาฬ, สาย เชียงใหม่-พิษณุโลก-หล่มสัก-นครพนม, สาย เชียงใหม่-สุโขทัย-พิษณุโลก-หล่มสัก-อุบลราชธานี, สาย เชียงราย-พิษณุโลก-หล่มสัก-นครพนม, สาย เชียงราย-พิษณุโลก-หล่มสัก-ขอนแก่น เป็นต้น จะเห็นว่ารถโดยสารทุกสายจะตัดผ่านจังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณจุดตัดของเส้นทางสายเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตก โดยมีจุดเชื่อมต่อที่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ ยังมีรถโดยสารที่วิ่งจากสายเหนือลงใต้ โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 11 ผ่านพิษณุโลกที่สี่แยกอินโดจีน เข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 อีกหลายสาย เช่น เชียงราย-กรุงเทพฯ, เชียงราย-ระยอง, เชียงราย-ภูเก็ต, น่าน-กรุงเทพฯ และ แพร่-กรุงเทพฯ เป็นต้น

สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสาร

สถานีขนส่งผู้โดยสารกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

สถานีขนส่งผู้โดยสารกำแพงเพชร ตั้งอยู่ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร บนทางหลวงหมายเลข 101 โดยแยกจากทางหลวงหมายเลข 1 บริเวณสามแยกนครชุม เข้าไปประมาณ 1.6 กิโลเมตร ดูแลรับผิดชอบโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ลักษณะโครงสร้างเป็นอาคารเปิดโล่ง มีชานชาลาอยู่บริเวณด้านข้างสองฝั่งของตัวอาคาร จำนวน 18 ช่อง บริเวณด้านหน้าทางเข้าเป็นจุดจำหน่ายตั๋ว ถัดไปช่วงกลางอาคารระหว่างชานชาลาสองฝั่ง เป็นที่นั่งสำหรับผู้มาใช้บริการ ดังภาพ 25 มีห้องน้ำแยกส่วนหญิง/ชาย อยู่บริเวณด้านหลังของตัวอาคาร ภายในอาคารมีการดูแลและรักษาความสะอาดเรียบร้อยดี พื้นที่จอดรถสำหรับผู้มาใช้บริการ อยู่บริเวณด้านข้างและด้านหลังรอบอาคารผู้โดยสาร

ภาพ 25 ช่องชานชาลาและที่นั่งสำหรับผู้มาใช้บริการ

สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ได้แก่ จอโทรทัศน์ ตู้ ATM โทรศัพท์สาธารณะ จุดรับฝากของ และร้านค้า มีป้ายอธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และจุดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ให้บริการ นอกจากนี้ มีร้านค้า ร้านอาหาร และห้องพักรายวัน ลักษณะอาคารพาณิชย์ ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบของสถานีขนส่งผู้โดยสาร

จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกำแพงเพชร ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ระยะทาง 6.3 กิโลเมตร สามารถเดินทางด้วยรถสองแถว ให้บริการรอบตัวเมืองกำแพงเพชร โดยผ่านสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น สถานีขนส่งผู้โดยสาร ตลาดนครชุม และวงเวียนตันโพธิ์ เป็นต้น รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ให้บริการในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร โดยจุดจอดคิวรถอยู่ภายในบริเวณสถานีขนส่ง ตลาดริมแม่น้ำปิง และวงเวียนตันโพธิ์ อัตราค่าบริการตกลงกันตามระยะทาง และแบบเหมาจ่าย

สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย ตั้งอยู่ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย บนทางหลวงหมายเลข 101 บริหารงานโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย เป็นจุดเชื่อมต่อรถโดยสารสาธารณะระหว่างจังหวัด และรถโดยสารระยะสั้นที่เชื่อมต่อไปยังอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย มีลักษณะเป็นโครงสร้างอาคารขนาดใหญ่ชั้นเดียว ดังภาพ 26 มีชานชาลาอยู่บริเวณด้านข้างสองฝั่ง โดยพื้นที่ตรงกลางเป็นม้านั่งสำหรับผู้โดยสารที่มาใช้บริการ ดังภาพ 27 บริเวณด้านหน้ามีร้านค้า ตู้ ATM โทรศัพท์สาธารณะ แต่ปัจจุบันโทรศัพท์สาธารณะไม่สามารถใช้งานได้ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานฟรี ดังภาพ 28 มีห้องน้ำ 1 จุด แยกส่วนหญิง/ชาย ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของตัวอาคาร จุดจำหน่ายตั๋วอยู่ในบริเวณด้านหน้าและด้านหลังของตัวอาคาร

ภาพ 26 สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย

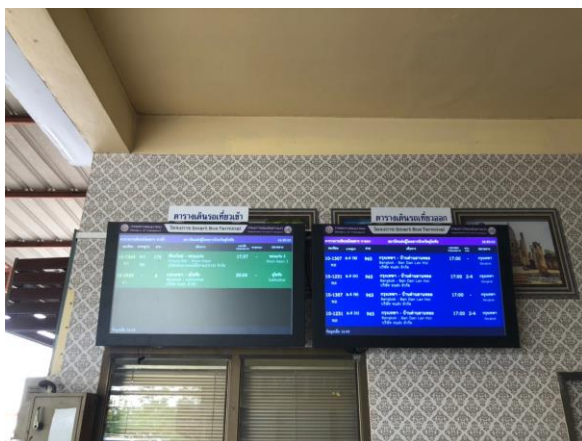

ภาพ 27 ชานชาลาบริเวณด้านข้างสถานีและม้านั่งสำหรับผู้ใช้บริการ

ภาพ 28 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย

มีป้ายแสดงข้อมูลต่าง ๆ ติดตั้งในจุดที่สังเกตได้ชัดเจน ดังภาพ 29 มีจุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร โดยหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ดังภาพ 30 ภายในอาคารสะอาดเรียบร้อยและมีจุดวางถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม ลานจอดรถของผู้มาใช้บริการ อยู่บริเวณด้านข้างของสถานีขนส่ง ดังภาพ 31

ภาพ 29 จอมอนิเตอร์แสดงข้อมูลเที่ยวรถและจุดวางแผ่นพับข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย

ภาพ 30 จุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร

ภาพ 31 จุดวางถังขยะภายในอาคารและลานจอดรถผู้มาใช้บริการ

จากสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย มีรถโดยสารขนาดเล็กให้บริการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ได้แก่ รถคอกหมู มีลักษณะเป็นรถโดยสารสองแถวขนาดใหญ่ สีสนสไตส์ บุด้านข้างด้วยไม้และเปิดโล่งเพื่อให้ลมพัดผ่านได้สะดวก มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ให้บริการจากต้นทางที่สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เมืองเก่า ระยะทาง 12 กิโลเมตร ออกจากสถานีทุก ๆ 15-20 นาที มีจุดจอดอยู่บริเวณชานชาลาที่ 2 ของสถานี ดังภาพ 32 ค่าโดยสารจากต้นทางถึงปลายทาง คนไทย ราคา 20 บาท และชาวต่างชาติ 30 บาท มีรถโดยสารคอกหมูให้บริการทั้งหมด 28 คัน โดยส่วนใหญ่เจ้าของรถเป็นผู้ขับขี้อย่างเดียว ดังภาพ 33 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีผู้ให้บริการน้อยลง เนื่องจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่หันไปใช้รถยนต์ส่วนบุคคลมากขึ้น

ภาพ 32 จุดจอดรถโดยสารคอกหมู สายเมืองเก่า-สุโขทัย

ภาพ 33 ลักษณะรถโดยสารคอกหมูและคนขับซึ่งเป็นเจ้าของรถ

รถสองแถว มีลักษณะเป็นรถโดยสารสองแถวขนาดเล็ก สีเหลือง ให้บริการ 2 เส้นทาง คือ 1 เส้นทางจากสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย ไปยังท่าอากาศยานสุโขทัย และปลายทางสถานีรถไฟสวรรคโลก ระยะทาง 39 กิโลเมตร ค่าโดยสารจากต้นทางไปยังปลายทาง เท่ากับ 31 บาทต่อคน และ 2. เส้นทางจากสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย ไปยังท่าอากาศยานสุโขทัย และปลายทางอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ระยะทาง 50 กิโลเมตร ค่าโดยสารจากต้นทางไปยังปลายทาง เท่ากับ 28 บาทต่อคน ดังภาพ 34

ภาพ 36 สภาพจุดจำหน่ายตั๋วและที่นั่งสำหรับผู้มาใช้บริการ

ภาพ 37 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีขนส่งผู้โดยสาร

ภาพ 38 สิ่งอำนวยความสะดวกโดยรอบสถานีขนส่งผู้โดยสาร

ป้ายแสดงข้อมูลต่าง ๆ ติดตั้งในจุดที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน มีจุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์ และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร โดยหน่วยงานเทศบาลนครพิษณุโลก ดังภาพ 39 ภายในอาคารสะอาดเรียบร้อย มีจุดวางถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการ

ภาพ 39 จุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร

สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก

สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก บริเวณสี่แยกอินโดจีน จุดตัดระหว่างทางหลวงหมายเลข 11 และ ทางหลวงหมายเลข 12 จัดตั้งขึ้นเพื่อขยายการรองรับผู้โดยสารและสายรถโดยสารที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากพิษณุโลกถือเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อภาคเหนือ ภาคกลางและภาคอีสาน และสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 1 เริ่มมีความคับแคบ การสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2 จะช่วยขยายพื้นที่และลดความแออัดรวมถึงการแก้ปัญหารถโดยสารอีกทางหนึ่ง เนื่องจากรถโดยสารบางเส้นทางไม่ต้องวิ่งเข้าไปในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 รองรับรถโดยสารที่ผ่านจังหวัดพิษณุโลก รวม 20 เส้นทาง มีอาคารผู้โดยสารแบ่งเป็นอาคาร

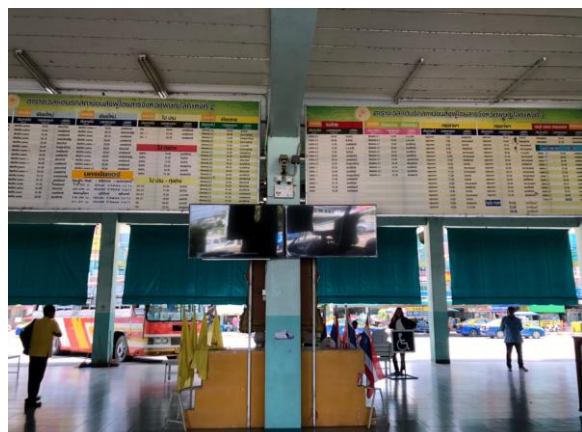
สถานีหลังใหญ่ 1 หลัง และอาคารสถานีหลังเล็ก 1 หลัง ติดต่อกัน มีลานจอดรถโดยสารทั้งหมด 39 ช่อง แบ่งเป็นอาคารสถานีหลังใหญ่ จำนวน 19 ช่อง และอาคารสถานีหลังเล็ก จำนวน 20 ช่อง และช่องจำหน่ายตั๋ว 27 ช่อง ดังภาพ 40 ภายในอาคารมีที่นั่งสำหรับรอรถ จอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ติดตามจุดที่นั่ง มีตู้ ATM จำนวน 4 ธนาคาร มีห้องน้ำแยกส่วนหญิง/ชาย ค่าบริการ 3 บาทต่อคน มีป้ายอธิบายเส้นทางรถ และป้ายบอกจุดขึ้น-ลงรถชัดเจน ดังภาพ 42

ภาพ 40 ลานจอดรถโดยสารและจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร

ภาพ 41 ที่นั่งผู้โดยสารและตู้ ATM

ภาพ 42 ป้ายบอกจุดขึ้น-ลงรถ และ ป้ายอธิบายเส้นทางเดินรถ

สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2 มีรถขนส่งสาธารณะขนาดเล็กให้บริการ สำหรับเข้าเมืองและรับ/ส่งตามจุดต่าง ๆ ระยะสั้นภายในตัวเมืองพิษณุโลก ได้แก่ รถสองแถวสีม่วง มี 2 ประเภท คือ รถธรรมดา และรถปรับอากาศ ดังภาพ 43 ซึ่งจะวิ่งผ่านตามจุดต่าง ๆ ที่สำคัญในตัวเมือง เช่น สถานีรถไฟ โรงพยาบาลพระพุทธชินราช และวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) เป็นต้น โดยมีจุดจอดบริเวณด้านหน้าของทางเข้าอาคารสถานีหลังใหญ่ ดัง

ภาพ 43 รถสองแถวปรับอากาศ

ภาพ 44 จุดจอดรถสองแถวรอบเมือง บริเวณด้านหน้าทางเข้าอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2

รถแท็กซี่มอเตอร์ จะจอดเข้าคิวให้บริการบริเวณด้านหลังของอาคารผู้โดยสารถัดจากขานชาลารถโดยสาร ดังภาพ 45 ค่าบริการตามมิเตอร์ ระยะทางเริ่มต้น 2 กิโลเมตร ราคา 35 บาท และระยะทางต่อไป ราคา 10 บาทต่อกิโลเมตร กรณีเรียกรถแท็กซี่มอเตอร์ผ่านศูนย์บริการลูกค้า (Call center) คิดค่าบริการ 20 บาท นอกจากนี้ ยังมีรถจักรยานยนต์รับจ้าง และรถตุ๊กตุ๊ก ให้บริการ อย่างไรก็ตาม หากนักท่องเที่ยว

ต้องการเช่าเหมารถเพื่อท่องเที่ยวตามจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ แบบส่วนตัว สามารถสอบถามราคาจากผู้ประกอบการรถขนส่งสาธารณะได้

ภาพ 45 จุดจอดรถแท็กซี่มีเตอร์ สถานีขนส่งผู้โดยสารพิษณุโลกแห่งที่ 2

สถานีขนส่งผู้โดยสารหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

สถานีขนส่งผู้โดยสารหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ตำบลน้ำชุม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ บนทางหลวงหมายเลข 21 สถานีขนส่งผู้โดยสารหล่มสัก เป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อรถโดยสารสาธารณะระหว่างจังหวัด และรถโดยสารสาธารณะระยะสั้นที่เชื่อมต่อไปยังอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นโครงสร้างอาคาร 2 ชั้น มีลานจอดรถอยู่บริเวณด้านข้างสองฝั่ง โดยพื้นที่ตรงกลางเป็นเก้าอี้สำหรับผู้โดยสารทั่วไปที่มาใช้บริการ ด้านหน้าอาคารมี ตู้ ATM มีร้านขายของฝาก และห้องน้ำ 1 จุด ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของตัวอาคาร มีจุดจำหน่ายตั๋วทั้งบริเวณด้านหน้าและด้านหลังของอาคาร มีจุดบริการแท็กซี่ ลานจอดรถของผู้มาใช้บริการ อยู่บริเวณรอบของสถานีขนส่งด้านข้างและด้านหลัง

ป้ายแสดงข้อมูลต่าง ๆ ติดตั้งในจุดที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน มีจุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์ และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร โดยหน่วยงานบริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) ภายในอาคารสะอาดเรียบร้อย มีจุดวางถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการ

สถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์เป็นจุดเชื่อมต่อรถโดยสารสาธารณะระหว่างจังหวัด และรถโดยสารสาธารณะระยะสั้นที่เชื่อมต่อไปยังอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นโครงสร้างอาคารขนาดใหญ่ชั้นเดียว มีลานจอดรถอยู่บริเวณด้านข้างสองฝั่ง จำนวน 14 ลานจอดรถ โดยพื้นที่ด้านหน้าอาคารมีจุดจำหน่ายตั๋ว ตู้ ATM ตรงกลางเป็นเก้าอี้สำหรับผู้โดยสารทั่วไปที่มาใช้บริการ มีร้านขายของฝาก

และห้องน้ำ 1 จุด ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของตัวอาคาร มี โดยรอบสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ มีอาคารพาณิชย์ประกอบกิจการร้านอาหาร ร้านขายของฝาก และที่พัก ลานจอดรถของผู้มาใช้บริการ อยู่บริเวณรอบของสถานีขนส่งด้านข้างและด้านหลัง มีลักษณะเป็นรูปตัว U

ป้ายแสดงข้อมูลต่าง ๆ ติดตั้งในจุดที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน มีจุดให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์ และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร โดยหน่วยงานเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ ภายในอาคารสะอาดเรียบร้อย มีจุดวางถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการ

จากสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ระยะทาง 131 กิโลเมตร สามารถเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางที่ให้บริการจากสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์ปลายทาง สถานีขนส่งผู้โดยสารลพบุรี และปลายทางสถานีขนส่งผู้โดยสารสระบุรี โดยผ่านสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น อำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ เป็นต้น รถแท็กซี่ และรถสามล้อเครื่อง โดยจุดจอดคิวรถอยู่ภายในบริเวณสถานีขนส่งผู้โดยสาร อัตราค่าบริการตกลงกันตามระยะทาง และแบบเหมาจ่าย หากผู้ให้บริการเลือกจะโดยสารรถประจำทางจากสถานีขนส่งผู้โดยสารเพชรบูรณ์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย โดยผู้ให้บริการจะต้องลงรถที่จุดจอดอำเภอศรีเทพ เพื่อเปลี่ยนเส้นทางเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ได้แก่ รถสามล้อเครื่อง รถสองแถว อัตราค่าบริการตกลงกันตามระยะทาง และแบบเหมาจ่าย

4.1.4 แหล่งท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ตั้งอยู่ที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 43,750 ไร่ มีลักษณะผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ภายในเขตอุทยาน ฯ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์ข้อมูล และจุดประชาสัมพันธ์ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 06.30-19.30 น. ยกเว้นบริเวณเขตอรัญญิก (โบราณสถานนอกกำแพงเมือง) เปิดให้เข้าชม เวลา 08.00-16.30 น. และบริเวณเขตวัดศรีชุมและวัดพระพายหลวง เปิดให้เข้าชม เวลา 07.30-17.30 น. ดังภาพ 46

ภาพ 46 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศูนย์ข้อมูล อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ที่พักในเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีหลายประเภท ได้แก่ โรงแรม โฮมสเตย์ บ้านพัก และรีสอร์ท เป็นต้น ที่พักส่วนใหญ่มีโครงสร้างให้นักท่องเที่ยวลดการใช้น้ำ ประหยัดพลังงาน และให้บริการจักรยานแก่ผู้เข้าพักฟรี เพื่อเป็นการลดมลพิษและส่งเสริมกิจกรรมการปั่นจักรยานเที่ยวชมโบราณสถาน แต่ทั้งนี้ยังไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดของผู้ให้บริการทัวร์ และความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่นิยมเข้าพักในเขตเมืองพิษณุโลกด้วยความหลากหลายในด้านของราคาที่พัก โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการเดินทาง ดังภาพ 47

ภาพ 47 ลักษณะที่พักบริเวณใกล้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุโขทัย คือ ก๋วยเตี๋ยวต้มยำสุโขทัย และอาหารไทยอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม เช่น ลาบสุโขทัย หมูสเคี้ยว ทอดมันกุ้ง ปลาทอด ฯลฯ ดังภาพ 48 จากการสัมภาษณ์ คุณประครอง สายจันทร์ ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ 4 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) กล่าวว่า ร้านอาหารส่วนใหญ่เลิกใช้โฟมเป็นภาชนะในการบรรจุอาหาร เนื่องจากมีการรณรงค์จากหน่วยงานราชการ ซึ่งผู้ประกอบการและชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เริ่มมีการใช้วัสดุทดแทน อาทิ กล่องบรรจุอาหารจากวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ ปิ่นโต ภาชนะเซรามิคหรือภาชนะเมลามีนเรซินที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ดังภาพ 49

ภาพ 48 ก๋วยเตี๋ยวต้มยำสุโขทัยและปลาเนื้ออ่อนทอดกระเทียม

ภาพ 49 ใช้ปิ่นโตใส่อาหารแทนบรรจุภัณฑ์พลาสติกเพื่อลดขยะ

จากการสัมภาษณ์ คุณนุชจรี ผ่องใสศรี เจ้าหน้าที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กล่าวว่า การเดินทางภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยนักท่องเที่ยวสามารถนำจักรยาน เข้ามาในพื้นที่ได้ และรถส่วนบุคคล สามารถจอดได้ที่บริเวณลานจอดรถหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมโบราณสถานโดยการเดิน ปั่นจักรยาน หรือรถสามล้อรับจ้าง (รถไฟฟ้า) ดังภาพ 50 และสามารถเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบ QR Code จำนวน 50 จุด ซึ่งมีเสียงบรรยายข้อมูลรองรับการใช้งาน 5 ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ ญี่ปุ่น จีน และฝรั่งเศส

ภาพ 50 นักท่องเที่ยวสามารถใช้จักรยานหรือรถสามล้อไฟฟ้าภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีการรักษาสภาพแวดล้อม การปรับปรุงภูมิทัศน์ และการรักษาความสะอาด โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด และมีรถเก็บขยะในพื้นที่ จำนวน 1 คัน เพื่อนำขยะไปทิ้งในจุดรวบรวมขยะที่กำหนด มีป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่นำพลาสติกหรือโฟมเข้ามาในพื้นที่อุทยานฯ ให้นำกลับไปทิ้งขยะภายนอกอุทยานฯ เพื่อลดปริมาณขยะ ทั้งนี้ภายในอุทยานฯ มีจุดทิ้งขยะให้นักท่องเที่ยวในหลายจุดและปรับปรุงภูมิทัศน์จุดทิ้งขยะให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

ภาพ 51 ให้ความสำคัญในด้านความสะอาดภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตั้งอยู่ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย บนที่ราบเชิงเขาริมแม่น้ำยมทางฝั่งตะวันตก ลักษณะผังเมืองเป็นรูปหลายเหลี่ยมโค้งตามลำน้ำ มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 28,217 ไร่ มีกำแพงเมืองและคูเมืองล้อมรอบ มีโบราณสถานทั้งในและนอกกำแพงเมือง เช่น ประตูชนะสงคราม ป้อมประตูดอนแหลม ป้อมประตูรามณรงค์ ป้อมประตูสะพานจันทร์ วัดช้างล้อม เป็นต้น เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 - 17.00 น. ดังภาพ 52

ภาพ 52 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

ภายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ การรักษาความสะอาด มีรถเก็บขยะในพื้นที่เพื่อนำขยะไปทิ้งในจุดรวบรวมขยะที่กำหนด มีป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่นำพลาสติกหรือโฟมเข้ามาในพื้นที่อุทยานฯ ให้นำกลับไปทิ้งขยะภายนอกอุทยานฯ เพื่อลดปริมาณขยะ ทั้งนี้ ภายในอุทยานฯ มีจุดทิ้งขยะให้นักท่องเที่ยวในหลายจุดและปรับปรุงภูมิทัศน์จุดทิ้งขยะให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ดังภาพ 53

ภาพ 53 ปรับปรุงทัศนียภาพและทางเดินให้มีความสะอาดและร่มรื่น

การเดินทางภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย นักท่องเที่ยวสามารถชมโบราณสถานด้วยการเดิน ปั่นจักรยาน หรือรถรางไฟฟ้า โดยมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ เป็นผู้ขับและบรรยายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ดังภาพ 54 มีการให้ข้อมูลในรูปแบบป้ายข้อมูล QR Code บรรยายทั้ง 5 ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส นอกจากนี้ ยังมีร้านจำหน่ายของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวอยู่บริเวณลานจอดรถ ด้านหน้าศูนย์บริการข้อมูล มีสินค้าหลายประเภท เช่น เครื่องสังคโลก เครื่องเงิน พระเครื่อง ผ้าทอมือ เป็นต้น ดังภาพ 56

ภาพ 54 รถจักรยานและรถรางสำหรับบริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

ภาพ 55 แผ่นพับข้อมูลและ QR Code

ภาพ 56 ของที่ระลึก ได้แก่ ของสะสมโบราณและเครื่องสังคโลก

ที่พักในอำเภอศรีสัชนาลัย ได้แก่ โรงแรมขนาดเล็ก ห้องพักรายวัน และโฮมสเตย์ มีโฮมสเตย์บ้านนาต้นจั่น เป็นโฮมสเตย์ที่ได้รับความนิยมในอำเภอศรีสัชนาลัย เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ได้แก่ การเรียนรู้การทำผ้าหมักโคลน การทอผ้า การทำตุ๊กตาบาร์โหนดซึ่งทำจากไม้ การปั้นจักรยานท่องเที่ยว เป็นต้น

เมนูอาหารที่ได้รับความนิยมของอำเภอศรีสัชนาลัย คือ ข้าวเป็็บ หรือ ก๋วยเตี๋ยวพระร่วง (ลักษณะคล้ายข้าวเกรียบปากหม้อ) เป็นอาหารท้องถิ่นที่มีมาจากบ้านนาต้นจั่น อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เมนูอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม เช่น หมี่พัน ก๋วยเตี๋ยวแบ ข้าวพัน เป็นต้น

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ตั้งอยู่ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็น 2 เขต คือ เขตในกำแพงเมือง และเขตนอกกำแพงเมือง (อรัญญิก) มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 2,114 ไร่ มีลักษณะผังเมืองเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมูแนวยาว ขนานกับแม่น้ำปิง ศิลปะและสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะแบบเดียวกับที่ปรากฏในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ภายในอุทยานฯ มีโบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ โบราณสถานวัดช้างรอบ ดังภาพ 57 โบราณสถานวัดพระแก้ว ดังภาพ 58 โบราณสถานวัดพระนอน ดังภาพ 59 เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ในเวลา 08.00 – 16.30 น.

ภาพ 57 โบราณสถานวัดช้างรอบ

ภาพ 58 โบราณสถานวัดพระแก้ว

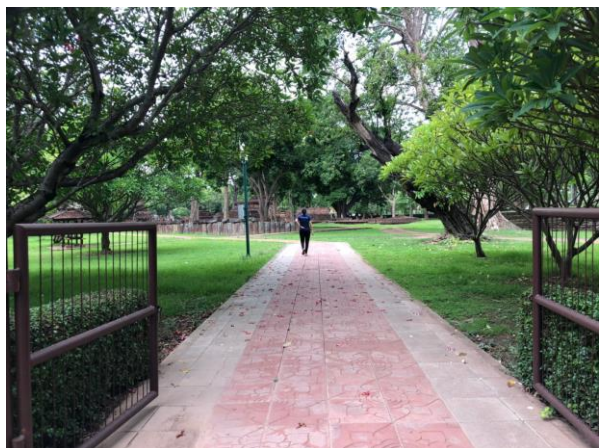
ภาพ 59 โบราณสถานวัดพระนอน

ภายในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชม ปั่นจักรยาน หรือนั่งรถรางชมโบราณสถาน โดยสามารถติดต่อขอใช้บริการได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ดังภาพ 60 จากการสัมภาษณ์ คุณภัทรพงษ์ เก้าเงิน หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์

กำแพงเพชร ปัจจุบันอุทยานฯ อนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถนำพาหนะส่วนบุคคล เข้าไปในเขตอุทยานฯ สามารถจอดรถบริเวณริมทางเพื่อชมโบราณสถานในจุดต่าง ๆ เนื่องจากภายในพื้นที่อุทยานฯ ยังไม่มีปัญหาด้านการจราจร ดังภาพ 61 มีการให้ข้อมูลในรูปแบบป้ายข้อมูล QR Code บรรยายทั้ง 5 ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส ดังภาพ 62

ภาพ 60 จุดบริการจักรยานและรถรางสำหรับนักท่องเที่ยว

ภาพ 61 ถนนภายในและทางเดินเท้าในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

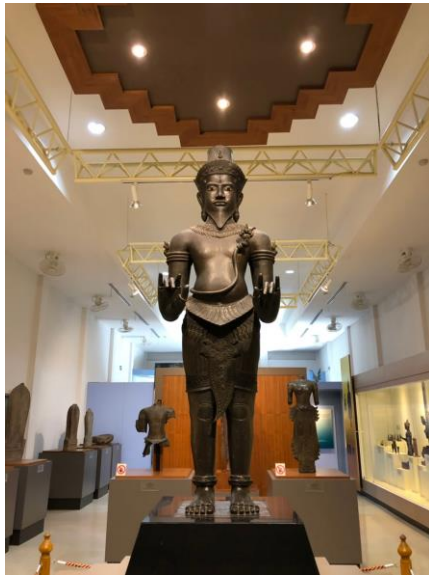
ภาพ 62 ป้ายแผนผังอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และ QR Code ข้อมูลโบราณสถาน

ภายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ และการรักษาความสะอาด มีรถเก็บขยะในพื้นที่เพื่อนำขยะไปทิ้งในจุดรวบรวมขยะของเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ใบไม้หรือเศษไม้ ใช้ทำเป็นปุ๋ยและเผาทำลายทิ้ง มีป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่นำพลาสติกหรือโฟมเข้ามาในพื้นที่อุทยานฯ ให้นำกลับไปทิ้งขยะภายนอกอุทยานฯ เพื่อลดปริมาณขยะ ทั้งนี้ภายในอุทยานฯ มีจุดทิ้งขยะให้นักท่องเที่ยวในหลายจุดและปรับปรุงภูมิทัศน์จุดทิ้งขยะให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร ตั้งอยู่ ถนนปิ่นดำริ่ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร กรมศิลปากรจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานประจำแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดีเพื่อเก็บรวบรวม สงวนรักษาและจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ได้จากการสำรวจ ขุดค้นแหล่งโบราณคดีและจากการขุดแต่งบูรณะโบราณสถาน ภายในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เป็นที่แสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุสมัยต่าง ๆ อาทิเช่น ทวารวดี ลพบุรี และรัตนโกสินทร์ ดังภาพ 63 ภายในมีเทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์ เป็นองค์จริงองค์เดียวในประเทศไทย และท่อนองค์เทวสตรี ศิลปะอยุธยา เดิมประดิษฐานที่เทวสถานในเมืองกำแพงเพชร ดังภาพ 64 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม วันพุธ-วันอาทิตย์ ในเวลา 09.00-16.00 น. ปิดวันจันทร์วันอังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์

ภาพ 63 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร จัดแสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่ได้จากการสำรวจขุดค้น

ภาพ 64 เทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์และท่อนองค์เทวสตรี

ที่พักในเขตอำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชรมีหลายประเภท ได้แก่ โรงแรมบูทีค โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ โดยที่พักส่วนใหญ่อยู่ติดริมแม่น้ำปิง ดังภาพ 65 นักท่องเที่ยวส่วนมากนิยมที่พักประเภท โฮมสเตย์ริมแม่น้ำปิง เนื่องจากราคาไม่แพง ประมาณ 500-1,000 บาท มีลักษณะเป็นบ้านพักหลังใหญ่ มี ห้องนอน 2-3 ห้อง ห้องนั่งเล่น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้าน และพื้นที่นันทนาการด้านนอกบริเวณริม แม่น้ำ ดังภาพ 66

ภาพ 65 ที่พักประเภทโรงแรม ริมน้ำปิง เมืองกำแพงเพชร

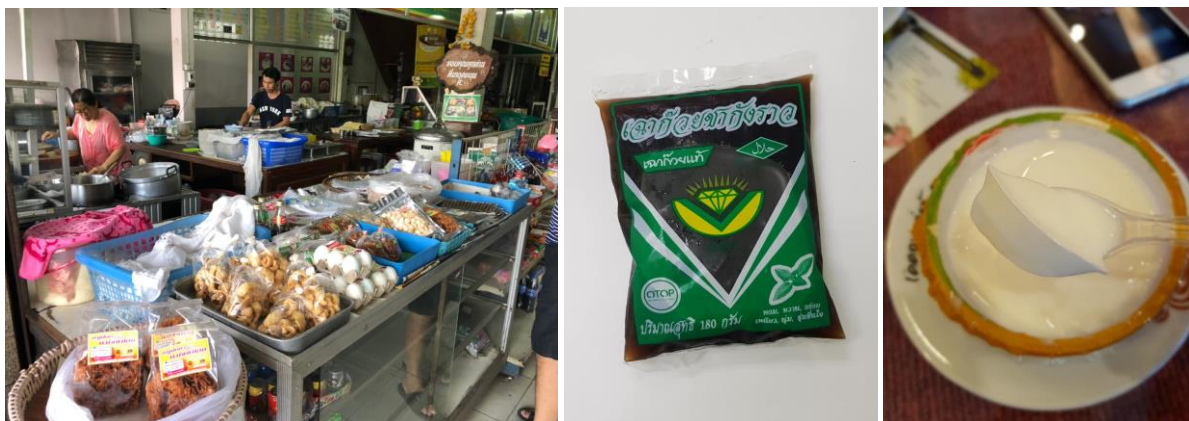
ภาพ 66 ที่พักประเภทโฮมสเตย์ริมแม่น้ำปิง เมืองกำแพงเพชร

อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ บะหมี่ซากังราว ผัดไทนครชุม อาหารประเภทปลาแม่น้ำ เมนูอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม เช่น ขนมปากหม้อ ขนมจีบแป้งสด เป็นต้น ดังภาพ 67

ภาพ 67 ร้านอาหารย่านนครชุม

ของฝากของที่ระลึกของจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เฉาก๊วยซากังราว กระจยาสารท เต้าฮวยนมสด และเต้าฮวยฟรุ๊ตสลัด เป็นต้น ดังภาพ 69 นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อได้ทั่วไปในพื้นที่เทศบาลเมืองกำแพงเพชร นอกจากนี้ภายในศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวมีการนำสินค้าของที่ระลึกของจังหวัดกำแพงเพชรมาจำหน่าย อาทิ พระเครื่อง พวงกุญแจ ดังภาพ 69

ภาพ 68 ของฝากเมืองกำแพงเพชร

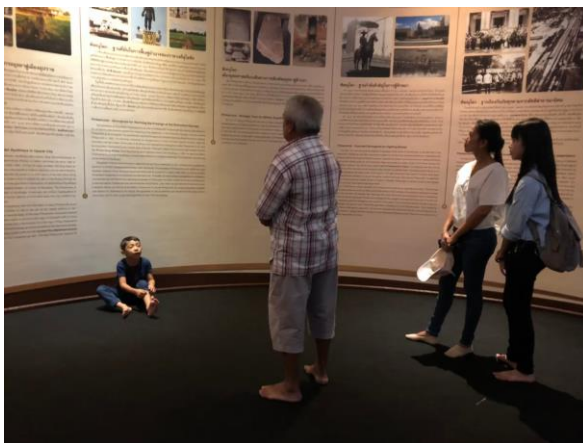
ภาพ 69 ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก เมืองกำแพงเพชร

พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่านฝั่งตะวันตก ติดกับค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ถนนวังจันทน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 128 ไร่ ปัจจุบันภายในเขตโบราณสถาน พระราชวังจันทน์ ประกอบด้วย ศาลสมเด็จพระนเรศวร ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อองค์สมเด็จพระนเรศวรทรงหลั่งน้ำจากสุวรรณภิงคาร (น้ำเต้าทอง) ตอนประกาศอิสรภาพกรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2127 ณ เมืองแครง ดังภาพ 70 และศูนย์ประวัติศาสตร์พระราชวังจันทน์ เป็นอาคารจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชวังจันทน์ เมืองพิษณุโลก และพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และพื้นที่ยังประกอบไปด้วยวัดวิหารทอง วัดศรีสุคติ และวัดโพธิ์ทอง เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 09.00-16.00 น.

ภาพ 70 ศาลสมเด็จพระนเรศวร

ภาพ 71 ศูนย์ประวัติศาสตร์พระราชวังจันทร์

ภายในบริเวณพระราชวังจันทร์ มีการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก โดยจัดพื้นที่ให้คนท้องถิ่น นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายบริเวณลานจอดรถด้านหลังศูนย์ประวัติศาสตร์พระราชวังจันทร์ สินค้าของที่ระลึก ได้แก่ องค์พระนเรศวรมหาราชจำลอง พระเครื่อง เครื่องราง และสินค้าอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม อาทิ ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เช่น กล้วยตาก เมี่ยงคำ หมี่ซั่ว และสมุนไพรไม่หอม ดังภาพ 72 นอกจากนี้ ยังมีศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากของที่ระลึก บริเวณภายในพื้นที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งอยู่ห่างจาก

พระราชวังจันทร์ ประมาณ 1.2 กิโลเมตร โดยรวบรวมสินค้าของฝากของที่ระลึกจากหลายพื้นที่ในจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดใกล้เคียง ดังภาพ 73

ภาพ 72 ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก บริเวณลานจอดรถ พระราชวังจันทร์

ภาพ 73 ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากของที่ระลึก วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร

การเดินทางภายในพระราชวังจันทร์นักท่องเที่ยวสามารถนำจักรยาน และรถส่วนบุคคล เข้ามาในพื้นที่ได้ เนื่องจากภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ลานจอดรถ ทางเท้า ทางจักรยาน และถนน ไว้สำหรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ดังภาพ 74

ภาพ 74 ถนนและเส้นทางจักรยานภายในพระราชวังจันทร์

ภายในพระราชวังจันทร์มีจุดทิ้งขยะหลายจุด มีป้ายรณรงค์ไม่ใช้ถุงพลาสติก แยกขยะก่อนทิ้ง และปรับปรุงภูมิทัศน์จุดวางถังขยะให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีรถขยะจากเทศบาลนครพิษณุโลกมารับขยะไปทิ้งในจุดที่กำหนด ดังภาพ 75

ภาพ 75 จุดทิ้งขยะบริเวณต่าง ๆ ภายในพระราชวังจันทร์

เมืองพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งมีการจัดประชุมสัมมนาของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงทำให้เมืองพิษณุโลกมีโรงแรมที่พักที่หลากหลายเพื่อรองรับรับกิจกรรมดังกล่าว ที่พักในจังหวัดพิษณุโลกมีหลายประเภท ได้แก่ โรงแรมมาตรฐานขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โรงแรมบูติก รีสอร์ท เกสเฮ้าส์ และโฮสเทล เป็นต้น แต่มีที่พักขนาดใหญ่ค่อนข้างน้อย ทำให้ต้องกระจายผู้เข้าพักไปในหลายแห่ง จึงทำให้เกิดปัญหาในการเดินทาง

ร้านอาหารรองรับนักท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ เช่น ร้านอาหารแพแม่ น้ำ ร้านอาหารขนาดเล็กและใหญ่ ภัตตาคาร วัดฤดูบหลักที่นำมาใช้ในการปรุงอาหารมีทั้งวัตถุดิบในพื้นที่และต่างพื้นที่ แหล่งซื้อวัตถุดิบส่วนได้แก่ ตลาดสด และห้างสรรพสินค้า เมนูอาหารของจังหวัดพิษณุโลกมีความหลากหลาย อาทิ ก๋วยเตี๋ยวเรือห้อยขา ขนมจีนบ้านปู หมี่ซั่ว ต้มยำ ฯลฯ ดังภาพ 76 ร้านอาหารส่วนใหญ่เลิกใช้โฟมเป็นภาชนะในการบรรจุอาหาร เนื่องจากการรณรงค์และตรวจสอบอย่างเคร่งครัดจากสาธารณสุขจังหวัด เริ่มมีการใช้วัสดุทดแทน อาทิ กล่องบรรจุอาหารจากวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ ภาชนะเซรามิก หรือภาชนะเมลามีน เรซินที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่

ภาพ 76 ก๋วยเตี๋ยวห้อยขาและขนมจีนต้นก้ามปู

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตั้งอยู่ ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 2,889 ไร่ มีลักษณะเป็นเมืองที่มีคูน้ำคันดินล้อมรอบแบบเมืองในวัฒนธรรมทวารวดี ปัจจุบันแบ่งการเข้าชมได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนอาคารจัดแสดง ประกอบด้วย ศูนย์บริการข้อมูล อาคารหลุมขุดค้นทางโบราณคดี และอาคารวิชาการและห้องสมุด ดังภาพ 77 และ 2) ส่วนอุทยาน ประกอบด้วย โบราณสถานเขาค้างใน โบราณสถานปรางค์ศรีเทพ ดังภาพ 78 โบราณสถานปรางค์สองพี่น้อง และโบราณสถานเขาค้างนอกเป็นกลุ่มโบราณสถานสำคัญ ดังภาพ 79 นอกจากนี้ ยังมีสระน้ำและหนองน้ำกระจายอยู่ทั่วไป เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08.30-16.30 น.

ภาพ 77 ส่วนอาคารจัดแสดง

ภาพ 78 โบราณสถานเขาค้างในและโบราณสถานปรางค์ศรีเทพ

ภาพ 79 โบราณสถานปรางค์สองพี่น้อง และโบราณสถานเขาค้างนอก

ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีการป้ายรณรงค์ลดการใช้ขยะพลาสติก แยกประเภทขยะ แต่ยังไม่สำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากยังมีปริมาณขยะเป็นจำนวนมาก และปรับปรุงภูมิทัศน์จุดวางถังขยะให้

เข้ากับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ มีหลุมฝังกลบขยะชุมชนอยู่ใกล้อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ซึ่งทำให้มีปัญหากลิ่นขยะรบกวนบริเวณบางส่วน

การเดินทางมายังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางด้วยพาหนะส่วนบุคคลหรือรถเช่า ด้านหน้าทางเข้าอุทยานฯ มีป้ายแสดงไว้สามารถสังเกตได้ชัดเจน มีลานจอดรถอยู่บริเวณด้านหน้าศูนย์บริการข้อมูล ดังภาพ 80 ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ นักท่องเที่ยวสามารถนำจักรยานเข้ามาในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ ยังมีรถรางไฟฟ้า จำนวน 2 คัน สำหรับบริการนักท่องเที่ยว โดยมีจุดจอดอยู่บริเวณด้านหลังศูนย์บริการข้อมูล ดังภาพ 81

ภาพ 80 ป้ายทางเข้าและลานจอดรถอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

ภาพ 81 รถรางไฟฟ้าและเส้นทางภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ที่พักบริเวณใกล้เคียงอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นประเภท โรงแรมขนาดเล็ก รีสอร์ท และเกสเฮ้าส์ ซึ่งมีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวจะเข้าพักในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก และมีประเภทของที่พักรมากกว่าที่พักบริเวณใกล้เคียงอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

เมนูอาหารที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมของจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ไก่ย่างวิเชียรบุรี ซึ่งมีร้านตั้งอยู่เรียงรายบริเวณริมทางในเขตพื้นที่อำเภอวิเชียรบุรี ห่างจากอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ประมาณ 30 กิโลเมตร ดังภาพ 82 ทั้งนี้ บริเวณโดยรอบของอุทยานฯ ไม่มีร้านค้าและร้านอาหาร โดยร้านค้าและร้านอาหารส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตตัวอำเภอศรีเทพ ซึ่งมีระยะทางห่างจากอุทยานฯ ประมาณ 10 กิโลเมตร

ภาพ 82 ร้านไก่ย่างวิเชียรบุรี

4.1.5 กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว

การศึกษาธุรกิจของกิจกรรมการท่องเที่ยวของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง หมายถึง อุปทานด้านการท่องเที่ยวของธุรกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ที่อยู่ในพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ประกอบด้วย จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาโครงการย่อยที่ 2 เกี่ยวกับอุปทานการท่องเที่ยว การกำหนดมาตรฐานและการจัดลำดับความสำคัญของธุรกิจชุมชนการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการ แผนงานวิจัย โดยการรวบรวมธุรกิจชุมชนในที่ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 จังหวัด แล้วกำหนดมาตรฐานคุณภาพธุรกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์เพื่อประเมินการบริหารจัดการของธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน จากมาตรฐานและความสามารถในการพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานคุณภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็นมิติต่าง ๆ โดยโครงการย่อยที่ 2 ได้ประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 ตัวชี้วัดการประเมินการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน
1. มิติด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว	1. ที่ตั้งของแหล่งธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว 2. การเข้าถึงแหล่งธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว 3. ความสมบูรณ์และความมีชื่อเสียงของแหล่งธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว
2. มิติด้านการออกแบบการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก	1. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 2. ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน
3. มิติด้านทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่	1. การให้บริการองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการปฏิบัติตนของผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ 2. การให้ความรู้สร้างจิตสำนึกในคุณค่าของการศึกษา เรียนรู้ 3. วิธีการเผยแพร่เนื้อหา องค์ความรู้เพื่อการศึกษาเรียนรู้
4. มิติด้านการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น	1. การยอมรับของประชาชนในชุมชน ในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ 2. การมีส่วนร่วมของชุมชน 3. ความเข้มแข็งของชุมชน
5. มิติด้านมลพิษทางการท่องเที่ยวหรือผลกระทบข้างเคียง	1. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ 2. การรักษาความเปราะบางด้านสิ่งแวดล้อม
6. มิติด้านองค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว	1. ระบบธุรกิจชุมชน 2. การสื่อสารกับลูกค้า 3. การดำเนินธุรกิจ
7. มิติดังประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	1. ความคิดสร้างสรรค์ของผลิตภัณฑ์ 2. ความคิดสร้างสรรค์เชิงการท่องเที่ยว
8. มิติด้านการจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว	1. การวางแผนการผลิตและกระจายผลประโยชน์ 2. การผลิตและควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์
9. มิติด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว	1. ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม 2. การควบคุมระบบธุรกิจ 3. การยกระดับคุณภาพชีวิต 4. การอนุรักษ์ 5. การวางแผนการตลาด 6. การส่งเสริมธุรกิจชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
10. มิติด้านข้อมูลสารสนเทศ	1. คุณภาพการเข้าถึงและความทันสมัยของฐานข้อมูลธุรกิจชุมชน 2. ระบบการประชาสัมพันธ์และการทบทวนประเมินการใช้งานข้อมูล

ที่มา : โครงการย่อยที่ 2, 2562

จังหวัดสุโขทัย

กิจกรรมธุรกิจชุมชนของจังหวัดสุโขทัย โดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะงานหัตถกรรมซึ่งเป็นศิลปะและภูมิปัญญาเก่าแก่ที่สืบทอดต่อกันมา จากหลักฐานในอดีตประชาชนในสมัยสุโขทัยมีการผลิตเครื่องใช้ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น จอบ เสียม ขวาน มีด การทอผ้า การจักสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของอาณาจักรสุโขทัย ได้แก่ เครื่องสังคโลก เป็นเครื่องปั้นดินเผาชนิดหนึ่งที่มีชื่อเสียงอย่างยิ่งของจังหวัดสุโขทัย โดยพบแหล่งผลิตเครื่องสังคโลกในอาณาจักรสุโขทัยที่สำคัญใน 2 แหล่ง คือ แหล่งเตาบริเวณด้านทิศเหนือของเมืองสุโขทัยเก่า บริเวณริมลำน้ำโจน เครื่องสังคโลกที่ผลิตจากเตาเมืองสุโขทัยเก่า และแหล่งเตาบริเวณเมืองศรีสัชนาลัย เป็นแหล่งผลิตเครื่องสังคโลกแหล่งใหญ่ที่สำคัญ ซึ่งพบเตาเป็นจำนวนมากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำยม นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียงของสุโขทัย ได้แก่ ทองโบราณ ผ้าทอหาดเสี้ยว เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์ไม้ และอาหารแปรรูป เป็นต้น ปัจจุบันมีการสืบทอดและผลิตงานหัตถกรรมต่าง ๆ จากคนรุ่นหลัง มีการทำเลียนแบบและพัฒนารูปแบบจากของเดิมให้มีความสวยงามและน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม โดยนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการลงมือทำงานหัตถกรรมด้วยตนเอง ทำให้เกิดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่สร้างสรรค์แก่นักท่องเที่ยว

จากการรวบรวมและประเมินการจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ของจังหวัดสุโขทัยบนเส้นทางพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีสำโรง และอำเภอศรีสำโรง จำนวน 19 ธุรกิจ ได้แก่

บ้านปรีดาภิรมย์

บ้านปรีดาภิรมย์ เป็นการรวมกลุ่มของชุมชนเมืองเก่าที่ต้องการที่จะอนุรักษ์สืบสานลวดลายสังคโลก จึงเกิดเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้คนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการหัตเขียนลวดลายสังคโลกและเข้าใจถึงคุณค่า จิตวิญญาณของพื้นที่สุโขทัย มีกิจกรรมphantomภาพลายสังคโลก ลงวัสดุร่วมสมัยต่าง ๆ เช่น รม เสื่อ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า บ้านปรีดาภิรมย์ อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว อธิบายได้ว่าที่ตั้งเหมาะสมเหมาะสมจะเป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะเข้าถึงได้ง่าย เดินทางสะดวก มีข้อมูลอย่าง

ชัดเจน มีชาวบ้านคอยให้ความรู้พร้อมทำกิจกรรมอยู่ในชุมชน จึงเป็นที่พึงพอใจกับธุรกิจเป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังมีเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้เข้ามาชื่นชมองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านสื่อออนไลน์

บ้านพระพิมพ์พื้นเมืองสุโขทัย

บ้านพระพิมพ์พื้นเมืองสุโขทัย จากการรวบรวมพระพิมพ์ของเมืองสุโขทัยทั้งหมด เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า บ้านพระพิมพ์พื้นเมืองสุโขทัย อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และมีมิติด้านข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยมีที่ตั้งสำหรับแหล่งการเรียนรู้เหมาะสม ซึ่งอยู่นอกเขตอนุรักษ์ เพื่อไม่ไปทำร้ายทรัพยากรธรรมชาติพร้อมการเดินทางที่สะดวกสบายและเข้าถึงง่าย พร้อมทั้งศูนย์การเรียนรู้ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน กลายเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของคนในชุมชนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ท้องถิ่นสู่บุคคลที่สนใจผ่านเรื่องคำบอกเล่าจากไกด์ท้องถิ่นและกิจกรรมที่ท่วมกันกับคนในชุมชน ซึ่งติดตามความเคลื่อนไหวของชุมชนผ่านสื่อออนไลน์อย่างง่ายได้

กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลก (สุเทพสังคโลก)

กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลก (สุเทพสังคโลก) เป็นร้านจำหน่ายสังคโลกและรับผลิตงานตามสั่ง ต่อมารวมตัวกับชุมชนเป็น กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลก โดยได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชนเป็นกลุ่มโอท็อปของสุโขทัยและภาครัฐสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลก อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว ทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่ องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

ร้านกะเนชา แกลเลอรี

ร้านกะเนชา แกลเลอรี เป็นร้านค้าและสถานที่แสดงผลงานเครื่องปั้นสังคโลก มีการวาดลายเส้น พัฒนารูปแบบการปั้นแบบร่วมสมัยเช่นการนำเอาศิลปะแบบสุโขทัย ดั้งเดิม มาผสมผสานกับศิลปะการปั้น ปัจจุบันมาร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลงานใหม่ ๆ โดยเน้นประโยชน์ใช้สอย ได้หลายรูปแบบ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ร้านกะเนชา แกลเลอรี อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว โดยธุรกิจนี้มีที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งการเรียนรู้ เพราะเข้าถึงง่าย เดินทางสะดวก นำเสนอภาพลักษณ์ผ่านสื่อออนไลน์ ให้ดูน่าสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษา และร่วมทำกิจกรรมให้เข้าใจถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

สังคโลก อาร์ต

สังคโลก อาร์ต เป็นร้านเครื่องปั้นสังคโลก ชามสังคโลกลายโบราณและลายประยุกต์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีต่อคนไทยทั่วประเทศ จึงประดิษฐ์ชามสังคโลกลายประยุกต์ เป็นพระบรมสาทิสลักษณ์ เป็นลวดลายสังคโลกโบราณ โดยมีทั้งหมด 12 แบบ ที่คิดและออกแบบด้วยตัวเอง รวมทั้งเป็นงานเขียนด้วยมือทั้งสิ้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า สังคโลก อาร์ต อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง มีจุดแข็งด้านองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากการเดินทางลำบาก มีพื้นที่แคบ จึงไม่สามารถนำรถคันใหญ่เข้าไปได้อย่างสะดวกสบาย ทั้งนี้เครื่องปั้นต่าง ๆ ยังคงแบบลวดลายไทยโบราณถึงแม้จะประยุกต์ให้ร่วมสมัยด้วยข้อจำกัดของกลุ่มลูกค้าทำให้การเข้าถึงในสื่อออนไลน์จึงมีไม่มาก

บ้านข้าวตอกพระร่วง

บ้านข้าวตอกพระร่วง ด้วยความเชื่อจากอดีตกาลว่า ข้าวตอกพระร่วง หรือข้าวพระร่วง ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวเมืองสุโขทัยมาแต่ช้านานเมื่อใครมีไว้บูชาจะเจริญด้วยโภคทรัพย์นานาประการ แคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง ผลให้ในปัจจุบันชาวเมืองสุโขทัยโดยเฉพาะชาวบ้านตำบลเมืองเก่า นิยมนำข้าวตอกพระร่วงมาเจียระไนเกิดเป็นเม็ดหินสีดำคล้ายนิล ประกอบเข้ากับเครื่องเงิน เป็นเครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ แหวน จี้ ต่างหู กำไล เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า บ้านข้าวตอกพระร่วง อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และองค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยแหล่งธุรกิจแห่งนี้มีสถานที่ตั้งเหมาะสมเป็นอย่างมาก การเดินทางสะดวกและไม่อยู่ไกลแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติ ทั้งนี้ยังมีสื่อออนไลน์เพื่อใช้ติดต่อแก่ผู้ที่สนใจ อีกทั้งมีองค์ประกอบทางธุรกิจที่ครบสมบูรณ์ทั้งด้านแรงงานที่ร่วมมือกันภายในชุมชน วัตถุดิบที่ถูกใส่ใจโดยละเอียด และเป้าหมายที่วางแผนมาอย่างรอบครอบเพื่อธุรกิจในระยะยาว

กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองเก่าสุโขทัย(ชุมชนบ้านเหนือ)

กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองเก่าสุโขทัย(ชุมชนบ้านเหนือ) เป็นการรวมตัวของชุมชนบ้านเหนือ มีการนำภูมิปัญญาจากสมัยอดีตมาประยุกต์และพัฒนาให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ไม้แกะสลัก เสื้อทอ ถักไหมพรม เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณาและเป็นกลุ่มโอท็อปนวัตวิถีของจังหวัดสุโขทัย นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองเก่าสุโขทัย(ชุมชนบ้านเหนือ) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับต้องปรับปรุงและฟื้นฟู

ลำตัดเงินโบราณ

ลำตัดเงินโบราณ ก่อตั้งเพื่ออนุรักษ์ซึ่งศิลปวัฒนธรรมโบราณ และช่วยให้ชาวบ้านซึ่งรักในถิ่นฐานมีงานทำ เป็นการกระจายรายได้สู่ชนบท มีผลิตภัณฑ์ เช่น เครื่องเงิน สร้อยคอ ต้มหู กำไลมือ เข็มขัด เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองเก่าสุโขทัย(ชุมชนบ้านเหนือ) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยธุรกิจตั้งอยู่บนพื้นที่ติดถนน สะดวกต่อการเดินทางและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีการวางแผนในการดำเนินธุรกิจอย่างครบครันในทุกด้าน เช่น การงาน การเงิน แรงงาน และการท่องเที่ยวที่ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านสื่อออนไลน์

ศูนย์ผ้าหมักโคลนบ้านนาต้นจั่น

ศูนย์ผ้าหมักโคลนบ้านนาต้นจั่น เป็นการรวมกลุ่มของชุมชนบ้านนาต้นจั่น มีผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนที่เป็นของดีของชุมชนบ้านนาต้นจั่น ซึ่งลักษณะผ้าจะมีความนุ่มและมีสีทึบ ในปัจจุบันผ้าหมักโคลนได้รับความนิยมและมีศูนย์จำหน่ายผ้าหมักโคลนบ้านนาต้นจั่น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ศูนย์ผ้าหมักโคลนบ้านนาต้นจั่น อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว สำหรับศูนย์ผ้าหมักโคลนบ้านนาต้นจั่นนั้นมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับแหล่งการเรียนรู้ เพราะมีพื้นที่กว้าง จัดสรรไว้อย่างดีเยี่ยม ทั้งยังมีการวางแผนในการพัฒนาธุรกิจให้ยั่งยืนเหมาะสมสำหรับความต้องการของกลุ่มคนทั่วไปอย่างแท้จริง จึงกลายเป็นชุมชนที่เข้มแข็งที่ได้รับความร่วมมือทุกภาคส่วน

กลุ่มศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเลี้ยว (ร้านสุนทรียาไทย)

กลุ่มศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเลี้ยว (ร้านสุนทรียาไทย) เป็นศูนย์ที่ผลิตผ้าทอพื้นเมืองของชาวบ้านหาดเลี้ยว เป็นผ้าทอพื้นเมืองที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ลวดลายสีสันสะดุดตาสวยงาม ผ้าทอหาดเลี้ยวผลิตขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผ้าซิ่น ผ้าขาวม้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้าตีนจก เป็นที่ยอมรับว่าเป็นผ้าที่ถักทอด้วยความประณีตงดงาม โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเลี้ยว (ร้านสุนทรียาไทย) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยแหล่งที่ตั้งนั้นมีความเหมาะสม มีป้ายและสื่อออนไลน์คอยให้ความสะดวกต่อการเข้าถึง ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ยังมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีการวางแผนธุรกิจอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้ามากยิ่งขึ้น

เกศอนงค์สังคโลก

เกศอนงค์สังคโลก โดยคุณเกศอนงค์ พุนดี เป็นคนในพื้นที่บ้านเกาะน้อย และยึดอาชีพช่างปั้นเครื่องสังคโลก นอกจากจะสามารถบอกเล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนในฐานะของชุมชนผลิตสังคโลกที่สำคัญแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการทำสังคโลกแบบบ้านเกาะน้อย รวมถึงการปั้นแบบขึ้นรูปอิสระเป็นตุ๊กตาสังคโลกพร้อมกับการเรียนรู้รูปแบบและความเชื่อของชุมชนเกี่ยวกับตุ๊กตาเสียบบาล โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า เกศอนงค์สังคโลก อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง ค้นหาได้สะดวกผ่านทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างทันเหตุการณ์ และการวางแผนธุรกิจให้ดำเนินต่อไปในระยะยาว ทั้งเรื่องสวัสดิการแก่แรงงานและค่อยพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าอยู่เสมอ จึงเกิดความพึงพอใจอย่างมาก

บ้านวัฒนธรรมไทครั้ง

บ้านวัฒนธรรมไทครั้ง มีการเลี้ยงครั้งเพื่อเอาไว้สำหรับย้อมผ้า นอกจากนี้ก็ยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ที่มาของดอกทานตะวันก็คือดอกทานตะวัน ชาวไทครั้งจะใช้ดอกทานตะวันประดับในประเพณีแห่งของชาวไทครั้งบ้านเกะน้อยที่จัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งในปัจจุบันดอกทานตะวันได้มีลวดลาย สีสันสดใสเป็นที่นิยมนำไปแต่งบ้านโดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า บ้านวัฒนธรรมไทครั้ง อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น และองค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง พร้อมทั้งชุมชนยังสอดคล้องกับธรรมชาติ จึงเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ผู้คนให้ความสนใจมากกลายเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว

กลุ่มชุมชนเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกบ้านเกะน้อย

กลุ่มชุมชนเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกบ้านเกะน้อย เป็นการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อผลิตเครื่องปั้นดินเผา และนำมารวมกันจัดแสดงและจำหน่ายบริเวณสองข้างทางถนนในหมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มชุมชนเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกบ้านเกะน้อย อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง การเดินทางสะดวก มีป้ายบอกทาง และสื่อออนไลน์ที่มีการปรับปรุงข้อมูลสม่ำเสมอ

ไม้สักศรีสัชนาลัย

ไม้สักศรีสัชนาลัย มีการพัฒนาทักษะการแกะสลักรากไม้ ต่อไม้ที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการสั่งซื้อสินค้าเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง การเดินทางสะดวก และมีการนำองค์ความรู้มาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อการค้าภายในชุมชนได้

ฉาฉาศิลป์ผ้าไทย

ฉาฉาศิลป์ผ้าไทย เป็นผ้าทอมือลายยกและลายจกศิลปะของกลุ่มลาวพวน ลายผ้ามีความละเอียด การใช้ผ้าฝ้ายและกับไหม ทอด้วยความประณีต สวยงามทรงคุณค่า โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ฉาฉาศิลป์ผ้าไทย อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับต้องปรับปรุงและฟื้นฟู มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง

กล้วยอบเนยศรีนวล

กล้วยอบเนยศรีนวล เป็นธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น โดยมี คุณศรีนวล ฉิมเชื้อ เป็นเจ้าของธุรกิจร่วมกับสมาชิกในชุมชนชัยสิทธิ การนำความรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิมในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการผลิตกล้วยซึ่งเป็นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายและเป็นพืชผลหลักที่มีในชุมชน อีกทั้งยังมีการนำความคิดสร้างสรรค์จากผักและผลไม้ชนิดอื่น ๆ มาเป็นสินค้าที่แปลกใหม่ เช่น กล้วยไส้มะขาม มันอบเนย กล้วยเค็ม กล้วยเบรคแตก กล้วยอบสมุนไพร มันม่วงอบเนย ฟักทองอบเนย เพื่อดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้ซื้อโดยทั่วไป โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสนับสนุนการผลิตและการจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กล้วยอบเนยศรีนวล อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับต้องปรับปรุงและฟื้นฟู มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง และการเดินทางสะดวก

ถั่วทอดลอนศิลป์ 200 ปี (ครูแจ้ว)

ถั่วทอดลอนศิลป์ 200 ปี เป็นของฝากขึ้นชื่อของอำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย โดยครูแจ้วได้คิดค้นต้นตำหรับลงมือกำกับการทำทุกขั้นตอน และส่งขายตามร้านกาแฟจนเป็นที่ติดอกติดใจของนักชิมจนถึงปัจจุบัน โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ถั่วทอดลอนศิลป์ 200 ปี อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับต้องปรับปรุงและฟื้นฟู มีจุดแข็งด้านข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยมีสื่อประชาสัมพันธ์มีความสะดวกในการเข้าถึง

เครื่องปั้นดินเผา หุ่งหลวง

เครื่องปั้นดินเผา หุ่งหลวง เป็นหมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสุโขทัย เครื่องปั้นดินเผา ที่บ้านหุ่งหลวงเป็นดินเผาแบบไม่เคลือบ เมื่อเผาแล้วจะมีสีแดง ต่อมามีการพัฒนารูปแบบขึ้นมากมาย จนกลายเป็นกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านหุ่งหลวง มีศูนย์ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผามีการจัดแสดง อุปกรณ์เครื่องมือการทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นชุมชนปัจจุบันชาวหุ่งหลวงกว่า 200 ครัวเรือนยังคงผลิต เครื่องปั้นดินเผาเพื่อเป็นอาชีพ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา และให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผา

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า เครื่องปั้นดินเผา หุ่งหลวง อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่ การยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และการ

จัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยธุรกิจที่เกิดจากองค์ความรู้ท้องถิ่นถูกต่อยอดกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีกันทุกครัวเรือนนั้น เป็นการประสบความสำเร็จอย่างหนึ่ง ทั้งเรื่องการยอมรับของผู้คน และแผนโครงสร้างของธุรกิจที่ถูกออกแบบมาอย่างดีและคนในชุมชนยังมีส่วนร่วมในการพัฒนา

กาแฟกลีนกล้วย

กาแฟกลีนกล้วย (all blues home&cafe) เป็นคาเฟ่เล็ก ๆ ที่ซ่อนตัวอยู่ในเมืองรองอย่างจังหวัดสุโขทัย ถือเป็นร้านเดียวในอำเภอสวรรคโลก ที่ผู้หลงใหลในกาแฟดริปไม่ควรพลาด ด้วยความพิถีพิถันในการชง รวมถึงเมล็ดพันธุ์กาแฟที่มีคุณภาพซึ่งทางร้านคัดสรรมาอย่างดี โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่เปิดให้ชมกระบวนการผลิต โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กาแฟกลีนกล้วย (all blues home&cafe) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง การเดินทางสะดวก สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และการต่อยอดภูมิปัญญาให้สอดคล้องกับคนรุ่นใหม่ คงความเอกลักษณ์ที่ดูน่าสนใจ

จังหวัดกำแพงเพชร

กิจกรรมธุรกิจชุมชนของจังหวัดกำแพงเพชร โดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะผลิตภัณฑ์เกษตรและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เช่น กล้วยไข่ กล้วยกวน ขนมไทย กระยาสารท เผือกฉาบ และมันฉาบ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีงานหัตถกรรมฝีมือที่ได้รับความนิยม ได้แก่ แกะสลักหินอ่อน กล้องเอนกประสงค์จากกระดาด ต้นกล้วย เสื่อกก และของที่ระลึกเกี่ยวกับกล้วย เช่น พวงกุญแจกล้วย แม็กเน็ตกล้วย ต้นกล้วยมงคล เป็นต้น สินค้าและผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มีวางจำหน่ายตามร้านค้าและร้านอาหารภายในตัวเมืองและบริเวณใกล้เคียง แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีการแข่งขันทางธุรกิจที่มากขึ้น ประเภทและรูปแบบของสินค้าในหลายพื้นที่จังหวัด มีการผลิตและแปรรูปสินค้าที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าของใช้และอาหาร เนื่องจากต้นทุนการผลิตต่ำ ขั้นตอนการผลิตง่าย และผู้ผลิตรายใหญ่สามารถกระจายสินค้าได้ครอบคลุมหลายพื้นที่ ทำให้กลุ่มธุรกิจชุมชนขนาดเล็กได้รับผลกระทบจากการแข่งขันทางการตลาดที่สูงขึ้น

จากการรวบรวมและประเมินการจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ของ จังหวัดกำแพงเพชรบนเส้นทางพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมืองกำแพงเพชร และอำเภอฟานกระต่าย มีจำนวน 5 ธุรกิจ ดังนี้

นวัตวิถี ชุมชนวัดกะโลทัย

นวัตวิถี ชุมชนวัดกะโลทัย เป็นชุมชนส่งเสริมการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว มีการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้าน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงให้เกิดมูลค่าเพิ่มและได้รับ รางวัล OTOP โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการพัฒนากลุ่มธุรกิจชุมชนนี้จนกลายเป็นนวัตวิถี นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้า ด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า นวัตวิถี ชุมชนวัดกะโลทัย อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งในด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และด้านข้อมูลสารสนเทศ ธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

ไม้ไทยอาร์ตแกลอรี

ไม้ไทยอาร์ตแกลอรี เป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วม กิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ไม้ไทยอาร์ตแกลอรี อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มกล้วยไข่แปลงใหญ่

กลุ่มกล้วยไข่แปลงใหญ่ เป็นการรวมตัวของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ มีบ้านของคุณนพพลผู้ ก่อตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากร นำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มกล้วยไข่แปลงใหญ่ อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งด้านการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น

เอส แอนด์แอล

เอส แอนด์แอล เป็นร้านที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์เอนกประสงค์กล่องกระดาษ ลักษณะชิ้นงานเป็นงานหัตถกรรม จากกระดาษต้นกล้วยและกระดาษสา โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า เอส แอนด์แอล อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง มีจุดแข็งด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

กลุ่มผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากดินไทย

กลุ่มผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากดินไทย อดีตเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากแป้งดินเหนียว ต่อมาปัจจุบันเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากดินไทย ผลิตและจำหน่ายของที่ระลึกเกี่ยวกับกล้วย เช่น พวงกุญแจกล้วย แม็กเน็ตกล้วย ต้นกล้วยมงคล เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธุรกิจที่มีการจัดสถานที่เป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากดินไทย อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปรับปรุงฟื้นฟู มีจุดแข็งในด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และองค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดพิษณุโลก

กิจกรรมธุรกิจชุมชนจังหวัดพิษณุโลก เป็นลักษณะสินค้างานหัตถกรรมและอาหารแปรรูป เช่น เครื่องปั้นดินเผา เซรามิกส์ เครื่องจักสาน ผ้าหมักกล้วย น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ข้าวตังไก่หยอง และกล้วยตาก ฯลฯ การดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชนและเพิ่มรายได้เสริมจากอาชีพหลัก โดยใช้ที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนา

ต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ประกอบการบางกลุ่มที่มองข้ามความสำคัญของการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และไม่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร ทำให้กลุ่มผู้ประกอบการดังกล่าวเสียโอกาสทางการตลาดไปไม่น้อย โดยจุดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จะอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายในอาคารจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) ซึ่งมีทั้งตัวแทนจำหน่ายและกลุ่มผู้ผลิตเป็นผู้จัดจำหน่ายเอง นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการอยู่ภายในชุมชนบนเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมการผลิตและทดลองทำเอง ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อีกด้วย

จากการรวบรวมและประเมินการจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ของจังหวัดพิษณุโลกบนเส้นทางพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลกและอำเภอวังทอง มีจำนวน 5 ธุรกิจ ดังนี้

วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชน บ้านวังสัจจะ

วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชน บ้านวังสัจจะ เป็นการรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชนร่วมในการสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของคนในท้องถิ่นมาบูรณาการการใช้วัตถุดิบจากทรัพยากรชีวภาพ ท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ เป็นผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพและความงามจากทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น เช่น ต้นสัจจะ กล้วย พืช กล้วย เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า วิสาหกิจชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชน บ้านวังสัจจะ อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งในด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การออกแบบและจัดการกับสิ่งแวดล้อมความสะดวก องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มทอผ้าเสื่อกก บ้านผารังไหม

กลุ่มทอผ้าเสื่อกก บ้านผารังไหม เป็นหมู่บ้านที่มีความโดดเด่นในเรื่องของวัฒนธรรมอีสาน เนื่องจากชาวบ้านผารังไหมนั้นอดีตอพยพมาจากภาคอีสาน โดยมีจุดเยี่ยมชมต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน อาทิ กลุ่มทอผ้าสตรี กลุ่มทอเสื่อกก กลุ่มอาชีพทำข้าวกล้องหอมมะลิ กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มเลี้ยงกบ เลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

กลุ่มอนุรักษ์ไถ่ชนนครสวรรค์ กลุ่มเกษตรชีวภาพ กลุ่มผู้ทำนาข้าวหอมมะลิ กลุ่มจักสาน เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มทอผ้าเสื่อกก บ้านผารังหมี อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งในด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว องค์กรประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และข้อมูลสารสนเทศธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

วิสาหกิจชุมชนบ้านวัดจันทร์ (บ้านเจ้าจัน จันท์เจ้า)

วิสาหกิจชุมชนบ้านวัดจันทร์ (บ้านเจ้าจัน จันท์เจ้า) เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน และวิถีชีวิตของชุมชนวัดจันทร์ เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP มีการจัดกิจกรรมด้านฝีมือ และอาหารท้องถิ่น โดยมีการเรียนการสอนให้แก่เยาวชน และผู้ที่สนใจ เช่น การเขียนผ้าบาติก การปั้นเครื่องปั้นดินเผา เคลือบสีเผาไม้ต้นจันทร์ การเขียนลายเส้นกระจกเป็นงานแกะสลักกระจกลงรักปิดทอง การลงสีเซรามิค ลวดลายเจ้าโชนน้อย ผ้ามัดย้อม เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิต และผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนสร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า วิสาหกิจชุมชนบ้านวัดจันทร์ (บ้านเจ้าจัน จันท์เจ้า) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งในด้านองค์กรประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และการจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลโตนด

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลโตนด “ต้นตาล” เป็นต้นไม้ที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับในการปลูกในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก มีการนำเอาส่วนต่าง ๆ ของต้นตาลมาใช้ประโยชน์ที่ถูกสืบทอดและพัฒนาเข้ากับภูมิปัญญาของท้องถิ่น จนเกิดความลงตัว และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้เพาะปลูกในชุมชน โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลโตนด อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและฟื้นฟู เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างสรรค์ตามนโยบายของภาครัฐที่ให้การสนับสนุน

ศูนย์หัตถกรรม ผ้าด้นมือ

ศูนย์หัตถกรรม ผ้าด้นมือ เป็นการรวมกลุ่มของชุมชนที่เริ่มการรับจ้างปักลายผ้า มีการพัฒนาทักษะและผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าด้นมือ หมอนอิง ผ้าห่ม เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ศูนย์หัตถกรรม ผ้าด้นมือ อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับต้องปรับปรุงและฟื้นฟู เนื่องจากขาดความร่วมมืออย่างต่อเนื่องภายในกลุ่ม

จังหวัดเพชรบูรณ์

กิจกรรมธุรกิจชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นลักษณะสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป และงานหัตถกรรมจากภูมิปัญญาของคนในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีชื่อเสียงมายาวนาน เป็นที่รู้จักแพร่หลายและมีเอกลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มะขามหวานและผลิตภัณฑ์มะขามหวานแปรรูปเพชรบูรณ์ ถือเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง สภาพดินร่วน อุดมด้วยธาตุโพแทสเซียม ภูมิอากาศร้อนแล้ง เอื้อต่อการปลูกมะขาม ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ดี นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ผ้าปักลายมั่ง ผ้าเขียนเทียน มีด กาแฟแปรรูป ชาใบหม่อน และมะขามอบแห้งโรเมล็ด เป็นต้น

จากการรวบรวมและประเมินการจัดการธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ของจังหวัดพิษณุโลกบนเส้นทางพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลกและอำเภอลำทะเมนชัย มีจำนวน 5 ธุรกิจ ดังนี้

ศูนย์อาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง

ศูนย์อาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง เป็นการรวมกลุ่มของชุมชนตำบลสักหลาด อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เช่น เครื่องนอน พวงกุญแจผักมะขาม เครื่องใช้จากไม้และโลหะ เป็นต้น และได้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์

พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ศูนย์อาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งในด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และการจัดการธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มทอผ้าฝ้ายผักไซ้

กลุ่มทอผ้าฝ้ายผักไซ้ เป็นชุมชนที่รวมกลุ่มทอผ้าเป็นอาชีพ ปัจจุบันสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เข้ามาส่งเสริมการรวมกลุ่มทอผ้าของกลุ่มแม่บ้าน และได้รับรางวัล OTOP 4 ดาว นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า กลุ่มทอผ้าฝ้ายผักไซ้ อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 4 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดีมาก มีจุดแข็งในด้านลักษณะทางกายภาพของธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว การยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น และองค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากระบบธุรกิจชุมชนมีการถ่ายทอดความรู้ผ่านผู้ผลิตที่มีการผลิตอยู่ในกิจวัตรประจำวัน และมีช่องทางการสื่อสารกับลูกค้าผ่านสื่อโซเชียล

แมคคาเดเมีย เขาค้อ (กลุ่ม MAC P.Y)

แมคคาเดเมีย เขาค้อ (กลุ่ม MAC P.Y) เนื่องจากเขาข้อเป็นพื้นที่เพาะปลูกแมคคาเดเมียของจังหวัดเพชรบูรณ์ คุณวานัฐนันจึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยนำแมคคาเดเมียมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และมีการศึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน เช่น การปลูก การดูแล การเก็บเกี่ยว รวมทั้งกระบวนการในการแปรรูป เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการให้องค์ความรู้ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า แมคคาเดเมีย เขาค้อ (กลุ่ม MAC P.Y) อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 3 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับดี มีจุดแข็งในด้านยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น องค์ประกอบทางธุรกิจชุมชนด้านการ

ท่องเที่ยว และองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากสมาชิกทุกคนให้การยอมรับและให้ความร่วมมือที่จะพัฒนาธุรกิจอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกแมคคาเดเมียในจังหวัดเพชรบูรณ์อีกด้วย

พิพิธภัณฑผ้าปักม้ง

พิพิธภัณฑผ้าปักม้ง เป็นการรวมกลุ่มของชาวเขา โดยใช้ผ้าไหมดิบมาปักเป็นลวดลายต่าง ๆ มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง นอกจากนี้มีการตัดเย็บเป็นเครื่องใช้ เช่น เสื้อ กระโปรง กระเป๋า ถุงผ้า เป็นต้น โดยทั่วไปนิยมมอบให้เป็นของขวัญหรือสวนใส่ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นพิพิธภัณฑและแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน โดยมีป้ายบอกกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์พร้อมวิทยากรนำชมกระบวนการผลิต นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า พิพิธภัณฑผ้าปักม้ง อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 2 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปานกลาง มีจุดแข็งด้านองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์ของธุรกิจของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความคิดสร้างสรรค์ของการปักลาย และความหลากหลายรูปแบบของผลิตภัณฑ์

ชาใบหม่อน หมู่บ้านหนองแม่นา

ชาใบหม่อน หมู่บ้านหนองแม่นา เนื่องด้วยพื้นที่บริเวณบ้านหนองแม่นามีผู้คนอพยพเข้ามาอยู่อย่างแพร่หลายทำให้มีความหลากหลายของวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ รวมทั้งการดื่มชาใบหม่อน ซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่สามารถเพาะปลูกได้ดีบริเวณโดยรอบหมู่บ้าน ใช้ชงดื่ม มีสรรพคุณในการบำรุงโลหิต หัวใจ และมีแร่ธาตุที่จำเป็นต่อสุขภาพ โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการโฆษณา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับธุรกิจชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการผลิตและสร้างสรรค์สินค้าด้วยตนเอง

จากการประเมินศักยภาพธุรกิจโดยเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน สร้างสรรค์ 10 มิติ พบว่า ชาใบหม่อน หมู่บ้านหนองแม่นา อยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับ 1 ดาว มีลักษณะมาตรฐานอยู่ที่ระดับปรับปรุงและฟื้นฟู เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มี ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และขาดการให้ความร่วมมือภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

4.1.6 ข้อมูลสารสนเทศ

จังหวัดสุโขทัย

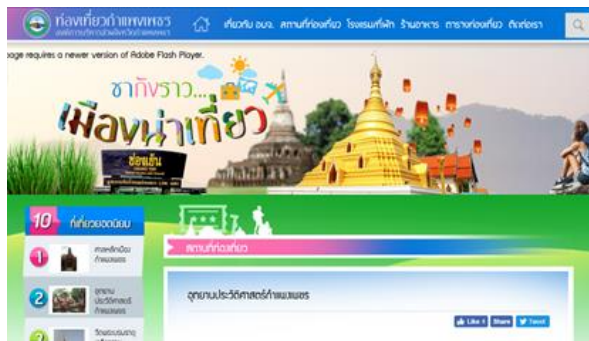
นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลของการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณา เช่น ป้ายโฆษณา หนังสือท่องเที่ยว แผ่นพับ วิดีโอ และเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย กรมศิลปากร อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดียและโซเชียลเน็ตเวิร์ก อาทิ เพจเที่ยวกินกะคนเมืองเก่าสุโขทัย เพจ Sukhothai Magazine เว็บไซต์ Wong nai เว็บไซต์ Kapook เว็บไซต์ Sanook Travel เว็บไซต์ TravelMthai เว็บไซต์ Paiduaykan ดังภาพ 83

ภาพ 83 ตัวอย่างเพจประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย

กำแพงเพชร

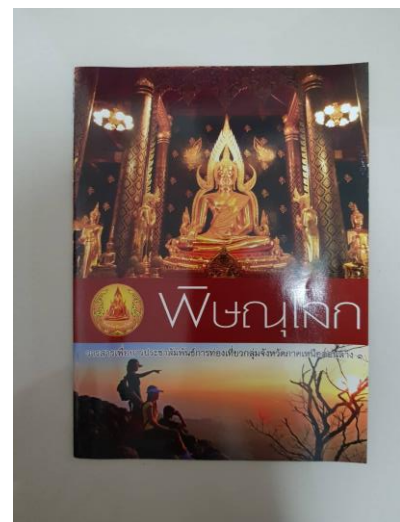
นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลของการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณา เช่น ป้ายโฆษณา หนังสือท่องเที่ยว แผ่นพับ วิดีโอ และเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร เทศบาลเมืองกำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร กรมศิลปากร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดียและโซเชียลเน็ตเวิร์ก อาทิ เพจที่นี้ "กำแพงเพชร" เพจท่องเที่ยวกำแพงเพชร เว็บไซต์ Wong nai เว็บไซต์ Kapook เว็บไซต์ Sanook เว็บไซต์ TravelMthai เว็บไซต์ Paiduaykan ดังภาพ 84

ภาพ 84 ตัวอย่างเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดกำแพงเพชร

พิษณุโลก

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลของการท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณา เช่น ป้ายโฆษณา หนังสือท่องเที่ยว วารสาร แผ่นพับ วิดีโอ และเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก และเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นต้น ดังภาพ 85 นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดียและโซเชียลเน็ตเวิร์ก อาทิ เพจพาเที่ยวพิษณุโลก เพจพิศโลกจัดเต็ม เว็บไซต์ Wong nai เว็บไซต์ Kapook เว็บไซต์ Sanook Travel เว็บไซต์ TravelMThai

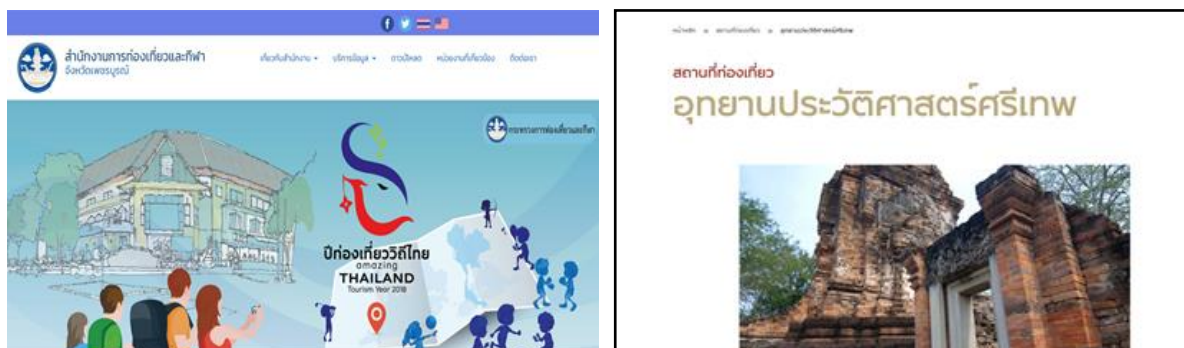

ภาพ 85 ตัวอย่างแผ่นพับและวารสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดพิษณุโลก

เพชรบูรณ์

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลของการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณา เช่น ป้ายโฆษณา หนังสือท่องเที่ยว วารสาร แผ่นพับ วิดีโอ และเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

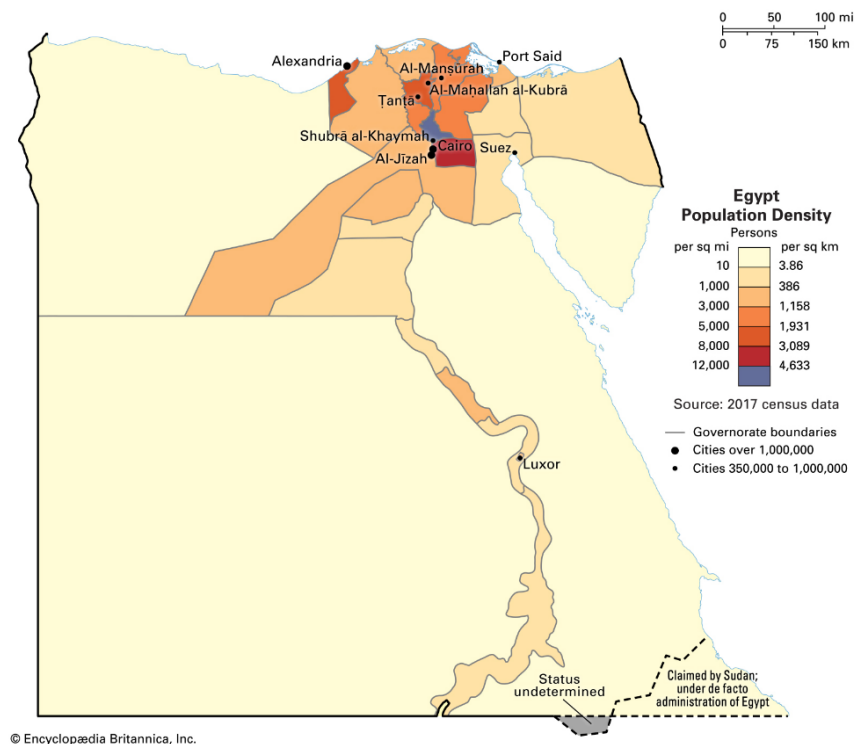
เพชรบูรณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดียและโซเชียลเน็ตเวิร์ค อาทิ เพจ เว็บไซต์ Travel MThai เว็บไซต์ MGR Online เว็บไซต์ Sanook Travel ดังภาพ 86

ภาพ 86 ตัวอย่างเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบูรณ์

4.2 ข้อมูลองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ หรือประเทศอียิปต์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกา มีพื้นที่ประมาณ 1,001,450 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนทิศเหนือติดกับชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทิศตะวันออกติดกับประเทศอิสราเอลและชายฝั่งทะเลแดง ทิศใต้ติดกับประเทศซูดาน และทิศตะวันตกติดกับประเทศลิเบีย ประเทศอียิปต์มีแผ่นดินเชื่อมต่อระหว่างทวีปแอฟริกาและเอเชียผ่านตะวันออกเฉียงกลาง ซึ่งใช้เป็นเส้นทางเชื่อมต่อทางบกที่มีความสำคัญมาแต่ยุคอียิปต์โบราณ หลังจากมีการขุดและเปิดใช้คลองสุเอซ เมื่อปี พ.ศ. 2412 เส้นทางผ่านคลองสุเอซของอียิปต์ได้กลายเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก ประเทศอียิปต์ มีประชากรประมาณ 94 ล้านคน อาศัยอยู่บนสองฝั่งของแม่น้ำไนล์ และคลองสุเอซเป็นส่วนมาก เนื่องจากพื้นที่มากกว่าร้อยละ 95 เป็นทะเลทราย ประชากรร้อยละ 90 นับถือศาสนาอิสลาม และร้อยละ 10 นับถือศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ ใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาราชการ

ภาพ 87 ความหนาแน่นของประชากรอียิปต์

เศรษฐกิจภายในประเทศขึ้นอยู่กับภาครัฐ เนื่องรัฐบาลเป็นผู้ควบคุมการลงทุน การค้า อุตสาหกรรม และการบริการ ของประเทศ ซึ่งส่งผลให้ภาคเอกชนมีข้อจำกัดในการดำเนินการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ ประชาชนทั่วไปไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินได้ นอกจากการได้รับอนุญาตหรือจัดสรรจากหน่วยงานรัฐ ในปี 2558 รัฐบาลอียิปต์มีการจัดตั้ง Free Economic Zones โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. Public Free Zones เป็นเขตการลงทุนที่เอกชนสามารถขอจัดตั้งได้ทุกอุตสาหกรรมทั้งภาคการผลิตและบริการ และ 2. Private Free Zones เป็นเขตการลงทุนที่เอกชนสามารถขอจัดตั้งเป็นการเฉพาะในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมด้านปิโตรเลียมที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ และ อุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก โดยผู้ลงทุนจะต้องยื่นขอคำร้องจัดตั้งเป็นการเฉพาะกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเภทการลงทุน ในด้านการเกษตร ประเทศอียิปต์มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก แต่การเกษตรถือเป็นส่วนสำคัญในเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากมีสัดส่วนถึงร้อยละ 13 ต่อ GDP และมีการจ้างงานร้อยละ 25 ของแรงงานภายในประเทศ พืชเศรษฐกิจ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ข้าวสาลี ข้าวฟ่าง ถั่ว ผลไม้ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคของประชากรภายในประเทศ ในปัจจุบันภาครัฐมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค

การท่องเที่ยว

ประเทศอียิปต์เป็นจุดหมายปลายทางที่โดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ประกอบด้วยแหล่งโบราณสถาน อาทิ พีระมิดแห่งกิซ่า (Pyramids of Giza) วิหารอาบูซิมเบล (Abu Simbel Temples) วิหารคาร์นัค (The Temple of Karnak) ที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างยุคสมัย ตั้งแต่ยุค 3200 ปีก่อนคริสตกาล จนถึงปัจจุบัน จากการขุดค้นพบสุสานฟาโรห์ ตูตันคาเมน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2465 รวมทั้ง วัตถุโบราณต่าง ๆ และในปี พ.ศ.2561 คณะนักโบราณคดีอียิปต์ได้ค้นพบโรงศพมัมมี่ในสุสานอาซาซีฟ ซึ่งอยู่ ใกล้กับหุบเขากษัตริย์ (Valley of the King) ซึ่งได้เพิ่มเสน่ห์ให้กับประเทศอียิปต์ ทั้งด้านอนุสรณ์สถานทาง ศาสนา อียิปต์โบราณที่มีลักษณะเป็นศาสนาพหุเทวนิยม คือ นับถือเทพเจ้าหลายองค์ อาทิ เทพรา (Ra) เทพโอ ซิริส (Osiris) เทพฮอรัส (Horus) เทพอานูบิส (Anubis) และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์

ในช่วงปี พ.ศ.2538 – 2561 มีการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเยือนประเทศอียิปต์จำนวน กว่า 184.68 ล้านคน (THE WORLD BANK, 2019) และหนึ่งในนั้น เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ คือ พีระมิดแห่ง อียิปต์ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสถึงวัฒนธรรมใน อดีต ตลอดจนวิถีชีวิตของอาณาจักรโบราณ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ต่างให้ความสนใจกับการท่องเที่ยว ประเภทนี้ และในหลายประเทศมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลายเพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวจากทั่วโลก

ภาพ 88 พีระมิด แห่งกิซ่า (Pyramids of Giza)

ภาพ 89 วิหารอาบูซิมเบล (Abu Simbel Temples)

การท่องเที่ยวมีทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยในทางด้านบวก คือ ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากนานาประเทศให้เข้ามาเที่ยวชม เป็นอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มีความเจริญก้าวหน้า แต่ในขณะเดียวกัน จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อประชากรในท้องถิ่น เช่น ปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น อาชญากรรม ความเสียหายและความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัตถุโบราณ และโบราณสถาน ซึ่งถือเป็นค่าบำรุงและอนุรักษ์ที่ไม่สามารถประเมินค่าได้ นอกจากนี้ พบว่า การเป็น UNESCO World Heritage Sites ของหลาย ๆ พื้นที่ในประเทศอียิปต์ อาทิ Giza Pyramids Complex มิได้เป็นสิ่งยืนยันถึงการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของคณะวิจัย ทำให้ทราบว่า ยังขาดการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อสร้างและให้ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม หากมองในอีกมุมหนึ่ง นับว่าการท่องเที่ยวในกรุงไคโรไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคม แต่ก็ไม่นำมาซึ่งการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเมืองมรดกโลก จึงต้องมีการบริหารจัดการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ UNESCO กำหนดด้วย โดยการดำเนินการตามข้อกำหนดของ UNESCO เป็นการรักษาไว้ซึ่งต้นทุนของการท่องเที่ยว โดยหากมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนร่วมด้วย จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การขนส่ง

การขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ส่วนมากได้รับการควบคุมจากกระทรวงคมนาคม และหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐมีความรับผิดชอบสำหรับการขนส่ง ทั้งถนน ทางราง ทางน้ำ ทางอากาศ และทางท่อ มีถนนระยะทาง 180,030 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางร้อยละ 75 ของความยาวถนนทั้งหมด มีเครือข่ายมอเตอร์เวย์ระยะทาง 1,034 กิโลเมตร มีทางรถไฟระยะทาง 5,085 กิโลเมตร โดยมีสถานีรถไฟกรุงไคโรเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อ มีเส้นทางการขนส่งทางน้ำระยะทาง 3,500 กิโลเมตร มีท่าเรือพาณิชย์ 15 แห่งและท่าเรือพิเศษ 29 แห่ง (ท่าเรือท่องเที่ยว ท่าเรือขนส่งน้ำมัน ท่าเรือขนส่งแร่ และท่าเรือประมง) มีท่าอากาศยาน

72 แห่ง โดยท่าอากาศยานนานาชาติไคโรเป็นท่าอากาศยานหลักและสายการบินอียิปต์แอร์เป็นสายการบินแห่งชาติ

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศโดยระบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถโดยสาร รถไฟ เครื่องบิน และเรือ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวในกรุงไคโรก่อนที่จะเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น ปิระมิด แห่งกิซ่า, National Museum of Cairo, ป้อมปราการซาลาดิน เป็นต้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เช่น รถไฟฟ้าใต้ดิน รถโดยสารประจำทาง แท็กซี่ อุเบอร์ เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเมืองอัสวาน ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศอียิปต์ โดยสามารถเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถโดยสาร รถไฟ เครื่องบิน และเรือ จากนั้นเดินทางไปยังเมืองอาบูซิมเบล (Abu Simbel) เพื่อเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว มหาวิหารอาบูซิมเบล ซึ่งเป็นมหาวิหารของอียิปต์โบราณและเป็นโบราณสถานหนึ่งในมรดกโลกขององค์การยูเนสโก นักท่องเที่ยวจะต้องเดินทางไปยังด่านตรวจก่อนเวลา 05.00 น เนื่องจากปัญหาด้านความปลอดภัยที่อาจจะต้องใช้รถตำรวจนำทาง ระหว่างเส้นทางมีจุดพักรถและร้านค้าเพียงเดียวไว้คอยให้บริการ ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย ถนนมีลักษณะ 2 ช่องจราจรตลอดเส้นทาง ไม่มีไฟส่องสว่างมีป้ายบอกและป้ายเตือน ทางตลอดเส้นทาง หากนักท่องเที่ยวเดินทางโดยเครื่องบินสามารถลงได้ที่ท่าอากาศยานอาบูซิมเบล ซึ่งเป็นท่าอากาศยานหลัก มีบริการเที่ยวบินสัปดาห์ละ 10 - 14 เที่ยวบิน จากท่าอากาศยานนานาชาติไคโร และท่าอากาศยานนานาชาติอัสวาน หลังจากนั้นนักท่องเที่ยวจะเดินทางกลับมายังเมืองอัสวานเพื่อเข้าที่พัก นอกจากนี้มีกิจกรรมการท่องเที่ยว อาทิ การนั่งเรือล่องแม่น้ำไนล์ ชมเรือใบเฟลุกกะ เที่ยวชมแหล่งเพาะเลี้ยงจระเข้แม่น้ำไนล์ นักท่องเที่ยวสามารถซื้อตั๋ว เดินทาง ซื้อของที่ระลึก และเรียนรู้วิถีชีวิตชาวนูเบียน จากนั้นนักท่องเที่ยวเดินทางไปเมืองลักซอร์ นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปนิยมใช้การเดินทางโดยรถไฟ จากสถานีรถไฟอัสวาน – สถานีรถไฟลักซอร์ เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับรถขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่น เมืองลักซอร์มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ เช่น วิหารคานัค (Temple of Karnak) วิหารลักซอร์ (Luxor Temple) หุบเขากษัตริย์ (The Valley of the Kings) และวิหารฮัตเชปซุต (Temple of Hatshepsut) เป็นต้น หลังจากนั้นเดินทางกลับกรุงไคโร โดยสามารถเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถโดยสาร รถไฟ เครื่องบิน และเรือ

4.3 ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงตามเกณฑ์การประเมินโลจิสติกส์ที่ขับเคลื่อนการท่องเที่ยว

การประเมินโลจิสติกส์ที่ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ โดยพิจารณา (1) โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (2) ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก และ (3) การเดินทาง และส่วนที่ 2 สังเคราะห์ระดับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ตามหลักความยั่งยืน จากผลประเมินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของโครงการย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 ได้แก่ (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศ ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์

4.3.1 วิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ของการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุดที่ศึกษา พบว่า โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระหว่าง อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปยังพระราชวังจันทน์ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน เท่ากับ 2.8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง ตั้งอยู่บนเส้นทางหลัก สามารถเข้าถึงได้สะดวก ระยะทางไม่ไกล แต่ละช่วงมีระยะทางประมาณ 60-100 กิโลเมตร ถนนส่วนใหญ่ แบ่งเป็น 4 ช่องจราจร ยังมี 2 ช่องจราจรในบางช่วง โดยบางแห่งอยู่ในระหว่างการปรับปรุงขยายเป็น 4 ช่องจราจร อีกทั้ง ยังมีโครงการขยายช่องจราจรให้เป็น 4 ช่องจราจรในส่วนที่เหลือตลอดทั้งเส้นทาง ผิวจราจรอยู่ในสภาพดี แต่มีบางช่วงที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงถนน มีการตัดหญ้า การตัดแต่งกิ่งไม้บริเวณข้างทาง รวมถึงการปลูกต้นไม้และดอกไม้ เพื่อปรับปรุงทัศนียภาพตามจุดสำคัญต่าง ๆ ให้เกิดความสวยงามอย่างรักก็ตาม เนื่องจากเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง ตัดผ่านชุมชนขนาดใหญ่และตัวเมือง ทำให้มีปริมาณการใช้พาหนะบนถนนเป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณตลาดสดวัดตระพังทอง ซึ่งตั้งอยู่บริเวณก่อนทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยในช่วงเวลาเช้าและเย็นจะมีผู้คนมาจับจ่ายซื้อของจำนวนมาก มีการจอดรถบริเวณไหล่ทางเลยเข้าไปในช่องจราจร ทำให้รถสัญจรไม่สะดวก และเส้นทางระหว่างพระราชวังจันทน์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 2.0 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากมีระยะทางไกล ประมาณ 298 กิโลเมตร ถนนในเขตตัวเมืองพิษณุโลกมีขนาด 6 และ 12 ช่องจราจร ระยะทาง 9 กิโลเมตร จากนั้นเป็น 4 ช่องจราจร ถึงตัวอำเภอศรีเทพ ระยะทาง 280 กิโลเมตร และ 2 ช่องจราจร จากเส้นทางหลักอำเภอศรีเทพเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ระยะทาง 9 กิโลเมตร บริเวณช่วงอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสภาพเส้นทางตัดภูเขา ซึ่งมีความโค้งและชันในบางช่วง ผู้ขับจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ สภาพพื้นผิวถนนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดีเรียบ มีการปะซ่อมแซมบางแห่ง แต่ในส่วนของเส้นทางเข้าไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพจากเส้นทางหลัก ระยะทาง 9 กิโลเมตร บางช่วงผิวจราจรมีรอยแตกแบบหนังจระเข้ เป็นร่องล้อ และเป็นหลุมบ่อ เนื่องจากเป็น

ที่ตั้งของโรงงานน้ำตาล มีรถบรรทุกอ้อยใช้เป็นเส้นทางหลักในการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว อ้อยจะมีรถบรรทุกจำนวนมาก

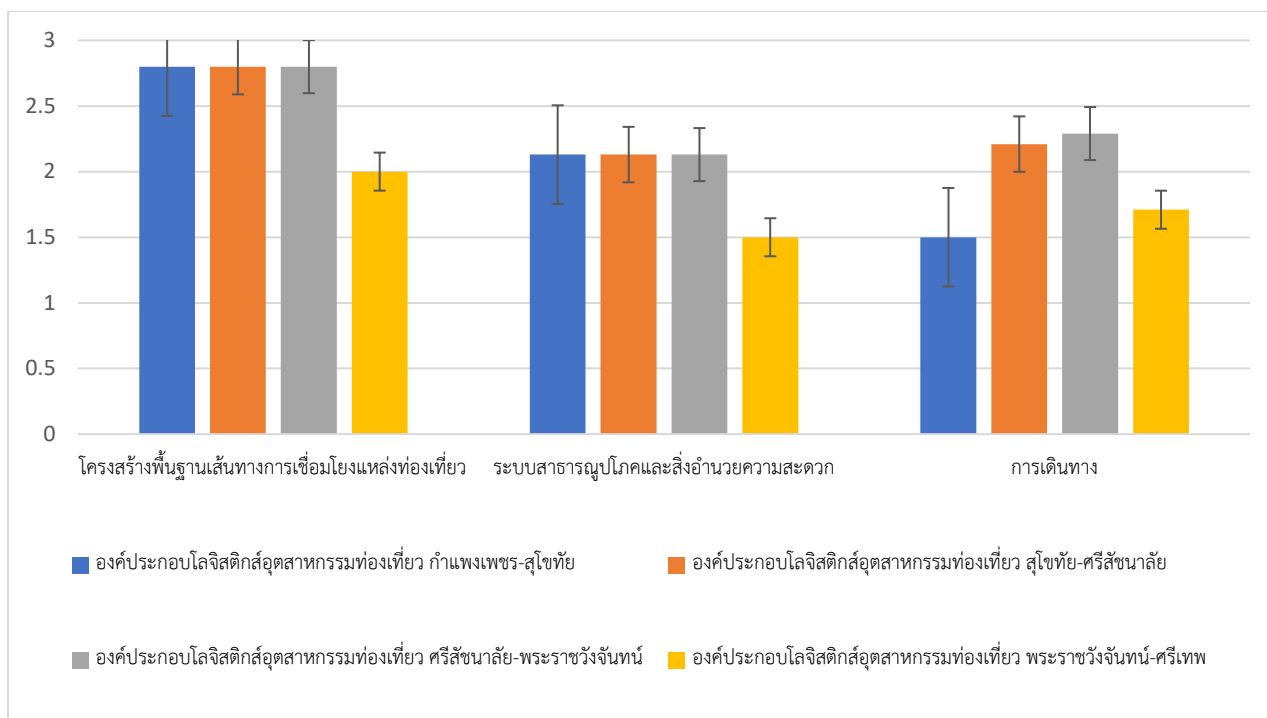
ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ ท่องเที่ยว ด้านระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ของการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุดที่ศึกษา พบว่า ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่าง อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปยังพระราชวังจันทน์ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน เท่ากับ 2.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากทั้ง 3 เส้นทาง เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างตัวอำเภอเมืองของจังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม รวมถึง โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีชุมชนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ตลอดเส้นทาง มีร้านค้า ร้านอาหาร สถานีบริการน้ำมันขนาดใหญ่ ที่มีบริการห้องน้ำ ร้านสะดวกซื้อ และตู้กดเงินสดอัตโนมัติ ตั้งอยู่ในระยะห่างที่เหมาะสมตลอดเส้นทาง อย่างไรก็ตาม ยังขาดการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ทดแทน ในส่วนระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางพระราชวังจันทน์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 1.50 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวยังขาดความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภคที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ไม่มีระบบประปาส่วนภูมิภาคเข้าถึงชุมชนขนาดเล็ก โรงพยาบาลตั้งอยู่ในตัวอำเภอศรีเทพ ซึ่งสามารถให้บริการได้เพียงคนในพื้นที่ ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตั้งอยู่ในพื้นที่ นอกจากในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเท่านั้น ไม่มีระบบจัดการน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม การจัดการขยะส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผาตามครัวเรือน ไม่มีการคัดแยกขยะ ไม่มีการจัดทำพื้นที่ทิ้งขยะส่วนกลาง และมีการนำขยะมาทิ้งในพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณใกล้อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ในระหว่างเส้นทางจากเมืองเพชรบูรณ์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ตั้งอยู่ห่างกัน แต่ละจุดมีระยะห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร มีร้านค้าและร้านอาหารขนาดเล็กกระจายอยู่ตามชุมชน โดยมีร้านอาหารขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้บริเวณอำเภอวิเชียรบุรี ซึ่งมีไก่ย่างเป็นอาหารที่ได้รับความนิยม เช่น ร้านตาแป๊ะ ร้านนิวไถ่ย่างบัวตอง และร้านบุญเจิง

การเดินทาง

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ ท่องเที่ยว ด้านการเดินทาง ของการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ พบว่า การเดินทางระหว่างอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปยังพระราชวังจันทน์ และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มีคะแนนประเมินเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมาก เท่ากับ 2.29 คะแนน และ 2.21

คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากตั้งอยู่บนทางหลวงสายหลักที่เป็นจุดเชื่อมต่อระบบขนส่งสาธารณะ มีเส้นทางเดินรถเชื่อมโยงไปหลายภูมิภาค จากสถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก ด้วยรถประจำทางระยะสั้นที่ให้บริการ ได้แก่ รถคอกหมูสุโขทัย และรถสองแถว รวมถึงรถรับจ้างไม่ประจำทาง เช่น รถสามล้อ และรถแท็กซี่พิษณุโลก เป็นต้น มีข้อมูลเส้นทางเดินรถที่สถานีขนส่ง และสามารถเข้าถึงข้อมูลเส้นทางเดินรถในระบบสารสนเทศ นอกจากนี้ จังหวัดสุโขทัยยังมีแนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบตำแหน่งรถโดยสารสาธารณะ GPS โดยสามารถใช้งานผ่านแอปพลิเคชันในโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานี ได้แก่ แก้ว อี้ หอน้ำ ตู้กดเงินสดอัตโนมัติ โทรทัศน์ ร้านค้า และกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เพื่อรักษาความปลอดภัยภายในอาคารผู้โดยสาร เป็นต้น การเดินทางจากพระราชวังจันทน์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 คะแนน ดังภาพ 90 เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ห่างจากเส้นทางหลัก ไม่มีระบบขนส่งสาธารณะเข้าถึง และการเดินทางจากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 1.50 คะแนน เนื่องจากสถานีเชื่อมต่อกำแพงเพชรไม่มีระบบขนส่งสาธารณะระยะสั้นจากสถานีเชื่อมต่อไปยังอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง ที่มีค่าโดยสารขึ้นอยู่กับระยะทางและการต่อรถ ซึ่งอาจจะมีการเก็บค่าบริการเกินราคาดมาตรฐาน อีกทั้ง รถโดยสารที่เชื่อมต่อระหว่างอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยบางส่วน มีสภาพเก่าใช้งานมาอย่างยาวนาน และไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน นอกจากนี้ ภายในสถานีเชื่อมต่อกำแพงเพชรมีพื้นที่ใช้สอยจำกัด แก้วอี้สำหรับผู้ให้บริการมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ เป็นต้น

องค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว	การเชื่อมโยงระหว่าง			
	กำแพงเพชร - สุโขทัย	สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย - พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์ - ศรีเทพ
โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว	2.80	2.80	2.80	2.00
ระบบสาธารณสุขและสิ่งอำนวยความสะดวก	2.13	2.13	2.13	1.5
การเดินทาง	1.50	2.21	2.29	1.71

ภาพ 90 คะแนนประเมินรวมเฉลี่ยการวิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)

4.3.2 การวิเคราะห์ระดับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงตามหลักความยั่งยืน

แหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักความยั่งยืนด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พบว่า อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีคะแนนประเมินเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.40 คะแนน อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีคะแนนประเมินเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมาก เท่ากับ 2.33 คะแนน และ 2.27 คะแนน ตามลำดับ ดังภาพ 91 โดยแหล่ง

ท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง เป็นสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญและร่วมส่งเสริม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมศิลปากร ถือเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลบริหารจัดการภายในอุทยานประวัติศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง ซึ่งมีแนวทางและหลักปฏิบัติที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืน ทั้งการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และประเมินความพึงพอใจในการให้บริการ รวมถึงความปลอดภัยจากนักท่องเที่ยว มีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานที่ท่องเที่ยว สร้างความตระหนักของคนในชุมชนให้เห็นถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมชุมชน ในด้านกายภาพของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีบริการจักรยานและรถไฟฟ้ามหานครทางเลือกให้นักท่องเที่ยวเช่า โดยไม่มียานพาหนะที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และห้ามนักท่องเที่ยวนำพาหนะส่วนตัวเข้าไปในเขตอุทยานฯ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มีจักรยานให้เช่า และมีรถรางเครื่องยนต์ดีเซลไว้บริการเป็นรอบเวลา หรือนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะสามารถเช่าเหมาคันได้ อย่างไรก็ตาม รถรางที่ให้บริการมีเพียงขนาดเดียว ไม่เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดเล็กและรอบนำเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีรถจักรยานให้เช่า และรถรางไว้คอยบริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ ภายในอุทยานสามารถนำพาหนะส่วนตัวเข้ามาได้ ด้านที่พัก บริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มีที่พัก/โรงแรม หลายประเภทบริการนักท่องเที่ยว โรงแรมส่วนใหญ่มีลักษณะสถาปัตยกรรมและการตกแต่งที่สอดคล้องไปกับศิลปวัฒนธรรมของเมืองเก่าสุโขทัย และที่พัก/โรงแรมในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ส่วนใหญ่เป็นที่พักประเภทโฮมสเตย์และโรงแรมขนาดเล็ก ซึ่งมีผู้ประกอบการเป็นคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ร้านอาหาร ร้านค้า ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก ของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง มีกระจายอยู่ทั่วไปเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบและเข้าถึงง่าย พระราชวังจันทน์ มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ย เท่ากับ 2.13 คะแนน ดังภาพ 91 มีกรมศิลปากรเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ภายในเขตพระราชวังจันทน์มีการจัดสรรสถานที่และอาคารแสดงนิทรรศการต่าง ๆ เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว มีแนวทางการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินภายในสถานที่ท่องเที่ยว มีการทำงานร่วมกันเฉพาะภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ขาดประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีคะแนนประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 1.87 คะแนน ดังภาพ 91 องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก/โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้า และการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น มีการบริหารจัดการเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ขาดการมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวหลัก

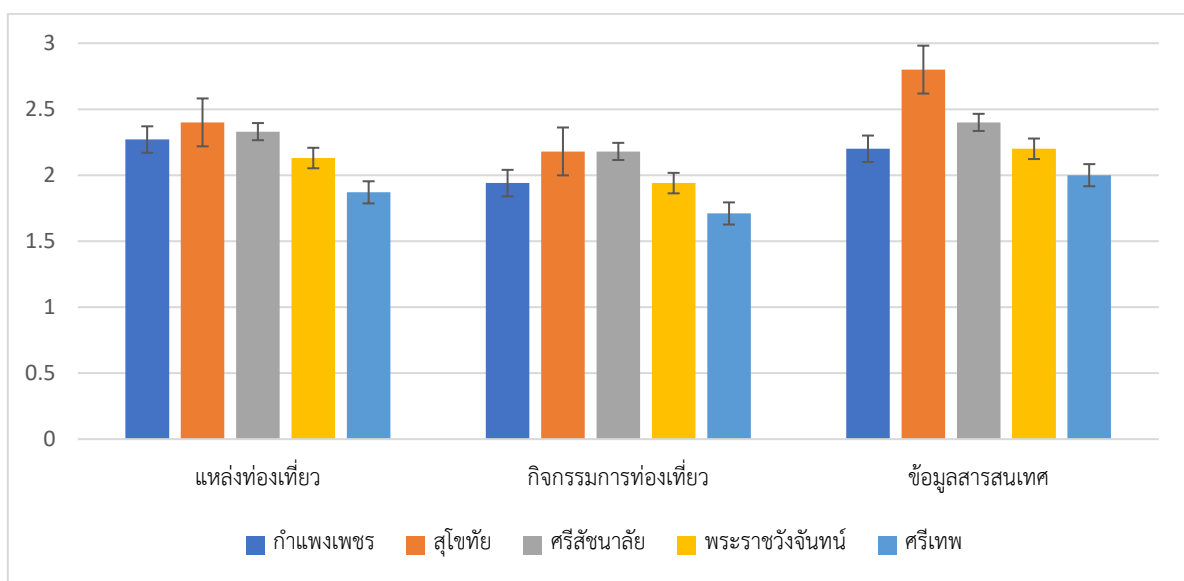
กิจกรรมการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยว โดยรอบแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ และระหว่างเส้นทางเชื่อมต่อในเขตจังหวัดที่แหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ พบว่า กิจกรรมท่องเที่ยวโดยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุโขทัย มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ คือ 2.18 คะแนน ดังภาพ 91 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน เนื่องจาก เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชน โดยเน้นการนำภูมิปัญญาและประเพณีที่สอดคล้องกับประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของเมืองมรดกโลกมานำเสนอผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ เช่น เรียนรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลก การทำเครื่องเงิน/ทอง การทอผ้าไทยโบราณ/ผ้าหมักโคลน และการแปรรูปอาหารจากกล้วย นอกจากนี้ ยังมีงานประเพณีสำคัญที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติให้ความสนใจ ได้แก่ งานประเพณีเผาเทียนเล่นไฟหรืองานลอยกระทง งานประเพณีสงกรานต์โยโยทาน และงานประเพณีบวชช้างหาดเสี้ยว เป็นต้น โดยภาครัฐให้การส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมกับผู้ประกอบการเอกชน ชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน ก่อให้เกิดแนวคิดและการทำงานของคนรุ่นใหม่ สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ แต่ยังคงขาดการให้โอกาสทางอาชีพแก่ผู้พิการ ชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมท่องเที่ยวโดยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ย เท่ากับ 1.94 คะแนน ดังภาพ 91 ลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ เช่น ชุมชนนวัตวิถี เรียนรู้วิถีการทำเกษตรสวนกล้วย การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย การบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและผู้ประกอบการ มีการส่งเสริมและจัดกิจกรรมอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและผลิตภัณ์สำหรับผู้ประกอบการ แต่ยังคงขาดความต่อเนื่อง การจัดทำบัญชียังไม่เป็นระบบรายรับ-รายจ่ายที่มีประสิทธิภาพ ขาดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล กิจกรรมท่องเที่ยวโดยรอบพื้นที่พระราชวังจันทร์ ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ย 1.94 คะแนน ดังภาพ 91 ลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยชุมชนท่องเที่ยววิถีและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านวังส้มซ่า มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพจากวัตถุดิบในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจบ้านผาผึ้งเป็นชุมชนอุตสาหกรรมเกษตร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านวัดจันทร์ เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP มีการจัดกิจกรรมด้านหัตถกรรมและอาหารท้องถิ่น เป็นต้น โดยธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนส่วนใหญ่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการจัดเรียนการสอนให้แก่เยาวชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาในชุมชน สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดยภาครัฐมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับผู้ประกอบการชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวโดยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีคะแนน

ประเมินรวมเฉลี่ย เท่ากับ 1.71 คะแนน ดังภาพ 91 โดยกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งอยู่อำเภอเขาค้อ จังหวัด เพชรบูรณ์ ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเชื่อมต่อมายังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นกิจกรรมในลักษณะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวิถีวัฒนธรรมชุมชน กิจกรรมท่องเที่ยวบางกิจกรรมขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พื้นที่ป่าในการจัดกิจกรรม การนำทรัพยากรมาใช้เกินความพอดี และขาดระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลสารสนเทศ

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพด้วยเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศพบว่า อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวมสูงสุด เท่ากับ 2.8 คะแนน และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยมีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวมสูงเป็นอันดับสอง เท่ากับ 2.4 คะแนน ดังภาพ 91 ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสุโขทัย โดยภายในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่ง มีระบบการให้ข้อมูลประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวและข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งรูปแบบป้ายแสดงข้อความและระบบ QR Code ให้ข้อมูลทั้งหมด 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส โดยอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยถือเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการภาคเอกชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวร่วมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในทุกช่วงฤดูกาล อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและพระราชวังจันทน์ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.2 คะแนน และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีคะแนนประเมินรวมเฉลี่ย เท่ากับ 2 คะแนน ดังภาพ 91 โดยแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่ง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร ซึ่งมีการจัดทำระบบการให้ข้อมูลประวัติศาสตร์ภายในสถานที่ท่องเที่ยว

องค์ประกอบโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	อุทยาน ประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร	อุทยาน ประวัติศาสตร์ สุโขทัย	อุทยาน ประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	อุทยาน ประวัติศาสตร์ ศรีเทพ
แหล่งท่องเที่ยว	2.27	2.4	2.33	2.13	1.87
กิจกรรมการท่องเที่ยว	1.94	2.18	2.18	1.94	1.71
ข้อมูลสารสนเทศ	2.2	2.8	2.4	2.2	2

ภาพ 91 คะแนนประเมินรวมเฉลี่ยการวิเคราะห์ระดับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยแลพื้นที่เชื่อมโยงตามหลักความยั่งยืน คะแนนเต็ม 3 คะแนน

4.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบโลจิสติกส์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความอ่อนไหวสูง เนื่องจากมีองค์ประกอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลาย ซึ่งหากไม่มีแนวทางการบริหารจัดการที่ดีและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ก็จะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน อีกทั้ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างมากในช่วงเวลาอันสั้น ทำให้รายได้ของชุมชนลดลง ขาดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว โดยผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เหล่านั้นควรต้องได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคหรือระบบคมนาคมที่ดีขึ้นจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงที่คนในพื้นที่ยอมรับได้และมีกรอบที่วางไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีระบบการจัดการของเสียก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และทบทวนและวิเคราะห์นโยบายที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564 แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัยปี พ.ศ.2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชรปี พ.ศ.2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกปี พ.ศ.2561-2565 และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2561-2565 เพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามหลักความยั่งยืน แสดงดังตาราง 7 และ ตาราง 8

ตาราง 8 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
แนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	- ประชาสัมพันธ์ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ - เพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลและเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองจากป้ายอธิบายข้อความต่าง ๆ ระหว่างเส้นทาง - แก้ไข/ลดปัญหาจุดเสี่ยงบนเส้นทางจราจร เช่น บริเวณจุดตัดทางหลวงกับทางรถไฟ จุดกลับรถที่ไม่เหมาะสม ติดตั้งสัญญาณไฟจราจรในจุดที่จำเป็น และการปรับปรุงพื้นผิวจราจร เป็นต้น - ผลักดันแผนโครงการปรับปรุงขยายเส้นทางใหม่เข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ โดยเริ่มจาก กม. 91 ของถนนทางหลวงหมายเลข 21 เข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 2244 มีลักษณะเส้นทางเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจรความกว้างประมาณ 10 เมตรเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและเพิ่มจุดท่องเที่ยวหมู่บ้านประวัติศาสตร์ ช่วยลดอุบัติเหตุจากรถบรรทุกอ้อยในช่วงฤดูการหีบอ้อย และย่นระยะทางการเดินทางเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้ประมาณ 4 กิโลเมตร . - ปรับปรุงเส้นทางเชื่อมต่อสถานที่ท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เขาคลังนกปรางค์ฤๅษี และสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนให้สามารถใช้งานได้สะดวก และรองรับยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ได้
แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2560-2579	- ยกระดับโครงข่ายการขนส่งคมนาคมและระบบโลจิสติกส์จากกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 สู่ภูมิภาคและอาเซียน	
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การสร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล	
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย	- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โครงสร้างคมนาคม และโลจิสติกส์เพื่อรองรับการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมการผลิต และบริการ	
แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร	- พัฒนาทางหลวงให้ได้มาตรฐานเพื่อให้ประชาชนที่ใช้เส้นทางและอาศัยอยู่ในบริเวณสองข้างทางได้รับความสะดวกในการใช้เส้นทาง และส่งเสริมการคมนาคมในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	
แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก	- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน - พัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาค ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดโดยใช้เทคนิคนวัตกรรม และฐานข้อมูล รวมทั้งการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ โดยพัฒนาระบบ	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	เชื่อมโยงการขนส่งอย่างเป็นระบบและยั่งยืน - พัฒนาศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถด้านการลงทุน อุตสาหกรรม ภาคการผลิตสินค้าและบริการ	
แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์	- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การเชื่อมโยงกิจกรรมและประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	
แนวทางพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	- เพิ่มศักยภาพมาตรฐานสินค้าและการให้บริการของร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านค้า หรือร้านของฝากของที่ระลึก เพื่อเป็นจุดแวะพักระหว่างทาง - จัดทำระบบน้ำประปาคุณภาพ ให้ครอบคลุมชุมชนโดยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เพื่อให้ประชาชนมีน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง - ส่งเสริมการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - จัดทำแผนการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการรองรับผู้ป่วยฉุกเฉินหรือผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพสาธารณสุขขนาดเล็กให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นได้ - ภาครัฐเข้ามาออกแบบกระบวนการจัดการขยะตั้งแต่การแยกขยะ จุดทิ้งขยะ ตารางการเก็บขยะ ตลอดจนเตาเผาขยะ และมีบทลงโทษสำหรับสถานประกอบการที่ปล่อยของเสียลงสู่ธรรมชาติโดยไม่ผ่านการบำบัด
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การสร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล	
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย	- เตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ และผู้พิการ - พัฒนาระบบสาธารณสุขให้ได้มาตรฐาน - พัฒนาระบบจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน - ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน	
แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร	- พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนมีน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง และสามารถบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	- สร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ป้องกันและแก้ไขปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย - ส่งเสริมการให้ความรู้การบำบัดน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม	
แผนพัฒนาจังหวัด พิษณุโลก	- พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และบริการ ให้มีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน - พัฒนาระบบบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการน้ำ ขยะมูลฝอย/น้ำเสีย และพลังงานอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	
แผนพัฒนาจังหวัด เพชรบูรณ์	- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การเชื่อมโยงกิจกรรมและประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว - การพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝาก/ของที่ระลึก	
แนวทางพัฒนาการเดินทาง		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคม และขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล	- ศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการในพื้นที่และนักท่องเที่ยว รวมถึงปัจจัยความพร้อมการรองรับ เพื่อจัดทำแนวทางการวางระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมต่อมายังแหล่งท่องเที่ยว - กำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ เช่น การจัดสัมมนาคุณบัตรโดยสารฟรี สำหรับผู้ให้บริการครบ 10 ครั้ง หรือการสมัครสมาชิกเพื่อรับส่วนลดค่าบัตรโดยสารร้อยละ 5 ต่อครั้ง เป็นต้น
แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2560-2579	- ยกระดับโครงข่ายการขนส่งคมนาคม และระบบโลจิสติกส์จากกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 สู่ภูมิภาคและอาเซียน	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคม และขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล	- จัดเส้นทางรถโดยสารสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงทั้ง 5 แห่ง ให้สามารถเข้าถึงได้สะดวก ลดปัญหาการการต่อรถโดยสารที่ขาดความต่อเนื่อง - ออกแบบและจัดทำแนวทางการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว ให้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่มีพาหนะส่วนตัว เช่น รถจักรยานยนต์เช่า หรือจักรยานเช่า เป็นต้น และสร้างความเข้าใจในการขับซื้ออย่างปลอดภัย - ยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัย การให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกบนรถโดยสารสาธารณะให้มีความเหมาะสม ตามมาตรฐานของประเภท
แผนขับเคลื่อนองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2562 – 2565)	- บริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษสู่ความเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - พัฒนาและส่งเสริมต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชนที่ได้มาตรฐาน - บูรณาการ ประสาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคีในการจัดการการท่องเที่ยว	- คัดเลือกประเภทและขนาดของรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะสมกับปริมาณผู้ใช้ เนื่องจากบางเส้นทางมีผู้ใช้บริการน้อย เช่น รถคอกหมูสุโขทัย
แผนพัฒนาจังหวัด กำแพงเพชร	- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โครงสร้างคมนาคม และโลจิสติกส์เพื่อรองรับการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมการผลิต และบริการ	- มีการดูแลบำรุงรักษาสภาพเครื่องยนต์ ตรวจสอบอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงและการปล่อยมลพิษ
แผนพัฒนาจังหวัด พิษณุโลก	- พัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาค ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูล รวมทั้งการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ โดยพัฒนาระบบเชื่อมโยงการขนส่งอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	- ส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก - จัดเส้นทางรถโดยสารสาธารณะระยะสั้น เชื่อมต่อระหว่างสถานีขนส่งผู้โดยสารมายังแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร - จัดเส้นทางเดินรถสาธารณะเพื่อเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวภายในแหล่ง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เขาคลังนอก ปรังค์ฤๅษี และสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน เป็นต้น
แผนพัฒนาจังหวัด เพชรบูรณ์	- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก - ส่งเสริมการเชื่อมโยงการค้าและบริการภายในจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาตามแนวทาง North-South Economic Corridor และ East-West Economic Corridor เนื่องจากมีความพร้อมในด้าน	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการค้าและบริการ	

ตาราง 9 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงตามหลักความยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน - การพัฒนาบุคคลด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว	- ประชาชนในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลักในพื้นที่ - เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวไปยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเพียงแห่งเดียว ทำให้ไม่เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์อื่น ดังนั้น ควรนำเสนอความโดดเด่นและอัตลักษณ์ที่แตกต่างของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว - โครงการเชื่อมโยงประเพณีประเพณีสำคัญของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ให้สามารถกระจายนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้ เช่น งานเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย งานนบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร ประเพณีทรงน้ำพระพุทธรูปราชย์ จังหวัดพิษณุโลก และงานบวงสรวงเจ้าพ่อศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น - มีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตและประเพณี รวมถึงสร้างความตระหนักของคนในชุมชน ให้เห็นถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมชุมชน - จัดกิจกรรมฝึกอบรมและสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนที่อาศัยบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้ต้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงข้อห้าม กฎหมายและบทลงโทษผู้ที่ลักลอบทำลายโบราณสถาน และลักลอบขายวัตถุโบราณ
แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2560-2579	- สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์และประวัติศาสตร์	
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทแต่ละพื้นที่ รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย	-	
แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร	- ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต - สร้างแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อส่งเสริมศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่าจังหวัดกำแพงเพชร - พัฒนาปัจจัยพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสิ่ง	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	อำนวยความสะดวก ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมสถานประกอบการด้านอาหารและสั้วมสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวให้พัฒนาถูกสุขลักษณะ	- การมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในพื้นที่ ร่วมกันทำงานอย่างบูรณาการทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด เพื่อให้เกิดแนวทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน
แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก	- การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บริการ และมาตรฐานการท่องเที่ยว	- จัดสรรพื้นที่ส่วนกลางเพื่อใช้ทำกิจกรรมหรือจัดงานนิทรรศการต่าง ๆ บริเวณจุดที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่โบราณสถาน
แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์	- การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บนพื้นฐานอัตลักษณ์พื้นที่	- พัฒนาระบบแจ้งเหตุและแจ้งเตือนภัยในแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการเข้าถึงผู้ประสบภัยและช่วยเหลือ - นักท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน - ให้ความสำคัญในด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การไม่เอาเปรียบค่าโดยสาร ให้ข้อมูลที่จริง ความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เป็นต้น - มีจุดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และรองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ทุกประเภท - มีการประเมินความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยว การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การเดินทาง การเข้าถึงข้อมูล และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้าง เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงให้ได้มาตรฐานการท่องเที่ยว - พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา และจัดทำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว	- เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักและสถานที่ท่องเที่ยวรองเส้นทาง โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างมีเรื่องราว ตามลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางมรดกโลกกล้วยใน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	- การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ	พื้นที่มรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทางถนนพระร่วงสู่เส้นทางสร้างสรรค์ หรือคเส้นทางความทรงจำที่มีชีวิต เป็นต้น (จากผลการวิจัยโครงการย่อย 2)
แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2560-2579	- สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศและประวัติศาสตร์	- จัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างชุมชน ผู้ประกอบการ และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลบริการแก่นักท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน	- สร้างพื้นที่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้าใจถึงการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวชุมชน และแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่
แผนขับเคลื่อนองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2562 – 2565)	- บริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษสู่ความเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - พัฒนาและส่งเสริมต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชนที่ได้มาตรฐาน - บูรณาการ ประสาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคีในการจัดการการท่องเที่ยว	- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย และสนับสนุนการทำงานของคนรุ่นใหม่ - ร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ - จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เน้นการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาเป็นหมู่บ้าน OTOP/CPOT (ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม)
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย	- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ - พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ประกอบการ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยกระดับ เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว การเกษตร การอุตสาหกรรม การผลิต และการบริการ - พัฒนาการศึกษาระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต - ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในด้านคุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ และประชาธิปไตย และคุณภาพคน	- ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น โดยใส่องค์ความรู้และออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่า ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว และใส่ใจกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - จัดกิจกรรมฝึกอบรมและสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนที่อาศัยบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้ต้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงข้อห้าม กฎหมายและบทลงโทษผู้ที่ลักลอบทำลายโบราณสถาน และลักลอบขายวัตถุโบราณ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
แผนพัฒนาจังหวัด กำแพงเพชร	- พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี และพัฒนาหมู่บ้าน OTOP/CPOT (ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม) - พัฒนา/สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และส่งเสริมศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่า จังหวัดกำแพงเพชร - พัฒนาปัจจัยพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย ด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมสถานประกอบการด้านอาหารและสัสม ธารณะในแหล่งท่องเที่ยวให้พัฒนา ถูกสุขลักษณะ - เพิ่มศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการ และเครือข่ายทางการท่องเที่ยว ให้เกิดการยกระดับคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานการท่องเที่ยว	- ชุมชนให้ความสำคัญกับสิ่งปลูกสร้างที่กลมกลืน กับสภาพแวดล้อมของชุมชน เน้นการจัดการ ความสะอาด ความสะดวกสบายตามมาตรฐาน การท่องเที่ยวชุมชน ทำให้เกิดเอกลักษณ์ที่มีเสน่ห์เฉพาะตัวของท้องถิ่น - จัดหลักสูตรการจัดทำระบบบัญชีและการเงิน ของธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เกิดการจัดสรร รายได้และต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำ ระบบสารสนเทศอย่างง่ายมาประยุกต์ใช้ - จัดทำรูปแบบคัดกรองนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดิน ทางเข้ามาในประเทศไทยที่อาจมาจากประเทศ ต้องสงสัยในกลุ่ม ISIS หรือนักท่องเที่ยวที่มี ประวัติอาชญากรรม เพื่อจัดทำแนวทางในการ ป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงที่ส่งผลต่อการ ท่องเที่ยว ด้วยการบูรณาการงานจากทุกภาค ส่วน - มีการติดตามประเมินผลเชิงรุกของการท่องเที่ยว ชุมชน และจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และ สิทธิมนุษยชน เผยแพร่สู่สาธารณะ - จัดฝึกอบรมการใช้ภาษาต่างประเทศพื้นฐาน ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว - กำหนดให้มีคฤศก์ท้องถิ่นเสนอข้อมูลแนว ทางปฏิบัติตัวที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยว
แผนพัฒนาจังหวัด พิษณุโลก	- ส่งเสริมให้เป็นเมืองแห่งการประชุม และการจัดนิทรรศการ (MICE CITY) ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) บน ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์และ นวัตกรรม	- มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว - ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้วัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสามารถนำมาใช้ลด หนอยภาษีรายได้ของสถานประกอบการได้ - มีระบบบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนระบายลงสู่ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ - กำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดเก็บ ข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และจัดฝึกอบรม ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการ จัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะ
แผนพัฒนาจังหวัด เพชรบูรณ์	- การเชื่อมโยงกิจกรรมและประเพณี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนา มาตรฐานสินค้าของฝาก/ของที่ระลึก	- มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว - ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้วัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสามารถนำมาใช้ลด หนอยภาษีรายได้ของสถานประกอบการได้ - มีระบบบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนระบายลงสู่ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ - กำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดเก็บ ข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และจัดฝึกอบรม ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการ จัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
		- ดัดป่ายประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยวในการแยกขยะและบริเวณจุดทิ้งขยะ รวมไปถึงการกำหนดกฎเกณฑ์กรณีฝ่าฝืนหรือทิ้งขยะในที่สาธารณะ - มีระบบการคัดแยกขยะในครัวเรือนและสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และการจัดการขยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ
แนวทางการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว		
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 – 2564	- การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ	- มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่สู่สาธารณะ - เข้าร่วมงานนิทรรศการต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ถึงความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อขยายตลาดนักท่องเที่ยว - ประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก - จัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพในแต่ละช่วงฤดูกาล เช่น ตามสภาพอากาศท่องเที่ยวธรรมชาติ ฤดูกาลของผลผลิตทางการเกษตร หรือช่วงประเพณี เป็นต้น - ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน ให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจด้านการท่องเที่ยว - จัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่มีเนื้อหา รูปแบบ และช่องทางการนำเสนอตามแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และสามารถเลือกได้หลายภาษา - เพิ่มช่องทางเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งช่องทางหลักและช่องทางรอง ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ตามจุดแลนด์มาร์ค การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดวางสื่อวารสารไว้ตามจุดท่องเที่ยว ร้านอาหาร สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสาร
แผนพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2560-2579		
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580	- การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล	
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย	- พัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยกระดับ เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว การเกษตร การอุตสาหกรรม การผลิต และการบริการ	
แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร	- พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชรให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยส่งเสริมการใช้ระบบ e-Commerce	
แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก	- ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูล มุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการ	

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว		ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
	ให้บริการ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต	รถโดยสาร เครื่องบิน และรถไฟ และระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะสื่อ Social media เช่น Facebook Twitter Instagram Youtube และ Pinterest เป็นต้น
แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์	- การตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บนพื้นฐานอัตลักษณ์พื้นที่	- ติดตามการเกิดโรคระบาดที่อุบัติขึ้นในประเทศและต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศด้านโรคระบาด และจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการแพทย์ และหน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่

การสังเคราะห์ผลการศึกษาของโครงการย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 ร่วมกับโครงการแผนงานวิจัย เพื่อประเมินผลด้านศักยภาพการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้ง 5 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และพระราชวังจันทน์ และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยแบ่งตามองค์ประกอบโลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ให้เกิดรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ทั้ง 4 จังหวัด มีศักยภาพและจุดแข็งที่สามารถเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันได้ (Synergy) สุโขทัย เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยซึ่งเป็นมรดกโลก ถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ เช่น การทำเครื่องสังคโลก การทำทองโบราณ การฟั่นพระ รวมถึงอาหารคาวและหวานของชาวสุโขทัยที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีเรื่องราวที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ประเพณีและงานเทศกาลประจำปี ได้แก่ ประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ประเพณีทรงน้ำไอยทาน และประเพณีบวชช้างหาดเสี้ยว ล้วนเป็นงานเทศกาลประจำปีสำคัญที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากต่างหลงใหลมาเที่ยวชม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการท่องเที่ยวของสุโขทัยจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่เป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการกระจุกตัวเฉพาะในพื้นที่เมืองเก่าสุโขทัย หากมีรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวโดยอิงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หรือความเกี่ยวเนื่อง เพื่อเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน จะทำให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและการกระจายรายได้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น กำแพงเพชร เป็นจังหวัดที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ในด้านผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะกล้วยไข่ กล้วยหอม กล้วยน้ำว้า และहु้าเผือก เป็นต้น พิษณุโลก เป็นจังหวัดที่ตั้งของพระราชวังจันทน์ มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการขนส่งสาธารณะ เป็นจุดเชื่อมต่อ

ระบบขนส่งสาธารณะทั้งเครื่องบิน รถไฟ และรถโดยสารสาธารณะ นอกจากนี้ ท่าเลที่ตั้งซึ่งเป็นจุดตัดเชื่อมต่อ กับหลายภูมิภาค ทำให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางที่สามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมือง ประวัติศาสตร์ทั้ง 5 แห่งได้อย่างสะดวก ด้านความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภค มีความพร้อมของโรงแรม/ที่พัก ศูนย์การค้า ร้านค้า ร้านอาหาร และโรงพยาบาล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของภาคเหนือตอนล่าง 1 เป็นที่ตั้งของหน่วยงานและ สถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมในการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการ ท่องเที่ยว เพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีความโดดเด่นในด้านการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ ได้แก่ เขาค้อ หุบเสด็จหลวง และภูทับเบิก เป็นต้น โดยเฉพาะอำเภอเขาค้อ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ ได้รับความนิยม ติดอันดับ 1 ใน 5 แหล่งท่องเที่ยวของประเทศ (กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วน จังหวัดเพชรบูรณ์, 2555) โดยตั้งอยู่บนเส้นทางระหว่างอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพและพระราชวังจันทน์ หากมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์และกิจกรรมท่องเที่ยวบนเส้นทางเชื่อมโยงให้แก่ นักท่องเที่ยว จะทำให้เกิดการกระจายนักท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพยังเป็น หนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์บนเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 4 เมืองมรดกโลก (อยุธยา-ศรีเทพ- สุโขทัย-หลวงพระบาง) (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2561) ถือเป็นโอกาสให้เกิด เส้นทางแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

อีกหนึ่งศักยภาพของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง นั่นคือ การที่เส้นทางท่องเที่ยวนี้ตั้งอยู่บนระเบียงเศรษฐกิจสายตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) และระเบียงเศรษฐกิจหลวงพระบาง-อินโดจีน-เมะลาลาย (Luangprabang-Indochina-Mawlamyine Economic Corridor: LIMEC) นับเป็นจุดแข็งหนึ่งของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัย และพื้นที่เชื่อมโยง ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ เกิดการขยายตัวทาง เศรษฐกิจบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจทั้งสองนี้ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมขนส่ง นอกจากนี้ การตั้งอยู่บน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงได้รับการพัฒนาตาม นโยบายการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานของเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงข้อตกลงร่วมต่าง ๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ภาครัฐ

ภาครัฐ ถือเป็นหน่วยงานสำคัญในการสนับสนุนการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง ในด้านนโยบายและการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ สนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก พัฒนาระบบสาธารณูปโภค มีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการด้วยการสร้างมาตรฐานและความเชื่อถือได้ในด้านราคา สุขอนามัย ความปลอดภัย ความโปร่งใส และคุณภาพ โดยคำนึงถึงการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ออกกฎหมายเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ ให้เกิดการแบ่งปันต่อชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น เช่น การจดทะเบียนผู้ประกอบการ การจ้างงานคนในพื้นที่และสวัสดิการแรงงาน การควบคุมมลพิษทางอากาศหรือเสียงจากกิจกรรมท่องเที่ยว การกำกับดูแลมาตรฐานธุรกิจ การคุ้มครองผู้บริโภค (นักท่องเที่ยว) การออกแบบควบคุมสิ่งปลูกสร้าง การจัดการของเสีย เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ ซึ่งแม้ว่าจะมีนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการดำเนินการหรือให้ความสำคัญน้อยกว่าการเพิ่มจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยว การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้บริการ รวมทั้งเครื่องมือในการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงของการให้บริการที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้น การทำงานขององค์กรภาครัฐจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวในภาพรวมครอบคลุมทั้งพื้นที่ ให้มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียอย่างทั่วถึง

ภาคเอกชน

ภาคเอกชน ถือเป็นตัวแปรหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่มีความหลากหลายและอยู่ภายใต้การดูแลของหลายหน่วยงาน เช่น กรมศิลปากร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือคนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กลไกที่มีอยู่ในรูปแบบของชมรม วิสาหกิจชุมชน หรือสมาคมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ทั้ง 4 จังหวัด (สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์) ให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลดการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน

การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยการจัดรูปแบบเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกย่องธุรกิจท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐาน นำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ที่มีความน่าสนใจ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น รวมถึงการเชื่อมโยงงานประเพณีท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ในรูปแบบเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หรือลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น งานเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย งานนบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร ประเพณีสงกรานต์พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก และงานบวงสรวงเจ้าพ่อศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ ควรผลักดันรูปแบบการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีนวัตกรรมผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่วางแผนการท่องเที่ยวหรือรับสื่อการท่องเที่ยวต่าง ๆ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยว การจองตั๋วเครื่องบิน การจองที่พัก หรือหาข้อมูลร้านอาหาร/ร้านค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดึงดูดการวางแผนเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ผ่านทาง Social media เช่น Facebook Twitter Youtube หรือ Pinterest โดยมีการนำเสนอลักษณะรูปภาพหรือภาพเคลื่อนไหวที่สวยงาม สามารถแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันประสบการณ์การเดินทาง ซึ่งเป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดของการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงสื่อสารกับนักท่องเที่ยวผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และช่องทางอื่น ๆ ที่กำลังได้รับความนิยม เป็นต้น

ภาคประชาชน

ภาคประชาชน ถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เนื่องจากต้องดำเนินวิถีชีวิตอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ผู้นำชุมชนควรสร้างความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวชุมชนให้กับผู้ที่อาศัยในพื้นที่ได้รับทราบ มีเวทีแลกเปลี่ยนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้าใจถึงการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวชุมชน และแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ที่มีอำนาจและบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การกำหนดทิศทางและรูปแบบการท่องเที่ยวร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน กำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ทรัพยากรในชุมชนเกินความพอดี โดยอาจส่งผลทางลบต่อทรัพยากรธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต

ในชุมชน เน้นรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่นำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นและสินค้าที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ นำเสนอกิจกรรมที่มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความประทับใจของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแบบเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กระจายธุรกิจท่องเที่ยวแต่ละประเภทในชุมชนให้มีความสมดุลกับอุปสงค์และอุปทาน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำให้เกิดการเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ เช่น การตลาด และรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการท่องเที่ยวชุมชนจะสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบครัวเรือนหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แต่การเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจะต้องมีการจองล่วงหน้า เนื่องจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริมหรือทำในช่วงฤดูที่ว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาแบบไม่ได้นัดหมาย อาจไม่สามารถทำกิจกรรมได้ ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างชุมชน ผู้ประกอบการองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นศูนย์ข้อมูลที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ประชาชนที่ไม่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่ดีที่เกิดจากการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว อาจจะมีการตั้งกองทุนชุมชนจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อใช้สนับสนุนกิจกรรมส่วนกลางหรือเป็นทุนการศึกษาให้กับเยาวชนในท้องถิ่น เป็นต้น โดยผู้ที่อาศัยในพื้นที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตนเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน

ภาควิชาการ

ภาควิชาการ เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสนับสนุนการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงในด้านองค์ความรู้และนวัตกรรม เนื่องจากกระบวนการความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางของประชาชนในชุมชน ดังนั้น การส่งเสริมให้ชุมชนได้รับองค์ความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีหน่วยงานที่สำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย และศูนย์ฝึกอาชีพ ทำการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ชุมชน ในด้านของทักษะฝีมือแรงงาน การคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ การเงิน การจัดการชุมชน และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภายในชุมชน การสนับสนุนและส่งเสริมแนวทางการสร้างความรู้แบบประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ จากการจัดฝึกอบรมและการปฏิบัติจริงให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ หรือจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีลักษณะสอดคล้อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างมีระบบและยั่งยืน

5.2 สรุปผลงานวิจัย

จากโครงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ปี พ.ศ. 2561-2564 เสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการตามมติที่ประชุม คณะรัฐมนตรีสัญจร จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ 25-26 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มภาคเหนือ โดยสอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีนโยบายพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์สำคัญที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง และมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกันกับเมืองมรดกโลกสุโขทัยและเมืองบริวาร ได้แก่ พระราชวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เกิดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและพื้นที่เชื่อมโยงด้วยโลจิสติกส์ เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยพิจารณาการบริหารจัดการตามองค์ประกอบการขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างพื้นฐานบนเส้นทาง (2) ระบบสาธารณูปโภค (3) การเดินทาง (4) แหล่งท่องเที่ยว (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว และ (6) ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการท่องเที่ยว ตามกรอบความยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง พบว่า ในด้านโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้ในระดับดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และพระราชวังจันทน์ เนื่องจากมีระยะทางเฉลี่ยไม่ไกลมาก สภาพเส้นทางอยู่ในสภาพดี ในขณะที่เส้นทางระหว่างพระราชวังจันทน์ไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีระยะทางที่ไกลถึง 298 กิโลเมตร ตัดผ่านภูเขาในช่วงอำเภอวังทอง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจากเส้นทางหลักเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นทางหลวงชนบทระยะทาง 9 กม. มีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ ทำให้มีรถบรรทุกอ้อยจำนวนมาก รวมถึงเส้นทางเชื่อมต่อสถานที่ท่องเที่ยวภายในแหล่งยังไม่สะดวกสำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลขนาดเล็ก เนื่องจากมีสภาพผิวถนนเป็นหลุมบ่อ ในด้านระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง พบว่า อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และพระราชวังจันทน์ มีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและชุมชนขนาดใหญ่ ในส่วนอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพยังขาดการเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคครอบคลุมทั้งพื้นที่ และไม่มีระบบการจัดการขยะ การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ สามารถใช้บริการรถโดยสารเชื่อมต่อระหว่างแหล่งสะดวก เข้าถึงง่าย มีเที่ยวรถสม่ำเสมอแต่รถโดยสารบางคันมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในส่วนพื้นที่เมืองกำแพงเพชร และศรีเทพ ไม่มีรถโดยสารสาธารณะขนาดเล็กบริการตามเส้นทางภายในตัวเมือง และเชื่อมต่อ

จากสถานียังแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวภายในสถานที่ท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับที่ดี มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบ คือ กรมศิลปากร ร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ในเขตพื้นที่ตั้งของอุทยานศรีเทพยังขาดความพร้อม ด้านโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหาร สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยังขาดนวัตกรรมและการต่อยอดเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดความหลากหลายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์ รวมถึงการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ด้านข้อมูลสารสนเทศ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านหลายช่องทาง จากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัย และพื้นที่เชื่อมโยงแก่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ 1. ภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนด้านนโยบายและการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ เพื่อพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและระบบสาธารณูปโภค ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการด้วยการสร้างมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ ออกกฎหมายเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ ให้เกิดการแบ่งปันต่อชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ ซึ่งแม้ว่าจะมีนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการดำเนินการหรือให้ความสำคัญน้อยกว่าการเพิ่มจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยว การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้บริการ ให้มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียอย่างทั่วถึง 2. ภาคเอกชน ถือเป็นตัวแปรหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควรมีแนวทางการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลดการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน จัดกิจกรรมท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยการจัดรูปแบบเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกย่องธุรกิจท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐาน นำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ที่มีความน่าสนใจ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น รวมถึงการเชื่อมโยงงานประเพณีท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น งานเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย งานนบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร ประเพณีสงกรานต์พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก และงานบวงสรวงเจ้าพ่อศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ ควรผลักดันรูปแบบการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีนวัตกรรมผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดของการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงสื่อสารกับนักท่องเที่ยวผ่านทางเทคโนโลยี

สารสนเทศและช่องทางอื่น ๆ ที่กำลังได้รับความนิยม เป็นต้น 3. ภาคประชาชน ถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เนื่องจากต้องดำเนินวิถีชีวิตอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ผู้นำชุมชนควรสร้างความเข้าใจในการการท่องเที่ยวชุมชนให้กับผู้ที่อาศัยในพื้นที่ได้รับทราบ มีเวทีแลกเปลี่ยนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้าใจถึงการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวชุมชน และแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ นอกจากนี้ ประชาชนที่ไม่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่ดีที่เกิดจากการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว เป็นต้น และ 4. ภาควิชาการ ควรเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้ชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ในด้านของทักษะฝีมือแรงงาน การคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ การเงิน การจัดการชุมชน และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภายในชุมชน จัดฝึกอบรมและการปฏิบัติจริงให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ หรือจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีลักษณะสอดคล้อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างมีระบบและยั่งยืน โดยสามารถสรุปได้ดังภาพ 92 และ ภาพ 93 ภาพ 92 การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์

เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (ท่าแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

- 6 เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร > อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
ระยะทางรวม 66 กิโลเมตร
- หมายเลขถนน 101 ระยะทาง 73 กม. ถนน 2 และ 4 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 12 ระยะทาง 11 กม. ถนน 4 และ 2 ช่องจราจร
- 7 เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย > อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย
ระยะทางรวม 66 กิโลเมตร
- หมายเลขถนน 12 ระยะทาง 11 กม. ถนน 2 และ 4 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 101 ระยะทาง 50 กม. ถนน 2 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 1201 ระยะทาง 5 กม. ถนน 2 ช่องจราจร
- 8 เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย > พระราชวังจันทน์
ระยะทางรวม 113 กิโลเมตร
- หมายเลขถนน 1201 ระยะทาง 5 กม. ถนน 2 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 101 ระยะทาง 50 กม. ถนน 2 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 12 ระยะทาง 57 กม. ถนน 4 ช่องจราจร
- เลี้ยวซ้าย กม. ที่ 231 ระยะทาง 0.6 กม. ถนน 2 ช่องจราจร
- 9 เส้นทางพระราชวังจันทน์ > อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
ระยะทางรวม 298 กิโลเมตร
- หมายเลขถนน 125 ระยะทาง 125 กม. ถนน 6 และ 12 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 21 ระยะทาง 164 กม. ถนน 4 ช่องจราจร
- หมายเลขถนน 2211 ระยะทาง 9 กม. ถนน 2 ช่องจราจร

ภาพ 92 การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

ภาพ 93 การเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวบนเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว
เมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

5.3 ข้อเสนอแนะ

6) ควรนำข้อมูลจากการศึกษานี้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกประเด็นปัญหาในด้านที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างเหมาะสมตามลำดับ เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่ระดับการปฏิบัติมากขึ้น

7) ควรมีการบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งหน้าที่ตามลักษณะความชำนาญการ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ถูกต้องและสอดคล้องกัน

8) ควรดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบท่องเที่ยว

9) ควรจัดทำแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ภายหลังจากนำเสนอแนะแนวทางการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

บรรณานุกรม

Dhingra Mani. (2017). *Macro level characterization of Historic Urban Landscape: Case study of Alwar walled city*. ScienceDirect.

MGR Online. (23 ธันวาคม 2560). คณะรัฐมนตรีสั่งลุย จังหวัดพิษณุโลก-สุโขทัย. ผู้จัดการสุดสัปดาห์.

skyscanner. (กรกฎาคม 2562). *Skyscanner*. เข้าถึงได้จาก Skyscanner:

<https://www.skyscanner.co.th/routes/bkkt/phs/bangkok-to-phitsanulok.html>

Sunil Chopra, และ Peter Meindl. (2013). *Supply chain management*. Pearson.

THE WORLD BANK. (2019). *THE WORLD BANK*. เข้าถึงได้จาก THE WORLD BANK:

<https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.ARVL?end=2018&locations=EG&start=1995&view=chart>

UNESCO World heritage centre. (2020). *UNESCO*. เข้าถึงได้จาก UNESCO:

<http://whc.unesco.org/en/list/574>

กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม. (2545). *คู่มือเครื่องหมายควบคุมการจราจร ในการก่อสร้าง บูรณะ และบำรุงรักษาทางหลวง*.

การรถไฟแห่งประเทศไทย. (กรกฎาคม 2562). *การรถไฟแห่งประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก การรถไฟแห่งประเทศไทย:

<http://www.railway.co.th/WebDestination/#/SearchDestination/TH>

คณะกรรมการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม (จังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร ตาก และพิษณุโลก). (2559). *แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม พ.ศ.2560-2564*.

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ . (2559). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564)*. สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค. (2561). *แผนพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*.

แจ้งใจเจริญ ภัทรา. (2558). *การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา ชุมชนโอ่งหิงมาจิ หมู่บ้านชีราค่าว่าโก จังหวัดกัญ ประเทศญี่ปุ่น*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฐานวิเศษ กมลสร. (2556). *การศึกษามลกระทบทางสังคมรอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ดาบเพชร ศิริเพ็ญ. (2558). การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดีศีลธรรม โกศล. (2548). การบริหารแบบโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ : ผู้จัดการ.

เอียรถาวร ญาณนทร. (2559). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

บุตรอยู่ นาดยา. (2557). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พงศกรรังศิลป์ พิมพ์ภัส. (2557). การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บ้านโคกไคร จังหวัดพังงา.

เพียรโรจน์ นนทิภัก. (2558). การเชื่อมโยงเส้นทางและการส่งเสริมการตลาดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่ม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารวิทยาศาสตร์การจัดการ.

รัตนพงษ์ระ รัตน. (2559). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร. (2562). กรมศิลปากร. เข้าถึงได้จาก กรมศิลปากร:
<http://www.qrcode.finearts.go.th/index.php/th/historicalpark/srithep>

สังขกร กรวรรณ, และ คณะ. (2558). การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ.

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.). (2560). โครงการการศึกษาและออกแบบรถไฟความเร็วสูงสาย กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ระยะที่ 1 กรุงเทพฯ พิษณุโลก.

สำนักงานส่งเสริมการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่น. (2546). คู่มือการประเมินคุณภาพทางหลวงท้องถิ่นด้วยหลักคุณภาพ 4S โดยใช้สายตา. กรมทางหลวงชนบท.

สิทธิเลิศ คณพศ. (2554). โลจิสติกส์กับการท่องเที่ยวยุคปัจจุบัน. ศิลปศาสตร์ปริทัศน์.

หุ่นนาค ชมภูษ. (2558). การศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2557). คู่มือเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน.

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีเทพ. (24 พฤษภาคม 2561). เข้าถึงได้จาก www.sithec.go.th:
<https://www.sithec.go.th/utility.php>

องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2558). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (*Sustainable Development Goals: SDGs*).

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเส้นทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง
 2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทาง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ
- 1.2 อาชีพ/ประเภทธุรกิจ/ตำแหน่ง
- 1.3 ภูมิลำเนา (คนในพื้นที่หรือไม่)

2. ข้อมูลที่แสดงถึงการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.1 โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

- สภาพเส้นทางและโครงข่ายถนนการเชื่อมโยงเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นอย่างไร
- เส้นทางมีความปลอดภัย มีป้ายบอกสถานที่และระยะทางตามจุดที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- การปรับปรุงดูแลถนนเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุหรือไม่ อย่างไร

2.2 ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

- แผน/การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร
- ความพร้อมการรองรับของระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ เป็นอย่างไร
- ความพร้อมการรองรับของระบบสาธารณสุข ได้แก่ ระบบบริการ ระบบผู้ให้บริการ และระบบผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เป็นอย่างไร
- ความพร้อมการให้บริการของสถาบันการเงิน การแลกเปลี่ยนเงินตรา และระบบจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นอย่างไร
- สิ่งอำนวยความสะดวกบนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานีบริการเชื้อเพลิง ร้านกาแฟ ร้านค้า และร้านอาหาร เป็นอย่างไร

2.3 การเดินทาง

- ความสามารถในการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะและการเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ ได้แก่ รถโดยสารสาธารณะ รถไฟ และเครื่องบิน

- ประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- มีแผนหรือยุทธศาสตร์การทำตลาดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตลอดปี
- มีการติดตามประเมินผลเชิงรุก และมีรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน เผยแพร่สู่สาธารณะ
- ระบบการจัดการขยะ และระบบบำบัดของเสียก่อนปล่อยลงสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.6 ข้อมูลสารสนเทศ

- มีระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว
- การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน
- ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว
- มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
- มีการทบทวนและประเมินผลระบบติดตามอย่างสม่ำเสมอ

แบบประเมิน

วิเคราะห์ระดับศักยภาพการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพ ชร-สุโขทัย	สุโขทัย- ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย- พระราชวัง จันทร์	พระราชวัง จันทร์- ศรีเทพ
1. โครงสร้างพื้นฐานเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว						
ลักษณะ/ประเภทเส้นทาง เชื่อมต่อไปยังแต่ละแหล่ง ท่องเที่ยว	0	ไม่มีเส้นทางหลักที่พาหนะสามารถ เข้าถึงได้				
	1	ตั้งอยู่บนเส้นทางการเกษตร รองรับได้ เฉพาะรถใช้งานเกษตร รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ส่วนบุคคล เท่านั้น				
	2	ตั้งอยู่บนทางหลวง รองรับยานพาหนะ ได้ทั้ง จักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารขนาดเล็ก ได้				
	3	ตั้งอยู่บนเส้นทางหลวง สามารถรองรับ ยานพาหนะได้ทุกประเภท				
สภาพผิวทางจราจรเรียบ ไม่ มีหลุมบ่อ การปะซ่อมผิวทาง ที่เสียหาย และการยุบตัว บริเวณหลังท่อลอดหรือลาด เชิงสะพาน	0	สภาพผิวทางจราจรเป็นหลุมบ่อ เกิด การทรุดตัวเป็นแอ่ง ผิวทางหลุดร่อน ตลอดเส้นทาง				
	1	สภาพผิวทางจราจรมีรอยแตกแบบหนัง จระเข้ และเป็นร่องล้อ				
	2	สภาพผิวทางจราจรค่อนข้างดี มีการปะ ซ่อมแซมบางแห่ง				
	3	สภาพผิวทางจราจรเรียบตลอดเส้นทาง				
มีการตัดหญ้าหรือต้นไม้ ที่ ไม่ได้ปลูกไว้เพื่อความ สวยงามบริเวณไหล่ทาง	0	มีหญ้า/กิ่งไม้สูงลุกล้ำเข้ามาในเขตถนน ตลอดเส้นทาง				
	1	มีหญ้า/กิ่งไม้สูงลุกล้ำเข้ามาในเขตทาง บริเวณนอกเขตชุมชน				
	2	มีการตัดหญ้าและตัดแต่งกิ่งไม้ แต่ขาด ความต่อเนื่อง				
	3	มีการตัดหญ้าและตัดแต่งกิ่งไม้ตาม ระยะเวลาที่เหมาะสม และมีการปลูก ต้นไม้/ดอกไม้ ปรับปรุงทัศนียภาพ สวยงาม				
มีการติดตั้งและซ่อมบำรุง ป้ายบอกทาง ป้ายสนับสนุน ด้านการเดินทาง และหลัก กิโลเมตร	0	ไม่มีป้ายบอกทางและหลักกิโลเมตร ตลอดเส้นทาง				
	1	มีป้ายบอกทางและหลักกิโลเมตรบางจุด ตรงตำแหน่งสังเกตเห็นได้ยาก และอยู่ ในสภาพชำรุดมาก				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทร์	พระราชวังจันทร์-ศรีเทพ
	2	มีป้ายทางและหลักกิโลเมตรตามจุดที่เหมาะสม แต่ขาดการปรับปรุงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในบางจุด				
	3	มีป้ายทางและหลักกิโลเมตรตามจุดที่เหมาะสม รวมถึงป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง				
มีการติดตั้งและซ่อมบำรุงหลักนำโค้ง รวกันข้างทาง (Guard rail) และไฟส่องสว่าง	0	ไม่มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง บริเวณจุดเสี่ยงอันตรายตลอดเส้นทาง				
	1	มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่างไม่ครบทุกจุดอันตราย				
	2	มีการติดตั้งหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง บริเวณจุดอันตรายตลอดเส้นทาง แต่มีบางจุดเกิดความชำรุด สภาพไม่พร้อมใช้งาน				
	3	มีหลักนำโค้ง รวกันอันตราย และไฟส่องสว่าง ตามจุดที่เหมาะสมครบถ้วน และอยู่ในสภาพดี				
คะแนนรวม			14	14	14	10
คะแนนรวมเฉลี่ย			2.80	2.80	2.80	2.00
2. ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก						
ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้ทั่วถึง	0	ไม่สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้				
	1	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าและประปาได้เฉพาะบางพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่				
	2	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งานครอบคลุมทั้งพื้นที่ มีระบบประปาชุมชนหรือประปาภูเขาที่ยังไม่ได้มาตรฐาน				
	3	สามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และระบบการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งพื้นที่				
มีหน่วยงานบริการด้านการท่องเที่ยว ที่มีขนาดเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง และ	0	ไม่มีหน่วยงานรองรับด้านการท่องเที่ยว				
	1	มีหน่วยงานที่สามารถรองรับได้เฉพาะคนในพื้นที่				
	2	มีหน่วยงานที่รองรับงานบริการด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นต้น	3	มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวครบถ้วนที่มีขนาดเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว				
มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และห้องน้ำ เป็นต้น	0	ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดเส้นทาง				
	1	มีเฉพาะสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็ก/กลาง โดยมีระยะทางห่างกันมากในแต่ละจุด (ระยะห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร)				
	2	มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ภายในสถานีฯ โดยมีระยะทางห่างกันมากในแต่ละจุด (ระยะห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร)				
	3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางครบถ้วน ตลอดเส้นทาง				
รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment)	0	ไม่รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment)				
	1	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) บางประเภทในบางแหล่งท่องเที่ยว				
	2	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) บางประเภท ภายในแหล่งท่องเที่ยวและบางร้านค้า ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว				
	3	รองรับระบบจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) ทุกประเภท ภายในแหล่งท่องเที่ยวและร้านค้าระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว				
มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				
	1	มีนโยบายการจัดการแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่ดำเนินการ				
	2	มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว				
	3	มีการจัดหาแหล่งน้ำและพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในแหล่ง				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
		ห้องเที่ยวและชุมชนระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว				
ระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบาย	0	มีการปล่อยน้ำทิ้ง/น้ำเสียลงสู่สิ่งแวดล้อมโดยไม่ผ่านการบำบัด				
	1	มีนโยบายและการรณรงค์บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม				
	2	มีการบำบัดน้ำทิ้ง/น้ำเสียเฉพาะหน่วยงานรัฐและสถานประกอบการขนาดใหญ่				
	3	มีการบำบัดน้ำทิ้ง/น้ำเสียและมีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ				
นโยบายหรือแนวทางการลดการใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ	0	ไม่มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ				
	1	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ แต่ไม่ปฏิบัติเป็นรูปธรรม				
	2	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมโดยส่วนน้อย				
	3	มีนโยบายหรือแนวทางในการลดใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรม อย่างเคร่งครัด				
ระบบการจัดการขยะ	0	ไม่มีระบบการจัดการขยะ				
	1	มีหลุมฝังกลบ แต่ไม่ถูกต้องตามสุขอนามัย				
	2	มีหลุมฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล				
	3	มีหลุมฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โรงแยกขยะ และโรงเผาขยะที่ถูกหลัก				
คะแนนรวม			17	17	17	12
คะแนนรวมเฉลี่ย			2.13	2.13	2.13	1.50
3. การเดินทาง						
3.1 ระบบขนส่งสาธารณะ						
ระบบการคัดเลือกประเภทและขนาดรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะสม	0	ขนาดของรถโดยสารสาธารณะไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้ให้บริการ				
	1	รถโดยสารสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้บริการ และรับผู้โดยสารเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
	2	รถโดยสารสาธารณะขนาดใหญ่ มีผู้ใช้บริการเฉลี่ย น้อยกว่าร้อยละ 50 ของความสามารถในการรองรับ				
	3	ระบบการคัดเลือกประเภทและขนาดรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้โดยสารในแต่ละเส้นทางให้บริการ				
การจัดเส้นทางเดินรถที่เหมาะสม คำนึงถึงการลดการใช้พลังงาน เวลา และความปลอดภัย	0	ไม่มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการ				
	1	ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเชื่อมต่อจากเส้นทางหลัก				
	2	เส้นทางเดินรถอ้อม ใช้ระยะเวลานาน				
	3	มีการแบ่งเส้นทางเดินรถตามสายทางที่เหมาะสม และเข้าถึงการเชื่อมต่อรถโดยสารจากเส้นทางหลักได้สะดวก				
การให้ข้อมูลการเดินทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางได้อย่างสะดวก ตรงเวลา	0	ไม่มีการให้ข้อมูลการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ				
	1	มีข้อมูลเส้นทางเดินรถเฉพาะจุดให้บริการหรือสถานีขนส่งเท่านั้น				
	2	สามารถเข้าถึงข้อมูลเส้นทางเดินรถในระบบสารสนเทศ				
	3	สามารถเข้าถึงข้อมูลเส้นทางเดินรถในระบบสารสนเทศครบถ้วน และมีระบบการจองตั๋วหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้สะดวก				
ความเหมาะสมของค่าโดยสาร	0	รถโดยสารสาธารณะบางสายทางเก็บค่าโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด				
	1	รถโดยสารสาธารณะระยะสั้นเก็บค่าโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เช่น แท็กซี่ สามล้อ หรือรถสองแถว เป็นต้น				
	2	รถโดยสารสาธารณะเก็บค่าโดยสารตามที่กฎหมายกำหนด				
	3	รถโดยสารสาธารณะเก็บค่าโดยสารตามที่กฎหมายกำหนด และรถโดยสารไม่ประจำทาง (รถเช่า) มีราคามาตรฐาน				
สภาพภายนอกของรถโดยสาร	0	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารมีสภาพเสื่อมโทรม				
	1	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารบางเส้นทางมีสภาพเสื่อมโทรม				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
สภาพความสะอาดภายในของรถโดยสาร	2	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารอยู่ในสภาพดี				
	3	ลักษณะภายนอกของรถโดยสารอยู่ในสภาพดี มีการล้าง อุปกรณ์อะไหล่ครบ และตรวจเช็คสภาพสม่ำเสมอ				
	0	สภาพภายในรถโดยสารมีความสกปรก และไม่มีการทำความสะอาดหลังให้บริการในแต่ละวัน				
	1	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดเพียงวันละ 1 ครั้ง โดยไม่มีการทำความสะอาดในระหว่างวัน ไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัย หรืออุปกรณ์ความปลอดภัยอยู่ในสภาพใช้งานได้				
	2	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดเพียงวันละ 1 ครั้ง โดยไม่มีการทำความสะอาดในระหว่างวัน อุปกรณ์ความปลอดภัยอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ห้องสุขภัณฑ์ ผ้าห่ม หรือหมอน เป็นต้น				
	3	สภาพภายในรถโดยสารมีการทำความสะอาดและเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องใช้ทุกครั้ง เช่น ผ้าห่ม หมอน หรือแก้วน้ำ หลังการใช้บริการของผู้โดยสารก่อนหน้า มีสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องสุขภัณฑ์ และอุปกรณ์ความปลอดภัยที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี				
การให้บริการและการแต่งกายของพนักงานขับรถ และพนักงานต้อนรับ	0	พนักงานขับรถ ขับรถไม่สุภาพ ไม่มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยนในระยะทางไกล และไม่มีพนักงานต้อนรับให้บริการประจำรถ				
	1	พนักงานขับรถ ขับรถไม่สุภาพ มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน 2 คน ในระยะทางไกล พนักงานต้อนรับแต่งกายไม่สุภาพและไม่ให้คำแนะนำแก่ผู้โดยสารที่ต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม				
	2	พนักงานขับรถขับรถสุภาพ ปลอดภัย มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน และพนักงานแต่งกายเรียบร้อย แต่มีพนักงานบางคนให้บริการที่ไม่สุภาพ				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
	3	พนักงานขับรถขับรถสุภาพ ปลอดภัย มีพนักงานขับรถสับเปลี่ยน และพนักงานแต่งกายเรียบร้อย มีความยินดีให้บริการและช่วยเหลือผู้โดยสารตามความต้องการที่เหมาะสม				
การดูแลบำรุงรักษาสภาพเครื่องยนต์ การตรวจสอบอัตราการใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษ	0	ไม่มีการตรวจสอบเครื่องยนต์และอัตราการใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษ				
	1	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษแต่ไม่ได้มาตรฐานและรถโดยสารมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด				
	2	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษ แต่รถโดยสารมีอายุการใช้งานเกินกฎหมายกำหนด				
	3	มีการตรวจสอบเครื่องยนต์ อัตราการใช้พลังงานและการปล่อยมลพิษ และรถโดยสารมีอายุการใช้งานตามที่กฎหมายกำหนด				
การเลือกใช้พลังงานทางเลือก และ/หรือพลังงานทดแทน	0	ไม่มีการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทน				
	1	มีการใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนกับรถโดยสารขนาดเล็กบางส่วนที่ให้บริการระยะใกล้				
	2	มีการใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนกับรถโดยสารระหว่างจังหวัดบางส่วน				
	3	มีการเลือกใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทนของระบบขนส่งสาธารณะ				
ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล	0	ไม่มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ				
	1	มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ แต่ยังได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วไปในพื้นที่ไม่มาก				
	2	มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และได้รับการตอบรับจากผู้ใช้คนทั่วไปในพื้นที่				
	3	มีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และได้รับการตอบรับจาก				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
		ผู้ใช้คนทั่วไปในพื้นที่ รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยว				
3.2 สถานที่เชื่อมต่อผู้โดยสาร						
ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	กำแพง-เพชร	สุโขทัย	พิษณุโลก	เพชรบูรณ์
สถานที่เชื่อมต่อผู้โดยสารมีความสะอาดและเป็นระเบียบ	0	ไม่มีความสะอาดและระเบียบภายในสถานี				
	1	มีการทำความสะอาดสถานี เพียงวันละ 1 ครั้ง และไม่มีการจัดระเบียบพื้นที่สำหรับผู้มาใช้บริการ				
	2	มีการทำความสะอาดสถานี เพียงวันละ 1 ครั้ง และมีการจัดแบ่งการใช้พื้นที่สำหรับผู้มาใช้บริการ				
	3	มีการทำความสะอาดสถานี ตามความเหมาะสม และมีการจัดแบ่งโซนพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนสำหรับผู้มาใช้บริการ				
สถานที่เชื่อมต่อผู้โดยสารมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานี เช่น เก้าอี้ ห้องน้ำ หรือ ร้านค้า	0	ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานี				
	1	มีบริการห้องน้ำและเก้าอี้สำหรับรอรถโดยสารแต่ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้บริการ				
	2	มีบริการห้องน้ำและเก้าอี้สำหรับรอรถโดยสารเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ				
	3	มีบริการห้องน้ำ เก้าอี้สำหรับรอรถโดยสาร ร้านค้า และร้านกาแฟ รองรับผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอ				
มีความปลอดภัยภายในสถานที่เชื่อมต่อผู้โดยสาร เช่น ไฟส่องสว่าง และพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น	0	ไม่ระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานี				
	1	มีไฟส่องสว่างทุกจุดภายในสถานี				
	2	มีความปลอดภัยภายในสถานี เช่น ไฟส่องสว่าง และพนักงานรักษาความปลอดภัย				
	3	มีความปลอดภัยภายในสถานี เช่น ไฟส่องสว่าง พนักงานรักษาความปลอดภัย รวมถึงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดภายในสถานี				
	0	ไม่มีพนักงานประจำสถานีให้บริการ				

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมิน			
			กำแพงเพชร-สุโขทัย	สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย-พระราชวังจันทน์	พระราชวังจันทน์-ศรีเทพ
สถานีเชื่อมต่อผู้โดยสารมีการให้บริการของพนักงานภายในสถานี	1	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร				
	2	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร และพนักงานทำความสะอาด				
	3	มีพนักงานประจำสถานีให้บริการเฉพาะจุดจำหน่ายตั๋วโดยสาร พนักงานงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง				
คะแนนรวม			21	31	32	24
คะแนนเฉลี่ยรวม			1.5	2.21	2.29	1.71

การวิเคราะห์ระดับศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยงตามหลักความยั่งยืน

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทน์	ศรีเทพ
1. แหล่งท่องเที่ยว							
ประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการโดยชุมชน	0	ไม่มีแนวทางการบริหารจัดการ โดยชุมชน					
	1	มีการบริหารจัดการ เฉพาะ ระดับผู้นำชุมชน					
	2	มีการบริหารจัดการ เฉพาะ กลุ่มผู้ประกอบการกิจท่องเที่ยว ในชุมชน					
	3	ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการท่องเที่ยว					
ประสิทธิภาพของข้อ ควรปฏิบัติสำหรับ นักท่องเที่ยว	0	ไม่มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติ สำหรับนักท่องเที่ยว					
	1	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับ นักท่องเที่ยวเฉพาะในสถานที่ ท่องเที่ยวหลัก					
	2	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับ นักท่องเที่ยว ภายในสถานที่ ท่องเที่ยวและชุมชน					
	3	มีกฎระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับ นักท่องเที่ยว ภายในสถานที่					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
		ท่องเที่ยวและชุมชน โดยมีการ ตรวจสอบและประเมินผลอย่าง เคร่งครัด					
ประสิทธิภาพการมีส่วน ร่วมของภาคีเครือข่าย ต่าง ๆ	0	ไม่มีการทำงานร่วมกันระหว่าง องค์กรในชุมชน					
	1	มีการทำงานร่วมกัน เฉพาะ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วน เกี่ยวข้อง					
	2	มีการทำงานร่วมกันเฉพาะ ภาครัฐและหน่วยงานด้าน ธุรกิจท่องเที่ยวภายในชุมชน					
	3	มีการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ทั้งภายในชุมชนและภาคี เครือข่ายอื่น ๆ อย่างบูรณาการ					
ประสิทธิภาพด้านการ จัดการการตลาดและ ประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวโดยชุมชน อย่างยั่งยืน	0	ไม่มีแนวทางการจัดการ การตลาดและประชาสัมพันธ์ อย่างเป็นระบบ					
	1	มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะใน ชุมชน ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ในระบบสารสนเทศ เข้าถึง แหล่งข้อมูลยาก					
	2	มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะ สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม ท่องเที่ยวหลัก ขาดการ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน					
	3	มีการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวชุมชนทั้งสถานที่ ท่องเที่ยวและกิจกรรม ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็น ระบบและเข้าถึงง่าย					
การให้ความสำคัญกับ สิทธิมนุษยชนในการ ท่องเที่ยว	0	ไม่มีการให้ความสำคัญในเรื่อง สิทธิมนุษยชนในการท่องเที่ยว					
	1	ให้สิทธิพิเศษสำหรับ นักท่องเที่ยวที่จ่ายค่าบริการสูง กว่าราคามาตรฐาน					
	2	ให้ความสำคัญกับสิทธิ มนุษยชนสำหรับนักท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มที่ซื้อแพ็คเกจ ท่องเที่ยว					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทน์	ศรีเทพ
	3	ให้ความสำคัญกับสิทธิ มนุษยชนสำหรับนักท่องเที่ยว อย่างเท่าเทียมกัน					
ประสิทธิภาพในการ เผยแพร่มรดก วัฒนธรรมผ่านการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	0	ไม่มีการเผยแพร่มรดก วัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม					
	1	มีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรม ผ่านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม เฉพาะภายใน อุทยานประวัติศาสตร์					
	2	มีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรม ผ่านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม ตามสถานที่ ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน					
	3	มีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรม ผ่านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม ในสถานที่ท่องเที่ยว และสร้างความตระหนัก ของ คนในชุมชน ให้เห็นถึงคุณค่า ของมรดกวัฒนธรรมชุมชน					
ประสิทธิภาพในการ จัดการพื้นที่เพื่อการ ท่องเที่ยว	0	ไม่มีแผนการจัดการพื้นที่เพื่อ การท่องเที่ยว					
	1	จัดสรรพื้นที่ตามจุดที่ตั้งของ สถานที่ท่องเที่ยว และตามที่อยู่ ของธุรกิจท่องเที่ยว					
	2	มีการจัดสรรพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยว และพื้นที่กิจกรรม ส่วนกลาง แต่ยังไม่มีการใช้ อย่างเป็นระบบ					
	3	มีการจัดการพื้นที่ตามจุด ท่องเที่ยว และจัดสรรพื้นที่ กิจกรรมส่วนกลางเพื่อให้เกิด การใช้งานร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ					
คุณภาพฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม					
	1	มีฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
		สิ่งแวดล้อม ที่จัดทำเฉพาะกลุ่ม ชุมชน					
	2	มีฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ที่จัดทำโดยกลุ่ม ชุมชน และผู้ประกอบการ ท่องเที่ยว โดยไม่มีการบูรณา การข้อมูลระหว่างกัน					
	3	มีฐานข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้รับความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน					
ประสิทธิภาพในการ สร้างความตระหนักรู้ถึง ความสำคัญของการ รักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมผ่านการ ท่องเที่ยว	0	ไม่มีแนวทางในการสร้างความ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม					
	1	มีแนวทางในการสร้างความ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้าง ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ					
	2	มีการสร้างความตระหนักรู้ถึง ความสำคัญของการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว โดยชุมชน					
	3	มีการสร้างความตระหนักรู้ถึง ความสำคัญของการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว และได้รับความ ร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน					
ระดับความพึงพอใจใน การให้บริการและความ ปลอดภัยด้านการ ท่องเที่ยว	0	ไม่มีการประเมินความพึงพอใจ การให้บริการและความ ปลอดภัย					
	1	มีการประเมินความพึงพอใจ การให้บริการและความ ปลอดภัย โดยการคาดการณ์					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทน์	ศรีเทพ
		ของเจ้าหน้าที่หรือ ผู้ประกอบการ					
	2	มีการประเมินความพึงพอใจใน การให้บริการและความ ปลอดภัยจากนักท่องเที่ยว ยัง ไม่มีแนวทางพัฒนาตาม ข้อคิดเห็นจากการประเมิน					
	3	มีการประเมินความพึงพอใจใน การให้บริการและความ ปลอดภัยจากนักท่องเที่ยว และดำเนินการปรับปรุงให้เกิด การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ					
ประสิทธิภาพของ วิทยากรหรือมัคคุเทศก์ ท้องถิ่น	0	ไม่มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์					
	1	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ แต่ไม่ มีใบอนุญาต และสื่อสารได้ เพียงภาษาเดียว					
	2	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลัก ที่มีใบอนุญาต และสื่อสารได้ อย่างน้อย 2 ภาษา					
	3	มีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์หลักที่ มีใบอนุญาต สามารถสื่อสารได้ อย่างน้อย 2 ภาษาและมีการ จัดอบรมวิทยากรหรือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น					
คุณภาพของจุดบริการ ท่องเที่ยว	0	ไม่มีจุดบริการท่องเที่ยว					
	1	มีจุดบริการท่องเที่ยว ที่บริหาร จัดการโดยชุมชน					
	2	มีจุดบริการท่องเที่ยว ภายใน สถานที่ท่องเที่ยว ให้บริการ ข้อมูลและสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกพื้นฐาน					
	3	มีจุดบริการท่องเที่ยว มีสิ่ง อำนวยความสะดวกครบครัน และได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน และ ชุมชน					
ประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการอุทยาน	0	ไม่มีแนวทางการบริหารจัดการ อุทยาน					
	1	มีแนวทางการบริหารจัดการ อุทยานเฉพาะกลุ่มผู้นำชุมชน					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทน์	ศรีเทพ
	2	มีแนวทางการบริหารจัดการ อุทยานเฉพาะภายในสถานที่ ท่องเที่ยวหลัก					
	3	มีแนวทางการบริหารจัดการ อุทยาน ภายในสถานที่ ท่องเที่ยวและชุมชนโดยรอบ และได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน และ ชุมชนบริหารจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพ					
มีการนำเอาระบบการ เดินทางที่ส่งเสริมการ ออกกำลังกายมาใช้ (เช่น เดิน หรือปั่น จักรยาน)	0	ไม่มีการนำเอาระบบการ เดินทางที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย มาใช้					
	1	มีเฉพาะเส้นทางเดินตามจุด ท่องเที่ยว ภายในสถานที่ ท่องเที่ยว					
	2	มีเส้นทางเดินและเส้นทางปั่น จักรยานรองรับ					
	3	มีเส้นทางเดินและเส้นทางปั่น จักรยานรองรับ และมีจักรยาน ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว					
มีการติดตามประเมิน พฤติกรรมและ คุณลักษณะของ นักท่องเที่ยว ทั้งจากใน ประเทศและ ต่างประเทศที่มีต่อแหล่ง ท่องเที่ยว	0	ไม่การติดตามประเมิน พฤติกรรมและคุณลักษณะของ นักท่องเที่ยว					
	1	มีการติดตามประเมิน พฤติกรรมและคุณลักษณะของ นักท่องเที่ยวในประเทศที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยว					
	2	มีการติดตามประเมิน พฤติกรรมและคุณลักษณะของ นักท่องเที่ยว ทั้งจากใน ประเทศและต่างประเทศที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยว					
	3	มีการติดตามประเมิน พฤติกรรมและคุณลักษณะของ นักท่องเที่ยว ทั้งจากใน ประเทศและต่างประเทศที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยว และติดตามผล อย่างสม่ำเสมอ					
คะแนนรวม			34	36	35	32	28

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
คะแนนรวมเฉลี่ย			2.27	2.40	2.33	2.13	1.87
2. กิจกรรมการท่องเที่ยว							
ประสิทธิภาพของ ข้อตกลงร่วมกันสำหรับ การบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน	0	ไม่มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการ บริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชน					
	1	มีข้อตกลงร่วมกัน เฉพาะใน ส่วนการใช้ทรัพยากรและ สาธารณูปโภคท้องถิ่น ที่ เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวชุมชน					
	2	มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการ บริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน และ ชุมชน					
	3	มีข้อตกลงร่วมกันสำหรับการ บริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
พัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ	0	ไม่มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่ม ฯ					
	1	มีการพัฒนาบุคลากรบางกลุ่มฯ					
	2	มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ ได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน และ ชุมชน					
	3	มีการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มฯ ได้รับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
ประสิทธิภาพของการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย	0	ไม่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย					
	1	มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของทุกฝ่าย แต่ยังไม่มีการ ปฏิบัติ					
	2	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายอย่าง					
	3	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายอย่างมี					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
		ประสิทธิภาพ และติดตามผล อย่างสม่ำเสมอ					
ประสิทธิภาพของระบบ บัญชีและการเงิน	0	ไม่มีการจัดทำระบบบัญชีและ การเงิน					
	1	มีการจัดทำบัญชีและการเงิน ของผู้ประกอบการ แต่ยังขาด การจัดทำระบบที่ถูกต้อง					
	2	มีการจัดทำบัญชีและการเงิน อย่างเป็นระบบ เฉพาะ ผู้ประกอบการขนาดกลางหรือ ใหญ่					
	3	มีการจัดทำระบบบัญชีและ การเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการให้คำปรึกษาการ จัดทำระบบบัญชีและการเงิน ให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดเล็ก					
ประสิทธิภาพในการ จัดสรรรายได้	0	ไม่มีการจัดสรรรายได้					
	1	การจัดสรรรายได้ขาด ประสิทธิภาพ ไม่ครอบคลุม รายรับ-รายจ่าย อย่างมี ประสิทธิภาพ					
	2	มีการจัดสรรรายได้ อย่างเป็น ระบบ เฉพาะผู้ประกอบการ ขนาดกลางหรือใหญ่					
	3	มีการจัดสรรรายได้ อย่างมี ประสิทธิภาพอย่างมี ประสิทธิภาพ และมีการให้ คำปรึกษาการจัดทำระบบบัญชี และการเงินให้แก่ธุรกิจขนาด กลางและขนาดเล็ก					
การให้ความสำคัญกับ เยาวชน	0	ไม่ส่งเสริมการให้ความสำคัญ กับเยาวชน					
	1	มีนโยบายการให้ความสำคัญ กับเยาวชน แต่ยังขาดแนว ทางการดำเนินการ					
	2	มีการจัดกิจกรรมและสร้างการ มีส่วนร่วมกับเยาวชน แต่ยัง ขาดความต่อเนื่อง					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
	3	มีการจัดกิจกรรมและสร้างการมีส่วนร่วมกับเยาวชน และสนับสนุนให้เกิดการทำงานของคนรุ่นใหม่					
ประสิทธิภาพในการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	0	ไม่มีการส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี					
	1	มีนโยบายส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี แต่ขาดแนวทางที่เป็นรูปธรรม					
	2	มีการสนับสนุนโครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี					
	3	มีการสนับสนุนโครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับชีวิตที่ดี และมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ	0	ไม่มีกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ					
	1	มีนโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ แต่ไม่มีการดำเนินการและตรวจสอบ					
	2	มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ					
	3	มีข้อกำหนดและนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการให้ผลตอบแทนการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับทั้งผู้หญิง เยาวชน ผู้พิการชนกลุ่มน้อย และประชาชนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ และจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะต่อยอดให้แก่แรงงาน					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ชุมชนเพื่อการสร้าง โอกาสในการเพิ่มรายได้ จากการท่องเที่ยว	0	ไม่มีแนวทางการพัฒนา คุณภาพของผลิตภัณฑ์					
	1	ให้ความสำคัญต่อคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์เฉพาะสินค้าหลัก ขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า					
	2	ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ ต่อคุณภาพสินค้า มีการต่อยอด และสร้างความหลากหลาย หลากหลายเพื่อเพิ่มคุณค่า ให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์					
	3	ให้ความสำคัญต่อคุณภาพ สินค้า มีการต่อยอดและสร้าง ความหลากหลายหลากหลาย เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า/ ผลิตภัณฑ์ และมีหน่วยงาน ส่วนกลางรับรองมาตรฐาน สินค้า					
ประสิทธิภาพในการ อนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ท้องถิ่น	0	ไม่มีแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟู วัฒนธรรมท้องถิ่น					
	1	มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ท้องถิ่นเฉพาะคนรุ่นเก่า ขาด การถ่ายทอดและส่งต่อให้กับ คนรุ่นหลัง					
	2	มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านงานประเพณีและเทศกาล ในชุมชน					
	3	มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างมี ประสิทธิภาพ เน้นให้เกิดการมี ส่วนร่วมของคนในชุมชน และ หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดกิจกรรม บูรณาการร่วมกัน					
ประสิทธิภาพในการ อนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	0	ไม่มีนโยบายการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน					
	1	มีนโยบายการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีแนว ทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
	2	มีนโยบายการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม แต่มีการปฏิบัติ เฉพาะหน่วยงานที่ได้รับ มอบหมาย					
	3	มีการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน อย่างมี ประสิทธิภาพ ได้รับความ ร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน ชุมชน และมีการ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
คุณภาพของกิจกรรม การท่องเที่ยว	0	ไม่มีกิจกรรมท่องเที่ยว					
	1	มีกิจกรรมท่องเที่ยว เฉพาะ ภายในสถานที่ท่องเที่ยว					
	2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชน					
	3	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชน เน้นการมี ส่วนร่วมของคนในพื้นที่ และ หน่วยงานต่าง ๆ					
มียุทธศาสตร์ด้าน การตลาดเพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวนอก ฤดูกาลการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยว ตลอดปี	0	ไม่มียุทธศาสตร์ด้านการตลาด การท่องเที่ยวนอกฤดูกาล					
	1	มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวบ้าง ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว					
	2	มีแผนยุทธศาสตร์เชิงรับและ เชิงรุกในการทำการตลาด ท่องเที่ยวนอกฤดูกาล					
	3	มียุทธศาสตร์ด้านการตลาดเพื่อ ดึงดูดนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาล จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้เกิด การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง					
มีการติดตามประเมินผล เชิงรุก และมีรายงาน ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การ	0	ไม่มีการติดตามและประเมินผล					
	1	มีแผนการจัดทำแบบ ประเมินผลรายงานด้าน สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และ					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
ท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน เผยแพร่สู่สาธารณะ		สิทธิมนุษยชน แต่ยังไม่มีการดำเนินการ					
	2	มีการประเมินผลรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน เฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยวหลัก					
	3	มีการประเมินผลรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิทธิมนุษยชน ในสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน โดยมีการติดตามผล และเผยแพร่สู่สาธารณะ					
ระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบาย	0	ไม่มีระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสีย					
	1	มีการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ					
	2	มีระบบการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียเฉพาะในหน่วยงานหรือสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่					
	3	มีการบำบัดน้ำทิ้งและน้ำเสียก่อนการระบายอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ และมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
ระบบการจัดการขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีระบบการจัดการขยะ					
	1	มีการจัดการขยะเองภายในครัวเรือน					
	2	มีระบบการจัดการขยะ เฉพาะในเขตเทศบาลและหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนขนาดใหญ่					
	3	มีการจัดการขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	0	ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
	1	มีนโยบายการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีการดำเนินการ					
	2	มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม					
	3	มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ					
คะแนนรวม			33	37	37	33	29
คะแนนรวมเฉลี่ย			1.94	2.18	2.18	1.94	1.71
3. ข้อมูลสารสนเทศ							
คุณภาพฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว	0	ไม่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล					
	1	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน					
	2	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
	3	มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่สู่สาธารณะ					
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน	0	ไม่มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว					
	1	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเฉพาะผู้ประกอบการท่องเที่ยวภาคเอกชน					
	2	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน					
	3	มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน					

ตัวบ่งชี้	คะแนน	เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้	คะแนนประเมินแหล่งท่องเที่ยว				
			กำแพงเพชร	สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	พระราชวัง จันทร์	ศรีเทพ
		มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ					
ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว	0	ไม่มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล					
	1	ไม่มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ					
	2	มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว					
	3	มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว และสามารถเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวได้หลายหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หนังสือ สิ่งพิมพ์ จุดบริการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เป็นต้น และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ					
มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	0	ไม่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูล					
	1	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลเฉพาะแหล่งข้อมูลของผู้ประกอบการเอกชนหรือภาครัฐ					
	2	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ขาดความต่อเนื่องและฉับไว					
	3	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
มีการทบทวนและประเมินผลระบบติดตามอย่างสม่ำเสมอ	0	ไม่มีการประเมินผล					
	1	มีการทบทวนและประเมินผล					
	2	มีการทบทวนและประเมินผลระบบ และแนวทางการปรับปรุง					
	3	มีการทบทวนและประเมินผลระบบติดตามอย่างสม่ำเสมอ และมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม					
คะแนนรวม			11	14	12	11	10
คะแนนรวมเฉลี่ย			2.20	2.80	2.40	2.20	2.00

จัดประชุมหารือเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

**จัดประชุมรับฟังข้อคิดเห็น
และข้อเสนอแนะ**

**แนวทางการพัฒนา มรดก(โลก)ทางวัฒนธรรม
เพื่อให้สอดคล้องตาม เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน**

ผศ. ดร. กุลภา โสรัตน์
วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

โครงการการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัย
และพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

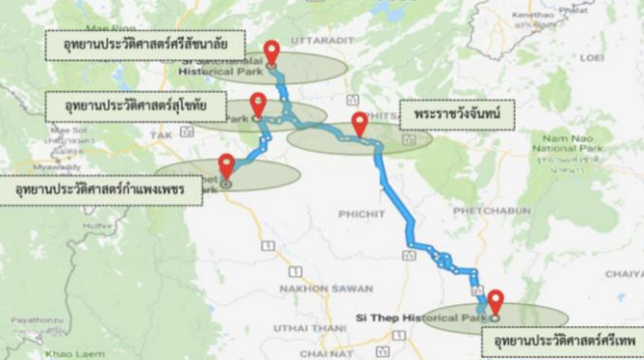

โครงการ:
การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและ
พื้นที่เชื่อมโยง

โดย: ผศ. ดร. กุลภา โสรัตน์
ผศ. ดร. วศิน ปัญญาอุทิศกุล
รศ. ดร. อาวีวรรณ ปัญญาโนนเดช

พระราชวังจันทน์

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

1. ศึกษาวิเคราะห์การเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง
2. จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบนเส้นทาง เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

โครงการ:
การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและ
พื้นที่เชื่อมโยง

โดย: ผศ. ดร. กุลภา โสรัตน์
ผศ. ดร. วศิน ปัญญาอุทิศกุล
รศ. ดร. อาวีวรรณ ปัญญาโนนเดช

โครงการ “การศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์

เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง”

รวบรวมและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ท่องเที่ยว และการบริหารจัดการเมืองท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว ในทางเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการพัฒนาองค์ประกอบ

โลจิสติกส์ท่องเที่ยว

- โครงสร้างพื้นฐานคมนาคม (ถนน)
- นโยบายและมาตรการส่งเสริม (แผน)
- การบริการ (คน และ ค่าบริการ)
- แหล่งท่องเที่ยว (ข้อ 1 และ ข้อ 2)
- องค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว (ข้อ 1 และ ข้อ 2)
- ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (ข้อ 1)

วิเคราะห์การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ไม่ได้ใช้ดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12
เป้าหมายที่ 12 คือ พัฒนาและใช้ทรัพยากรในการ
พัฒนาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้เกิด
การทำงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เพื่อ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง

Logistics Connectivity
Life Cycle Approach
Creative Tourism

โครงการย่อยที่ 1 “องค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

ภายในเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง”

- รูปแบบองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว
- ภายในแหล่งท่องเที่ยว
- แนวทางการบริหารจัดการโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเพื่อ
- ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการย่อยที่ 2 “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว

ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน

- ส่งเสริมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าท้องถิ่น
- การจัดการองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว
- ขนส่งมวลชนที่เมืองประวัติศาสตร์
- การพัฒนาและสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

เอกสารจัดประชุมรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของโครงการการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง (กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

ภาพบรรยากาศการจัดประชุมรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของโครงการการศึกษาการเชื่อมโยงโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเมืองมรดกโลกสุโขทัยและพื้นที่เชื่อมโยง
(กำแพงเพชร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เข้าพบ

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์จังหวัดสุโขทัย

คุณนุชจรี ผ่องใสศรี
เจ้าหน้าที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

คุณสุวิน พึ่งเงิน
พัฒนาการจังหวัด
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย

นายประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ 4
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืน (องค์การมหาชน) : อพท. 4

นายบุญทอง อุ่นขจรวงศ์
ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งจังหวัดสุโขทัย
คุณเครือวรรณ ปานทับ
นักวิชาการขนส่งชำนาญการจังหวัดสุโขทัย

คุณนิตยา ภูศรี
นักโบราณคดีชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการกลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 6 สุโขทัย

คุณอัญชัญ อินหันต์
นายกสมาคมการท่องเที่ยวสุโขทัย
และประธาน Cluster ผ้าทอสุโขทัย

คุณพีระ ช่วยบำรุง

ผู้อำนวยการ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย

คุณไอลดา ยาท่วม

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย

เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัด

สุโขทัยและกำแพงเพชร

คุณปองเลิศ เถลิงศิริโรจน์

ประธานชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่า

สุโขทัย

เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

คุณบุญเตือน ปะโลม

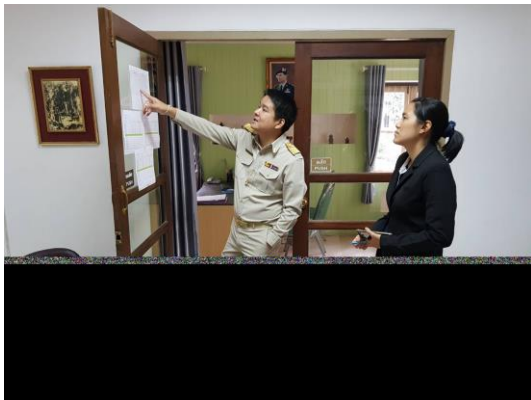
เจ้าหน้าที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

ผู้ขับรถรางและบรรยายข้อมูล

ผู้ประกอบการร้านอาหาร คริวเล็กข้าว
จังหวัดสุโขทัย

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์จังหวัดกำแพงเพชร

คุณภัทรพงษ์ เก้าเงิน หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร

คุณธนากรณ์ มณีกุล
นักวิชาการวัฒนธรรม
ณ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

คุณอรทัย กฤษไพไล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร
ว่าที่ร้อยตรีหญิง สุชาดา ประเชตุ
การเงินและบัญชี

คุณทิพย์รัตน์ สมทอง
นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ/
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร

คุณเพทาย สารชาติ
หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และการท่องเที่ยว
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร
คุณอรพรรณ พุกเฉื่อย
เจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร

จ.ส.ต. สานนท์ วรพันธ์
นักวิชาการขนส่งชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มวิชาการ
ขนส่ง สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์จังหวัดพิษณุโลก

เจ้าหน้าที่ ศูนย์ประวัติศาสตร์ พระราชวังจันทน์

คุณพิพัฒน์พงษ์ พุทธวงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล
สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก
คุณฐิติมา ไพโรศรีสวัสดิ์
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงาน
จังหวัดพิษณุโลก

คุณขจรเกียรติ แพงศรี
เจ้าหน้าที่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก

คุณสบธนา อันประเสริฐ
ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัด
พิษณุโลกและเพชรบูรณ์

นายฉัตรกร ยุทธพัฒน์พล
ผู้อำนวยการสำนักงานพลังงานจังหวัดพิษณุโลก

คุณภาณุ ลาติฟ
เจ้าหน้าที่ สำนักงานพลังงานจังหวัดพิษณุโลก

คุณสิงห์ พงษ์สุทธิ
คุณเสริมศักดิ์ พุ่มเมือง
คุณบรรจง ดีเหลือ
สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก

คุณธรรมบุญ รังทอง
สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก

เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์สถานีขนส่งผู้โดยสาร
พิษณุโลกแห่งที่ 2

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์จังหวัดเพชรบูรณ์

คุณธนิต จิตละม้าย
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเลย
ปฏิบัติราชการแทน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา
จังหวัดเพชรบูรณ์

คุณกัญญาวิร์ เดชรักษา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์

คุณสุริยา สุตสวาท
หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

คุณณอมรัตน์ กรดงาม
ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบูรณ์

คุณวิโรจน์ เข้มเหล็ก

ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์

ดร. วิศัลย์ โฆษิตานนท์

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์

คุณพิชญ บัญญาสุ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

คุณจารุจินต์ พัดบัว

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติการ

คุณสุจิตรา ชาศิสุทธิ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ

คุณกษิต โฆษิตานนท์

ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก

คุณเด่นชัย กระต่ายเผือก
ผู้ประกอบการธุรกิจมะขามหวานเด่นชัย
อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์